

2312412

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH
Seksja Bibliotek Muzycznych
Polska Grupa Narodowa IAML

ASSOCIATION OF POLISH LIBRARIANS
Music Libraries Section
Polish National Branch of IAML

BIBLIOTEKA
m u z y c z n a

1985 · 1986

m u s i c
LIBRARY

WARSZAWA 1991

**STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH
SEKCJA BIBLIOTEK MUZYCZNYCH
POLSKA GRUPA NARODOWA IAML**

**POLISH LIBRARIANS ASSOCIATION
MUSIC LIBRARIES SECTION
POLISH NATIONAL BRANCH OF IAML**

**BIBLIOTEKA MUZYCZNA
MUSIC LIBRARY
1985 – 1986**

WARSZAWA 1992

**Redaguje Zarząd Sekcji Bibliotek Muzycznych SBP
– Polskiej Grupy Narodowej IAML**

**Edited by the Board of the Music Libraries Section
of the Polish Librarians Association
– the Polish National Branch of IAML**

Andrzej Spóz	– przewodniczący president
Krystyna Bielska	– sekretarz secretary
Maria Prokopowicz	– wiceprzewodnicząca vicepresident
Włodzimierz Pigła	– zastępca sekretarza joint secretary
Barbara Zakrzewska–Nikiporczyk	– przewodnicząca Polskiego Zespołu d/s RILM chairman of the Polish RILM Committee
Bożena Bartoszewicz–Fabiańska	
Zofia Bogdanowicz	
Wanda Bogdany–Popielowa	– członkowie zarządu
Irena Czarnecka	members of the board
Wiesława Dziechciowska	

**Projekt graficzny okładki
Dobrochna BADORA–ZAWADZKA**

**Redakcja techniczna i korekta
Jadwiga KRAWCZYK**

ISBN 83–900042–8–3

© Copyright by Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich

CIP – Biblioteka Narodowa

**Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich – Warszawa 1992.
Skład komputerowy: RADIUS, 00–950 Warszawa, ul. Podwale 17.
Wydanie I. Nakład 1000 egz. Ark. wyd. 5,2. Ark. druk.
Druk: Warszawska Drukarnia Naukowa, ul. Śniadeckich 8.**

SPIS TREŚCI

Od Redakcji	5
Materiały z konferencji IAML w Berlinie (NRD) 8-14 września 1985	
Maria Prokopowicz: Sprawozdanie ogólne (zawierające m.in. wypowiedzi polskich uczestników Konferencji)	8
Barbara Zakrzewska-Nikporczyk: Działalność Sekcji Zbiorów Muzycznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu	14
Kornel Michałowski: Bibliografia muzyczna czasopism w Polsce	18
Maria Prokopowicz: Bibliotekarstwo muzyczne w programach akademickich oraz zawodowych kursów organizowanych w Polsce	18
Jolanta Byczkowska-Sztaba: Komunikat. Działalność Ośrodka Koordynującego RISM w Polsce (wrzesień 1984 – sierpień 1985)	21
Materiały z XIV Kongresu IAML/IASA w Sztokholmie (Szwecja) 10-15 sierpnia 1986	
Maria Prokopowicz: Sprawozdanie ogólne	22
Maria Prokopowicz: Muzyka w Bibliotece Narodowej w Polsce (zbiory, ich funkcja). Komunikat	27
Krystyna Bielska: Międzynarodowy znormalizowany opis bibliograficzny dokumentów dźwiękowych w Polsce	28
Praktyki i pobyty naukowe za granicą	
Barbara Zakrzewska-Nikporczyk: Wrażenia z pobytu studyjnego w Oxfordzie od 15 stycznia do 10 lutego 1985	33
Wanda Bogdany-Popielowa: Polonika wileńskie	36
Prace bieżące w polskich bibliotekach muzycznych	
Wiesława Dziechciowska: Utworzenie Podsekcji ds. Zbiorów Muzycznych w Bibliotekach Publicznych	38
Wojciech Tomaszewski: <i>Katalog polskich druków muzycznych 1800-1875</i> – kontynuacja serii publikowanej przez Polskie Wydawnictwo Muzyczne ..	39
Jolanta Byczkowska-Sztaba: Działalność Ośrodka Koordynującego RISM w Polsce (do grudnia 1986)	41
Kronika bibliotek 1985-1986	
Wanda Bogdany-Popielowa: Zakład Zbiorów Muzycznych Biblioteki Narodowej w Warszawie	44
Irena Czarnecka: Biblioteka Główna Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki w Gdańsku	46
Agnieszka Mieliska-Ciepierska: Biblioteka Jagiellońska w Krakowie – Oddział Zbiorów Muzycznych	48
Andrzej Spóz: Biblioteka, Muzeum i Archiwum Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego	50
Wiesława Dziechciowska: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Szczecinie – Oddział Zbiorów Muzycznych i Oddział Audiowizualny ...	51

X

Krystyna Bielska: Bibliografia bibliotekarstwa muzycznego w Polsce za lata 1985-1986 (oraz uzupełnienia 1979-1984)	52
---	----

TABLE OF CONTENTS

From the Editor.....	7
Materials of the IAML Meeting in Berlin (DDR) 8-14 September 1985	
Maria Prokopowicz: General report (containing among others declarations of the Polish participants)	8
Barbara Zakrzewska-Nikiporczyk: The activity of the Music Collections Section in the University Library in Poznań	14
Kornel Michałowski: Music bibliography of Polish periodicals	18
Maria Prokopowicz: Music librarianship in academic curriculum and courses for librarians organized in Poland	18
Jolanta Byczkowska-Sztaba: Notice. The activity of the RISM Coordinating Centre in Poland (September 1984 - August 1985)	21
Materials of the IAML/IASA 14th Congress in Stockholm 10-15 August 1986	
Maria Prokopowicz: General report	22
Maria Prokopowicz: Notice. Music in the National Library in Poland (music collections and their function)	27
Krystyna Bielska: ISBD for sound recordings in Poland	28
Library practices and research trips of Polish music librarians in other countries	
Barbara Zakrzewska-Nikiporczyk: Impressions of the research visit in Oxford from 15 January to 10 February 1985	33
Wanda Bogdany-Popielowa: Polonica in Wilno	36
Current activities of Polish music libraries	
Wiesława Dziechciowska: The creation of the Subsection for Music Collections in Public Libraries	38
Wojciech Tomaszewski: „Catalogue of Polish printed music 1800-1875” - continuation of series published by Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Kraków	39
Jolanta Byczkowska-Sztaba: The activity of the RISM Coordinating Centre in Poland (to December 1986)	41
Chronicle of libraries 1985-1986	
Wanda Bogdany-Popielowa: Music Department in the National Library, Warszawa	44
Irena Czarnecka: S. Moniuszko Music Academy main Library, Gdańsk	46
Agnieszka Mietelska-Ciepierska: Music Department in the Jagellonian Library, Kraków	48
Andrzej Spóz: Library, Museum and Archives of the Warsaw Society of Music, Warszawa	50
Wiesława Dziechciowska: Music Department and Audiovisual Department in the Voivodship and Municipal Public Library, Szczecin	51

X

Krystyna Bielska: Bibliography of the literature about the music librarianship in Poland 1985-1986 (and supplements 1979-1984)	52
--	----

OD REDAKCJI

Niniejszy tom *Biblioteki Muzycznej* jest poświęcony głównie dokumentacji współpracy międzynarodowej i uczestnictwa przedstawicieli polskich bibliotek muzycznych w dwóch kolejnych spotkaniach Międzynarodowego Stowarzyszenia Muzycznych Bibliotek, Archiwów i Ośrodków Dokumentacji (International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres – IAML):

– Konferencji Roboczej w Berlinie (NRD) 8–14 września 1985,

– XIV Kongresie w Sztokholmie (Szwecja) 10–15 sierpnia 1986.

Ponieważ w obydwóch powyższych spotkaniach brała udział większa liczba polskich delegatów niż zazwyczaj, wpłynęło to pozytywnie na ilość głosów z Polski w postaci wygłoszonych przez nich referatów na obradach poszczególnych komisji (sekcji) IAML; polski tekst niektórych wystąpień jest zamieszczony – po raz pierwszy – w druku na łamach niniejszego tomu.

Dwa artykuły na temat praktyki i pobytów studyjnych polskich bibliotekarzy muzycznych za granicą zawierają dane dydaktyczne o historii i organizacji pracy w bibliotekach angielskich (mowa tu przede wszystkim o Bodleian Library w Oxfordzie) oraz ważne i ciekawe wiadomości o polonicach z bibliotek wileńskich.

W dalszym ciągu zawartości tomu znajdują się informacje o pracach bibliograficznych i dokumentacyjnych, a także o przedsięwzięciach organizacyjnych w skali ogólnokrajowej, prowadzonych przez polskich bibliotekarzy muzycznych w latach 1985–1986.

Tom zamyka *Bibliografia bibliotekarstwa muzycznego w Polsce za lata 1985–1986* wraz z uzupełnieniami za lata 1979–1984, dając przegląd literatury o zbiorach i działalności różnych instytucji w tej dziedzinie.

X X X

Redakcja przypomina Koleżankom i Kolegom o nadsyłaniu informacji do biuletynu *Biblioteka Muzyczna*. Informacja powinna zawierać następujące dane:

1. Działalność naukowa:
konferencje, sympozja, udział pracowników placówki w krajowych i zagranicznych imprezach naukowych.
2. Działalność wydawnicza:
wydawnictwa własne placówki – pełne opisy bibliograficzne.
3. Działalność upowszechnieniowa:
wystawy, pokazy, koncerty, wykłady publiczne, seanse filmowe itp.
4. Cenniejsze nabytki:
rękopisy, stare druki, rzadkie wydania nowych druków muzycznych, rzadkie dokumenty życia muzycznego itp.
5. Artykuły i prace dotyczące działalności i zbiorów placówki:
dokładne opisy bibliograficzne poszczególnych pozycji.

Prosimy o nadsyłanie materiałów na adres Sekcji Bibliotek Muzycznych SBP: 00-953 Warszawa, ul. Konopczyńskiego 5/7.

X X X

Redakcja podkreśla duże znaczenie nadsyłania kompletnych materiałów do *Bibliografii bibliotekarstwa muzycznego w Polsce*. Chodzi tu szczególnie o dane (nawet wzmianki) z czasopism i prasy regionalnej, zawierającej często jedyne informacje o poczynaniach kulturalnych danego regionu, w których biblioteki muzyczne biorą niejednokrotnie udział. Prosimy więc wszystkie Koleżanki i Kolegów, mających dostęp do regionalnych biuletynów, jednodniówek, druków okolicznościowych itp., o skrupulatne nadsyłanie opisów (a jeśli to możliwe – wycinków) do kol. Wandy Kaczmarskiej na adres: Biblioteka Uniwersytecka, Oddział Zbiorów Specjalnych – Sekcja Muzykaliów, 90-237 Łódź, ul. Matejki 34/38.

FROM THE EDITOR

The present volume of the *Music Library* is devoted mainly to the documentation of our international cooperation and participation of the representatives of the Polish music libraries in the two successive International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres (IAML) meetings:

- Work Meeting in Berlin (DDR) 8-14 September 1985,
- XIV Congress in Stockholm (Sweden) 10-15 August 1986.

As in the both mentioned meetings the number of our participants was greater than usually, the Polish reports were given at the sessions of different commissions IAML; some of them in Polish text are published - for the first time - in the columns of the present volume.

Two articles dealing with library practices and study stays abroad of the Polish music librarians contain some didactic information about the history and organization of work in English libraries (particularly as to the Bodleian Library in Oxford) as well as important interesting news concerning musica polonica in Wilna libraries.

Further in the present volume is information about activities in the field of bibliography and documentation as well as nation-wide organizational tasks undertaken by the Polish music librarians in 1985-1986.

The volume is closed by the bibliography of the literature about the music librarianship in Poland published in 1985-1986 (and supplements for the years 1979-1984).

MATERIAŁY Z KONFERENCJI IAML W BERLINIE (NRD)

8–14 września 1985

MARIA PROKOPOWICZ

Sekcja Bibliotek Muzycznych SBP

Polska Grupa Narodowa IAML

Warszawa

SPRAWOZDANIE OGÓLNE

(zawierające m. in. wypowiedzi polskich uczestników Konferencji)

Przed omówieniem kolejnej w rocznym cyklu Konferencji Roboczej IAML w Berlinie (NRD) 8–14 września 1985 warto przypomnieć ówczesny skład członków Polskiej Grupy Narodowej IAML, założonej oficjalnie w 1972 r. podczas Kongresu Międzynarodowego Stowarzyszenia Muzycznych Bibliotek, Archiwów i Ośrodków Dokumentacji (International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres – IAML) w Bolonii we Włoszech. Lista polskich członków IAML w 1985 r. przedstawiała się następująco (w nawiasie rok przystąpienia danej biblioteki do tego stowarzyszenia):

- 1) Biblioteka Uniwersytecka, Warszawa (1955)
 - 2) Biblioteka Narodowa (1959)
 - 3) Biblioteka Uniwersytecka, Wrocław (1963)
 - 4) Biblioteka Uniwersytecka M. Kopernika, Toruń (1966)
 - 5) Biblioteka Główna Akademii Muzycznej, Katowice (1970)
 - 6) Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, Szczecin (1972)
 - 7) Polskie Centrum Muzyczne (ośrodek dokumentacji muzyki współczesnej przy Polskiej Radzie Muzycznej), Warszawa (1981) – na miejsce Biblioteki Instytutu Sztuki PAN, która przestała być członkiem IAML
- 8–10) trzech członków indywidualnych – bibliotekarzy muzycznych.

Liczba minimum 10 członków – warunek wymagany statutem IAML uprawniający dany kraj do utworzenia Grupy Narodowej w łonie tego międzynarodowego stowarzyszenia i tym samym posiadania swego reprezentanta w Radzie (jego władzy kolektywnej) – została osiągnięta przez Polskę w 1972 r.

W corocznych obradach przedstawicieli muzycznych bibliotek, archiwów i ośrodków dokumentacji, organizowanych za każdym razem w innym kraju, może brać udział każdy z członków IAML w charakterze przedstawiciela instytucji bądź jako osoba indywidualna, aktywna w danej dziedzinie lub zainteresowana tematem. Spotkania te noszą nazwę konferencji roboczych. Co 3 lata odbywają się kongresy, na których – poza obradami merytorycznymi – są wybierane nowe władze IAML, zapadają uchwały statutowe, decyzje o kierunkach działalności, także o współpracy z innymi międzynarodowymi organizacjami, jak np. z Międzynarodowym Towarzystwem Muzykologicznym (International Musicological Society – ISM), Międzynarodową Radą Muzyczną (International Music Council – IMC), Międzynarodową Federacją Stowarzyszeń Bibliotek (International Federation of Library Associations – IFLA), UNESCO i in.

Równolegle z obradami IAML odbywają się zazwyczaj konferencje i kongresy

Międzynarodowego Stowarzyszenia Archiwów Dźwiękowych (International Association of Sound Archives – IASA), mającego swój odrębny statut i władzę. Członkowie IAML i IASA mają swobodny wstęp na obrady każdej z tych organizacji; zależnie od bieżących tematów poszczególne sesje mogą być organizowane wspólnie.

Miejscem obrad konferencji IAML i IASA w 1985 r. była siedziba Miejskiej Biblioteki Publicznej miasta Berlina (Berliner Stadtbibliothek), gmach adaptowany z dawnych stajen cesarskich dla potrzeb powszechnej, nowoczesnej biblioteki, która służyłaby jak najszerzym kręgom czytelników. Zwiedzającym szczególnie rzucało się w oczy wyeksponowanie zbiorów muzycznych biblioteki.

W berlińskiej konferencji brało udział 277 uczestników z 28 krajów Europy, Ameryki Północnej, Azji i Australii. Bardzo liczna tym razem polska delegacja składała się z 8 bibliotekarzy muzycznych, którzy wygłosili następujące referaty na posiedzeniach różnych Komisji (Sekcji):

- Barbara ZAKRZEWSKA-NIKIPORCZYK (Biblioteka Uniwersytetu A. Mickiewicza, Poznań): *Działalność Sekcji Zbiorów Muzycznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu* – na sesji Komisji Bibliotek Naukowych;

- Kornel MICHAŁOWSKI (Biblioteka Uniwersytetu A. Mickiewicza, Poznań): *Bibliografia muzyczna czasopism w Polsce* – na sesji Komisji d/s Bibliografii, w Grupie Roboczej d/s czasopism muzycznych;

- Maria PROKOPOWICZ (Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Sekcja Bibliotek Muzycznych): *Bibliotekarstwo muzyczne w programach akademickich oraz zawodowych kursów organizowanych w Polsce* – na sesji Komisji Usług Bibliotecznych i Szkolenia;

- Wiesława DZIECHCIOWSKA (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, Szczecin): *Organizacja działów muzycznych w Bibliotekach Publicznych w Polsce na przykładzie WiMBP w Szczecinie* – na sesji Komisji Bibliotek Publicznych;

- Aniela KOLBUSZEWSKA (Biblioteka Uniwersytecka, Wrocław): *Zarys problemów katalogowania druków muzycznych w Polsce, w ujęciu historycznym* – na sesji Komisji Katalogowania;

- Barbara ZWOLSKA-STĘSZEWSKA (Polskie Centrum Muzyczne, Warszawa): *Promocja na podstawie działalności siedmiu kompozytorów* – na sesji Komisji Ośrodków Dokumentacji i Informacji;

- Jolanta BYCZKOWSKA-SZTABA (Biblioteka Narodowa): komunikat o bieżących pracach nad RISM w Polsce – na sesji Komisji RISM;

- Krystyna BIELSKA (Biblioteka Uniwersytecka, Łódź): komunikat o pracach nad znormalizowanym opisem bibliograficznym dokumentów dźwiękowych w Polsce – na obradach IASA.

Powyższe referaty polskie były wygłoszone w kontekście wypowiedzi przedstawicieli różnych krajów na dany temat. Szczególnie interesujące w swej treści były obrady Komisji Bibliotek Naukowych charakteryzujące znaczenie profilu zbiorów oraz ich organizacji dla celowego funkcjonowania biblioteki. Uczestnicy mieli tu ciekawy przegląd zestawień, ujętych pod różnym kątem widzenia, z Czechosłowacji, Finlandii (Muzeum Sibeliusa), NRD, Wielkiej Brytanii i ZSRR. Również interesujących informacji dostarczyły referaty wygłoszone na sesjach Komisji Bibliotek Publicznych oraz Komisji Usług Bibliotecznych i Szkolenia, zwłaszcza z krajów Europy Wschodniej, którym dano priorytet wypowiedzi z uwagi na większą, niż zazwyczaj, liczbę ich uczestników. Na sesji Komisji d/s Bibliografii K. Michałowski poinformował po raz pierwszy międzynarodowe grono fachowców o polskich pracach

i osiągnięciach w dziedzinie bibliografii zawartości krajowych czasopism muzycznych i niemuzycznych, znacznie wyprzedzających dotychczasowe poczynania innych krajów w tym zakresie.

W obradach Konferencji zarysowała się wyraźnie problematyka świeżo utworzonych Grup Roboczych: 1) Powszechnej Dostępności Zbiorów (Universal Availability of Publications – UAP), 2) Czasopism Muzycznych, 3) Statystyki. Dużą frekwencją i żywym zainteresowaniem cieszyły się zebrania Komisji RISM (Répertoire International des Sources Musicales), na których Joachim Schlichte, redaktor serii A/II, przedstawił najbliższe plany działalności Centralnego Ośrodka RISM w Kassel (RFN)¹⁾ w zakresie międzynarodowej rejestracji dawnych rękopisów muzycznych, od najstarszych do końca XVIII wieku. Omówił korektę schematu, według którego rękopisy z poszczególnych bibliotek różnych krajów mają być rejestrowane, oraz zapowiedział publikowanie zebranych materiałów nie w formie pełnych opisów – jak to miało miejsce ze starymi drukami muzycznymi opisanymi w kilkunastu tomach wydawnictwa RISM serii A/I oraz w niektórych tomach serii B – lecz na mikrokartach w postaci indeksu do banku danych.

Polska była po raz pierwszy reprezentowana na obradach Międzynarodowego Stowarzyszenia Archiwów Dźwiękowych (IASA) – odbywających się równolegle z Konferencją IAML – przez Krystynę Bielską, autorkę opracowującą wówczas polską normę opisu bibliograficznego dokumentów dźwiękowych PN-85/N-01152.07, w oparciu o założenia międzynarodowe. Jej sprawozdanie – przytoczone prawie w całości – daje obraz ówczesnej struktury i problematyki tego stowarzyszenia.

W 1985 r. IASA liczyła 430 członków, w tym 211 instytucji i 219 osób indywidualnych. Organizacyjnie dzieliła się na następujące komisje: 1) Komisja Katalogowania, 2) Komisja Prawa Autorskiego, 3) Komisja Historii IASA, 4) Komisja Archiwów Dźwiękowych, 5) Komisja Radiowych Archiwów Dźwiękowych, 6) Komisja d/s technicznych, 7) Komisja Szkolenia, 8) Komisja Grup Narodowych IASA i organizacji afiliowanych²⁾.

W referatach wygłoszonych przez przedstawicieli fonotek o charakterze archiwalnym Francji, Wielkiej Brytanii, Kanady, Australii, Stanów Zjednoczonych oraz NRD (fonoteka w Sächsisches Landesbibliothek w Dreźnie) był poruszony całokształt zagadnień tego rodzaju zbiorów jak: a) dobór i selekcja gromadzonych materiałów, b) hierarchizacja potrzeb zależnie od grup materiałów, c) wybór i kolejność opracowywania poszczególnych grup materiałów, d) stopień szczegółowości opisu katalogowego dla poszczególnych grup materiałów, e) dostępność materiałów (mogą być ograniczenia wynikające z praw autorskich, unikalnej wartości historycznej dokumentu dźwiękowego, zastrzeżeń ofiarodawców itp.), f) sprawy przechowywania i konserwacji, g) reprodukcowanie oryginałów – techniki przegrywania na taśmy, techniki przegrywania np. płyt szybkoobrotowych na płyty kompaktowe i inne, h) technika katalogowania (komputeryzacja), i) sprawa specjalistycznego szkolenia.

Referaty wygłoszone na sesjach Komisji d/s technicznych zapoznały uczestników z całą różnorodnością specjalistycznych prac prowadzonych w fonotekach archiwalnych (z radiowymi włącznie) dotyczących: a) rejestrowania dźwięku, reprodukcji dawnych nagrań przy użyciu całego skomplikowanego sprzętu i posługiwaniu się

¹⁾ W 1987 r. Centralny Ośrodek RISM został przeniesiony do Frankfurtu n/Menem. Nowy adres aktualny od 1 X 1987: Internationales Quellenlexikon der Musik. Zentralredaktion an der Stadt- und Universitätsbibliothek. Sophienstrasse 26, D-6000 Frankfurt a. Main 90.

²⁾ W 1986 r. zaczęła funkcjonować Komisja ds. Dyskografii.

specjalnymi technikami; b) przechowywania i konserwacji dokumentów dźwiękowych; c) podejmowanych prac badawczych i ich wyników, bardzo kosztownych i czasochłonnych, wymagających specjalnego sprzętu i wykształcenia (elektroakustyków, chemików, mechaników itp.) .

Na sesji Komisji Katalogowania K. Bielska miała sposobność do wygłoszenia komunikatu o stanie prac nad polską normą opisu bibliograficznego dokumentów dźwiękowych (głównie płyt). Ponadto przedstawiła zebranym projekt Anny Znojowej, kierowniczki Pracowni Dokumentów Dźwiękowych w Bibliotece Narodowej, dotyczący opracowania i organizacji katalogów zbiorów tej placówki. W dalszym toku dyskusji okazało się, że ówczesne prace nad przepisami katalogowania dokumentów dźwiękowych rozwijają się w różnych instytucjach na świecie dwoma torami: biblioteki nadal udoskonalają opis zalecony przez ISBD/NBM – Non Book Materials), zaś fonoteki radiowe przystąpiły do opracowania – działając w ramach IASA – odrębnych przepisów przystosowanych do swoich potrzeb.

Imponująco brzmiały krótkie sprawozdania grup narodowych IASA, zrzeszających w poszczególnych krajach od kilkunastu do kilkuset instytucji i członków indywidualnych, współpracujących ze sobą nad przepisami katalogowania, katalogami centralnymi całych zbiorów danej fonoteki lub ich części, programem komputeryzacji UNIMARC, szkoleniem personelu, organizacją wymiany doświadczeń i wydawnictw, wydawaniem wspólnych publikacji: podręczników, przewodników itp.

Przygotowano również tematykę na najbliższy kongres IAML/IASA w 1986 r. w Sztokholmie: 1) Historia IASA i archiwów dźwiękowych, 2) Archiwa etnograficzne.

Wnioski:

- 1) należy zorganizować Podsekcję Fonotek przy Sekcji Bibliotek Muzycznych SBP;
- 2) należy przystąpić do IASA, aby mieć dostęp do wydawnictw wewnętrznych i poznawać naocznie prace i badania fonograficzne prowadzone przez najbogatsze biblioteki i fonoteki świata;
- 3) na Kongres w Sztokholmie 1986 należy przygotować referat na temat Pracowni Dokumentów Dźwiękowych Biblioteki Narodowej i dołączyć do niego projekt jej organizacji w opracowaniu A. Znojowej; ponadto należy przygotować informacje o fonotekach polskich (szczególnie o Archiwum Fonograficznym im. M. Sobieskiego w Instytucie Sztuki PAN, do wygłoszenia w zaplanowanym temacie: Archiwa Etnograficzne).

Powracając do spraw ogólnych, należy zaznaczyć, że ważnym faktem dla Polskiej Grupy Narodowej było wprowadzenie na sesję Rady i przedstawienie władzom IAML kol. Barbary Zakrzewskiej-Nikiporczyk z Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, pełniącej od czerwca 1983 r. funkcję przewodniczącej Polskiego Zespołu d/s RILM (po kol. Kornelu Michałowskim), jako zastępcy naszego reprezentanta, kol. Marii Prokopowicz.

Innym pozytywnym faktem było ukazanie się w druku – jako kolejnego woluminu *RISM Seria C* – V. tomu międzynarodowego przewodnika po muzycznych bibliotekach naukowych, zawierającego rozdział o bibliotekach polskich, mianowicie: *Directory of Music Research Libraries* Vol. 5. Lilian Pruett, editor. Kassel, Bärenreiter, 1985; s. 111 – 175 rozdział pt.: *Directory of Poland* compiled by James B. Moldovan.

Konferencji towarzyszyły imprezy teatralno-muzyczne (sezon koncertowy jeszcze nie rozpoczął się), z których najciekawsze było przedstawienie opery *Semiramide* G. Rossiniego w dawnym cesarskim teatrze z XVIII wieku w Poczdamie.

Polscy uczestnicy docenili pozytywne znaczenie ich obecności na Konferencji

IAML. Oto fragmenty ich wypowiedzi nadesłanych do Sekcji Bibliotek Muzycznych SBP – Polskiej Grupy Narodowej IAML:

– **Barbara Zakrzewska-Nikporczyk** (Biblioteka Uniwersytecka, Poznań) :

Trudno mi oceniać organizację tegorocznej Konferencji Międzynarodowego Stowarzyszenia Muzycznych Bibliotek, Archiwów i Ośrodków Dokumentacji (IAML) i Międzynarodowego Stowarzyszenia Archiwów Dźwiękowych (IASA) oraz zauważyć jej specyfikę, ponieważ nie uczestniczyłam w poprzednich zjazdach. – Prócz zebrań ogólnych paruset uczestników obydwóch współpracujących stowarzyszeń IAML i IASA oraz dwóch zebrań Rady IAML odbywały się tradycyjne spotkania reprezentantów poszczególnych rodzajów bibliotek: radiowych, muzycznych instytucji pedagogicznych, bibliotek naukowych, bibliotek publicznych oraz muzycznych ośrodków informacji. Było to forum wymiany doświadczeń i prezentacji zbiorów, działalności i problemów wybranych bibliotek, archiwów czy muzeów muzycznych. Tutaj mieliśmy sposobność przedstawienia naszych referatów. – Równolegle przebiegały obrady licznie powołanych grup roboczych pracujących w ramach trzech komisji przedmiotowych: Komisji d/s Bibliografii, Komisji Katalogowania Zbiorów Muzycznych oraz Komisji Usług Bibliotecznych i Szkolenia. Inny nurt reprezentowały narady komisji tzw. mieszanych zajmujących się sprawami bibliografii międzynarodowych: RISM, RILM i RIDM. Jednocześnie członkowie IASA dyskutowali nad swoimi problemami w ramach spotkań siedmiu różnych komisji. Tak więc o tej samej godzinie wyznaczone były narady 4–5 komisji: każdy z nas starał się brać udział w tych najbliższych własnym zainteresowaniom, jako sprawozdawca, twórczy dyskutant lub tylko obserwator.

Osobiście uczestniczyłam w spotkaniach Rady IAML, Komisji Bibliotek Naukowych i Komisji RILM (jako przewodnicząca Polskiego Zespołu d/s RILM). Ucieszyła mnie informacja pochodząca od prezesa Komisji RILM, prof. Barry S. Brooka, że kwartalnik *RILM Abstracts* (redagowany przy pomocy komputera) w najbliższych latach stanie się publikacją podającą bieżące dane bibliograficzne (obecne opóźnienie sięga lat pięciu w stosunku do daty ukazania się bibliografowanego wydawnictwa) i że jest finansowo samowystarczalny.

Z punktu widzenia możliwości dalszego rozwoju współpracy z bibliotekami muzycznymi całego świata była to niezwykle cenna okazja poznania osobiście wielu osób, znanych mi poprzednio tylko z publikacji bibliograficznych lub z oficjalnych korespondencji. Rozmowy kulturalne pozwalały na bardziej szczegółowe rozpatrzenie wielu problemów i projektów, niż to było możliwe podczas oficjalnych narad.

– **Aniela Kołbuszewska** (Biblioteka Uniwersytecka, Wrocław)

Obfitość tematów i zagadnień poruszanych przez poszczególne komisje i grupy projektowe (robocze) IAML na równocześnie, niekiedy, odbywających się sesjach nie pozwoliła jednej osobie objąć całości problemów, którym narady były poświęcone. Ustawienie programu umożliwiło mi jednak wybranie tematów mnie interesujących. A jako że w bieżącym roku polska grupa reprezentowana była przez 8 osób, można przypuszczać, że polscy bibliotekarze muzyczni mogli uzyskać wiele cennych wiadomości przydatnych w ich pracy zawodowej. Umiejętne zorientowanie się w skomplikowanym programie posiedzeń, których godziny i miejsca obrad niejednokrotnie były zmieniane, dało mi możliwość wzięcia udziału m.in. w sesji Komisji Bibliotek Naukowych, na której zgromadzili się bardzo liczni zainteresowani, aby wysłuchać referatów, które wygłosili Christoph Wolff i Hans-Joachim Schulze,

znakomici znawcy twórczości J.S. Bacha, mówiąc o źródłach i materiałach pomocniczych do badań nad twórczością tego kompozytora. 300 rocznicę urodzin J.S. Bacha (21 III 1685 w Eisenach) obchodzi w tym roku cały świat.

Komisja Katalogowania Zbiorów Muzycznych dyskutowała nad nowym projektem klasyfikacji oraz możliwościami zastosowania komputera do sporządzania opisów bibliograficznych. Zaproponowano przygotowanie autoryzowanego indeksu katalogów tematycznych, co przyczyniłoby się do wprowadzenia tytułów ujednoliconych i zuniifikowania opisów. Niżej podpisana – na zamówienie organizatorów Konferencji – przedstawiła zwięzłe rozwój prac nad przygotowaniem polskich przepisów katalogowania muzykaliów, poczynając od wydanej we Lwowie w 1924 r. pracy Rudolfa Kotuli pt. *Instrukcja o katalogach alfabetycznych bibliotek naukowych*, zawierającej pierwsze sformułowania o metodzie katalogowania nut.

Na zebraniu Grupy Roboczej Archiwów Muzycznych, której powierzono wypracowanie modelu katalogowania zbiorów archiwalnych, przedstawiono nadzwyczaj dokładnie opracowany wzór karty do komputerowego katalogowania tego rodzaju materiałów.

– **Wiesława Dziechciowska** (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Szczecinie)

Komisja Bibliotek Publicznych miała dwa zebrania 9 i 10 września 1985. Tematem przewodnim była praca codzienna w muzycznych bibliotekach publicznych. Wśród wygłoszonych referatów wyróżniał się holenderski, omawiający pracę Publicznej Biblioteki w Rotterdamie, bogato ilustrowany przeźroczami. Dużo miejsca w wypowiedziach zajmowała problematyka fonotek. Sprawie zaopatrywania bibliotek w płyty oraz uniwersalnej informacji o nagraniach był poświęcony jeden z referatów węgierskich. Przedstawiciele Wielkiej Brytanii i Danii poruszyli w swych wypowiedziach kwestię prawa autorskiego, związaną z kopiowaniem nagrań.

Podjęto ciekawą inicjatywę wspólnego wydawnictwa muzycznych bibliotek publicznych. Byłaby to antologia, ukazująca się w ciągu trzech lat, co roku jeden tom, zawierająca materiały o stanie i warunkach pracy oddziałów muzycznych w bibliotekach publicznych różnych krajów.

– **Jolanta Byczkowska-Sztaba** (Biblioteka Narodowa)

Delegowana głównie do spraw RISM brała czynny udział w obradach: Komisji RISM, na których wygłosiła komunikat informujący o utworzeniu i początkach działalności Ośrodka Koordynującego RISM w Bibliotece Narodowej; uczestniczyła także w sesji Grupy Roboczej Archiwów w ramach Komisji Katalogowania Zbiorów Muzycznych, gdzie wysłuchała dydaktycznego referatu K. Dorfmuëllera, kierownika Działu Muzycznego Bawarskiej Biblioteki Państwowej w Monachium, i Renaty Wagner pt. *Die Notendrucke der Bayerischen Staatsbibliothek München. Zur Revision und Veröffentlichung des Kataloges* dającego szczegółowy przegląd prac nad unowocześnieniem technicznym (m.in. za pomocą komputera) i przygotowaniem do wydania (w ok. 20 tomach) katalogu zasobów nut teje biblioteki. Była również obecna na zebraniach Komisji Bibliotek Naukowych, Grupy Roboczej Czasopism Muzycznych w ramach Komisji ds. Bibliografii oraz rozszerzonego zespołu ds. *Fontes Artis Musicae*. Ze swego pierwszego uczestnictwa w Konferencji IAML wysnuła następujące wnioski:

– reasumując, oceniam mój udział w sesji Komisji RISM jako pozytywny. Przedstawiony przeze mnie komunikat wzbudził zainteresowanie pracami prowadzonymi przez Ośrodek Koordynujący RISM w Bibliotece Narodowej;

- uzyskałam szereg ważnych materiałów i nawiązałam bezpośrednie kontakty z bibliotekarzami specjalistami, co w przyszłości może okazać się przydatne do naszych prac krajowych jak i do współpracy międzynarodowej;
- kontynuowanie udziału polskich bibliotekarzy muzycznych w przyszłych konferencjach i kongresach IAML, a zwłaszcza w Komisji RISM, jest niezbędne dla naszego czynnego wkładu we współpracę międzynarodową, również dla orientacji w jej bieżących zagadnieniach.

BARBARA ZAKRZEWSKA-NIKIPORCZYK

Biblioteka Uniwersytetu
im. A. Mickiewicza
Poznań

DZIAŁALNOŚĆ SEKCJI ZBIORÓW MUZYCZNYCH BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ W POZNANIU

Celem niniejszej wypowiedzi jest ukazanie znaczenia i roli Sekcji Zbiorów Muzycznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu jako jednej z wielu bibliotek naukowych w Polsce, rozwijających naukową, dokumentacyjną i popularyzatorską działalność i uczestniczących w międzynarodowych pracach bibliograficznych prowadzonych w ramach Międzynarodowego Stowarzyszenia Muzycznych Bibliotek, Archiwów i Ośrodków Dokumentacji (IAML)

Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu powstała w 1919 r. Aż do 1950 r. materiały muzyczne kolekcjonowane były przypadkowo. W 1950 r. utworzono w Bibliotece oddział Zbiorów Specjalnych, a w jego ramach Pracownię Muzyczną, która została fachowo poprowadzona przez dr. Kornela Michałowskiego. Ilość druków muzycznych, rękopisów, librett, dokumentów życia muzycznego i nagrań stale wzrastała. Z czasem Sekcja Zbiorów Muzycznych, zaopatrzona w katalogi specjalistyczne, kartoteki biograficzne i bogaty księgozbiór podręczny, stała się regionalnym ośrodkiem działalności informacyjno-dokumentacyjnej, służącym nie tylko środowisku muzycznemu Poznania, lecz także muzykologom z całego świata¹⁾. Kornel Michałowski, kierownik Sekcji Zbiorów Muzycznych do 1981r, zdobył sobie uznanie jako czołowy bibliograf muzyczny w Polsce, twórca i wydawca trzech serii bibliograficznych: *Bibliografii Polskiego Piśmiennictwa Muzycznego*, *Bibliografii Polskich Czasopism Muzycznych* i *Bibliografii Muzycznej Polskich Czasopism Niemuzycznych*, autor znanych katalogów tematycznych i bibliografii polskich kompozytorów.

Biblioteka Uniwersytecka posiada w swych zbiorach także inne dokumenty muzyczne, katalogowane poza Sekcją Zbiorów Muzycznych: książki dotyczące muzyki (ponad 16.000 tomów) i czasopisma muzyczne (ok. 300 tytułów). Biblioteka ta jest jedną z kilku w kraju otrzymujących polskie publikacje w ramach egzemplarza obowiązkowego, co oznacza, że posiada w zasadzie wszystkie powo-

¹⁾ Stan opracowania zbiorów w Sekcji Zbiorów Muzycznych przedstawiał się w dn. 31 XII 1987 r. następująco: nuty drukowane - 32.570, rękopisy nutowe - 854, libretta - 700, programy i afisze - 17.695, płyty gramofonowe - 10.475, taśmy magnetofonowe - 930.

jenne wydawnictwa muzyczne. Muzykalia Biblioteki nie mają wymiaru monumentalnego, lecz z pewnością są wystarczająco bogate i zróżnicowane, by stanowić poważną pomoc w badaniach muzykologicznych.

Kolekcja druków muzycznych ma raczej nowszy charakter; dominują w niej wydania dziewiętnasto- i dwudziestowieczne. Wśród druków polskich znajduje się ok. 600 pozycji wydanych przed 1875 r. Z tego okresu moglibyśmy wymienić pierwszodruki i wczesne wydania polskich kompozytorów: Artura Barthelsa, Tekli Bądarzowskiej, Ignacego Chmielewskiego, Fryderyka Chopina, Józefa Czerkaskiego, Janiny Czetwertyńskiej, Józefa Damsego, Bolesława Dembińskiego, Ignacego Feliksa Dobrzyńskiego, Augusta Freyera, Adama Gnatkowskiego, Maksymiliana Greckiego, Michała Hertza, Feliksa Jarońskiego, Antoniego Kamieńskiego, Emanuela Kani, Antoniego i Apolinarego Kątskich, Jana Kiszwaltera, Teofila Klonowskiego, Ignacego Komorowskiego, Maksymiliana Koperskiego, Henryka Kowalskiego, Józefa Kozłowskiego, Andrzeja i Kazimierza Kratzerów, Ignacego Krzyżanowskiego, Karola Kurpińskiego, Leopolda Lewandowskiego, Kazimierza Lubomirskiego, Kazimierza Łady, Edwarda Łodwigowskiego, Władysława Madurowicza, Karola Mikulego, Stanisława Moniuszki, Józefa Nowakowskiego, Ludwika Nowickiego, Michała Kleofasa Ogińskiego, Wojciecha Osmanskiego, Augusta Radwana, Gustawa Roguskiego, Adolfa Sonnenfelda, Wojciecha Sowińskiego, Józefa Stefaniego, Ksawerego Syrewicza, Henryka Szopowicza, Flory Szumińskiej, Jana Tatarkiewicza, Stanisława Tokarzewskiego, Wilhelma Troschla, Fabiana Tymolskiego, Tadeusza Tyszkiewicza, Józefa Witwickiego, Adama Wrońskiego, Aleksandra Zarzyckiego, Romualda Zientarskiego, Władysława Żeleńskiego, a także twórców obcych, m.in.: D.F. Aubera, F.A. Boieldieu, F.A. Hoffmeistra, G. Meyerbeera i G. Rossiniego. Szczególnie interesująca i piękna jest kolekcja pieśni i marszów z okresu powstania listopadowego, opublikowanych w Poznaniu w latach 1830–1831 nakładem Karola Antoniego Simona.

Jest rzeczą zrozumiałą, że Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu starała się zgromadzić jak najwięcej druków wydanych w Wielkopolsce. Z regionalnych muzykaliów drukowanych posiada ponad 1.000 tytułów nyt z lat 1825–1975. Najpoważniejszą część druków wielkopolskich stanowi muzyka chóralna, co należy tłumaczyć wieloletnią tradycją pomyślnego rozwoju organizacyjnego i artystycznego polskiego, amatorskiego ruchu śpiewaczego.

Spuścizna kompozytorska polskich twórców po Moniuszce jest dość licznie reprezentowana.

Wśród obcych wydań muzycznych zgromadzono ponad 40 starych druków z XVII i XVIII w., głównie niemieckich śpiewników. Interesujący jest zbiór ok. 100 śpiewników masonskich, z których 15 pochodzi z XVIII w. Biblioteka posiada wiele pierwszodruków i wczesnych wydań następujących kompozytorów obcych: D.F. Auber (*La muette de Portici*. Paris 1828), K.Ph.E. Bach (*Gellerts Geistliche Oden und Lieder*. Berlin 1759), L.v. Beethoven (pieśni opublikowane w latach 1797–1816 i partytura III Symfonii *Eroica*. Bonn 1822), D. Cimarosa (*Il matrimonio segreto*. Paris 1800), G. Donizetti (*Anna Bolena*. Milano 1830; *La favorite*. Paris 1840; *Maria di Rohan*. Paris 1843), E.Duni (*L'école de jeunesse*. Paris 1765), G.F. Händel (*Samson*. Wien 1818), J. Haydn (*La creation*. Bonn 1800; *Six Sinfonies*. Bonn 1797), W.A. Mozart (*Oeuvres completes*. Leipzig 1799–1802; *Requiem*. Leipzig 1819), H. Marschner (*Vampyr*. Leipzig [ca 1818]; *Hans Heiling*. Leipzig 1827), F. Mendelssohn-Bartholdy (*Paulus*. Bonn 1837; *Der 42 Psalm*. Leipzig 1838), G. Meyerbeer (*Le prophète*. Paris 1850), A.G. Onslow (Vingtième Quintetto. Leipzig 1833), G. Pergolesi (*Stabat Mater*. Berlin [ca 1823]), G. Rossini (*Zelmira*.

Paris 1824; *Wilhelm Tell*. Mainz 1829), J.J. Rousseau (*Der Dorfwohrsager*. Berlin 1820; *Recueil des oeuvres de musique* [Paris ca 1770], K.M.v. Weber (*Der Freischütz*. Berlin 1822)). Z późniejszych publikacji warto wymienić cenne, kompletne serie wydawnictw źródłowych i zbiorowych, np. obszerne serie: *Denkmäler der deutschen Tonkunst* (Leipzig 1892–1951, 91 tomów), *Denkmäler der Tonkunst in Oesterreich* (Wien 1894–1923, 29 tomów), *Instructive Ausgabe klassischer Klavierwerke* (Stuttgart 1892–1899), dzieła wszystkie J.S. Bacha w 2 seriach (Leipzig 1852–1917, 62 tomy), H. Schütza, Orlanda di Lasso, M. Praetoriusa, F. Liszta, P. Czajkowskiego, M. Rimskiego–Korsakowa i in.

Kolekcja rękopisów muzycznych zawiera 36 pozycji anonimowych od XI do XIX wieku. Wśród nich znajdujemy kilka fragmentów pergaminowych kościelnej muzyki wokalne w języku łacińskim, kilka łacińskich gradualów, antyfonarzy oraz dwie osiemnastowieczne wersje znanej polskiej pieśni *Bogurodzica* z XIII w. Interesujące dla muzykologów są także rękopisy (autografy lub odpisy) obcych kompozytorów, takich jak: Josquin de Pres (fragmenty *Missa L'ami Baudichon*), Guillaume Dufay (fragmenty mszy), Boehme (*Sinfonia F* – 1785), Anton Rösler (*Sinfonia D*), Christian Michael Wolff (*Cantata* – 1771), tabulatura proveniencji londyńskiej z XVII w. Zbiór polskich rękopisów muzycznych zawiera też utwory kompozytorów XVIII–wiecznych: Eliasza Karmelity (motety z 1727 r.), Jakuba Gołąbka (*Symfonia D*) i Jana Dawida Hollanda (*Cantata* 1786); muzykę skomponowaną w XIX w. przez: Nikodema Biernackiego, Bolesława Dembińskiego, A. Gregorowicza, Edwarda Jaskowskiego, Franciszka Mireckiego, Adama Münchheimera; wreszcie całe spuścizny kompozytorskie XX–wiecznych kompozytorów poznańskich: Waleriana Józefa Gnotta (1902–1977), Stefana Bolesława Poradowskiego (1902–1967) i Jerzego Młodziejowskiego (1904–1985). Muzyczna kolekcja rękopiśmienna niejednokrotnie stanowiła materiał źródłowy służący badaniom muzykologicznym naukowców polskich i zagranicznych. Poza utworami muzycznymi kolekcja zawiera wiele materiałów archiwalnych po znanych polskich muzykologach: Adolfie Chybińskim, Marii Szczepańskiej i Tadeuszu Strumille oraz po polskich kompozytorach: Mieczysławie Karłowiczu i Ludomirze Różyckim. Spuścizny te obejmują korespondencję muzyków, wycinki prasowe, afisze koncertowe, materiały ikonograficzne, prace muzykologiczne, wspomnienia, dokumenty biograficzne i osobiste. Spuścizna po Chybińskim zawierała także wartościową kolekcję 260 rękopisów utworów muzycznych skomponowanych przez członków słynnych krakowskich kapel instrumentalnych w latach 1630–1745. Biblioteka Uniwersytecka zwróciła jednak te manuskrypty bibliotece na Wawelu; obecnie posiada kolekcję jedynie w postaci mikrofilmu. Ponadto z Archiwum Chybińskiego zmikrofilmowano ok. 115 różnych druków i rękopisów.

Pokaźny zbiór nagrań płytowych, gromadzony wyłącznie przez zakupy, obejmuje głównie polską produkcję po 1945 r. oraz w mniejszym zakresie płyty nagrane w europejskich krajach socjalistycznych. Podstawowy trzon kolekcji stanowi muzyka poważna, natomiast muzyka ludowa i popularna jest reprezentowana w wyborze. Jeszcze skromniejszy jest zbiór nagrań tekstów literackich i kursów językowych. Zgromadzono 900 płyt archiwalnych z lat 1905–1950, przeważnie polskiej produkcji. Biblioteka nie prowadzi wymiany płyt i taśm, a więc w ramach skromnej kolekcji taśm szpulowych i kasetowych mieszczą się prawie wyłącznie nagrania wyprodukowane w Polsce.

Główny katalog alfabetyczny Biblioteki Uniwersyteckiej zawiera komplet opisów katalogowych nut drukowanych, librett i dokumentów życia muzycznego, natomiast w Sekcji Zbiorów Muzycznych założono następujące katalogi:

1. Katalog systematyczny nut drukowanych
2. Katalog librett
3. Katalog programów koncertowych, operowych i teatralnych
4. Katalog nut rękopiśmiennych i mikrofilmów
5. Katalog alfabetyczny i systematyczny nagrań dźwiękowych.

Bardzo ważna i bogata jest działalność informacyjna, bibliograficzna i dokumentacyjna pracowników Sekcji, będąca kontynuacją tego typu prac prowadzonych przedtem przez Kornela Michałowskiego. W tego rodzaju działalności niezwykle pomocne są zaprowadzone indeksy i kartoteki bibliograficzne:

1. Kartoteka piśmiennictwa muzykologicznego (artykuły, rozdziały w pracach zbiorowych, dysertacje – głównie XX-wieczne, ok. 35.000 kart)
2. Kartoteka bibliograficzna zawartości prasy poznańskiej z lat 1830–1870 (ok. 2.200 kart)
3. Kartoteka repertuaru koncertowego w Poznaniu w latach 1830–1870 (ok. 2.800 kart)
4. Kartoteka piśmiennictwa dotycząca bibliotekarstwa muzycznego i bibliografii muzycznej
5. Kartoteka polskich wydawnictw nutowych dla dzieci i młodzieży z lat 1945–1985 (1.013 tytułów)
6. Indeks polskich wydawców muzycznych i numerów wydawniczych do 1939 r.
7. Indeks tematyczny nut drukowanych

Zbiory muzyczne Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu były już charakteryzowane w kilku publikacjach. Wydane zostały dwa katalogi obejmujące część zbioru nut drukowanych: polskie wydawnictwa nutowe z lat 1800–1863 oraz wydawnictwa nutowe w Wielkopolsce w latach 1825–1975 (zob. bibliografia). Do działalności informacyjnej i bibliograficzno-dokumentacyjnej Sekcji Zbiorów Muzycznych należy także opracowywanie abstraktów z polskich książek muzykologicznych dla RILM; od 1968 roku prace te wykonywał kierownik Sekcji, który jednocześnie przewodniczył Polskiemu Zespołowi do spraw RILM.

Materiały muzyczne są udostępniane dla celów naukowych, artystycznych lub dydaktycznych muzykologom, studentom Uniwersytetu i Akademii Muzycznej oraz instytucjom muzycznym.

Rozszerzenie działalności Sekcji jest w obecnej sytuacji niemożliwe z powodu niekorzystnych warunków pracy. Jej skład personalny jest od lat tylko dwuosobowy i dlatego liczba nieopracowanych jeszcze nut i nagrań, niestety, wzrasta. Brak jest miejsca na organizowanie wystaw muzycznych i koncertów. Oceniając funkcjonowanie poznańskiej placówki należy wziąć pod uwagę powyższe trudności.

Bibliografia :

1. Jagielska Maria, Kozak Halina, Zakrzewska-Nikiporczyk Barbara: *Przewodnik po sieci bibliograficznej UAM i innych bibliotekach naukowych miasta Poznania*. Poznań 1984.
2. Kubiak Stanisław: *Biblioteka Uniwersytecka im. A. Mickiewicza w Poznaniu. 1919–1966*. Poznań 1967.
3. Michałowski Kornel: *Nieznane materiały o Karolu Szymanowskim w zbiorach Biblioteki UAM*. „Muzyka” 1970 nr 3 s. 83–86
4. Michałowski Kornel: *Zbiory muzyczne w Bibliotece UAM w Poznaniu*. W: *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Biblioteka*. T. 3. 1963 s. 83–101

5. Michałowski Kornel, Hordyński Władysław: *Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu i Biblioteka Kórnicka Polskiej Akademii Nauk. Katalog polskich druków muzycznych. 1800–1865*. T. 1. Kraków 1968.
6. Perz Mirosław: *Starosądecki urywek motetów średniowiecznych w Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu*. „Muzyka” 1971 nr 2 s. 77–82
7. *Przewodnik po bibliotekach i zbiorach muzycznych w Polsce*. Oprac. M. Prokopowicz, A. Mrygoń, K. Musioł. Warszawa 1982 s. 61–62.
8. Zakrzewska–Nikiporczyk Barbara: *Sekcja Zbiorów Muzycznych*. W: *Zbiory specjalne Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu*. Informator pod red. Kornela Michałowskiego. Poznań 1983 s. 19–24
9. Zakrzewska–Nikiporczyk Barbara: *Muzyczny ruch wydawniczy w Wielkopolsce*. Materiały źródłowe ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu. Bydgoszcz 1986.
10. Zakrzewska–Nikiporczyk Barbara: *Wydawnictwa Związku Kół Śpiewackich na Wielkie Księstwo Poznańskie*. W: *Szkiece o kulturze muzycznej XIX w.* T. 4. Warszawa 1980 s. 151–218.
11. *Ze skarbów bibliotek wielkopolskich*. Warszawa–Poznań 1980.

KORNEL MICHAŁOWSKI
Biblioteka Uniwersytetu
im. A. Mickiewicza
Poznań

BIBLIOGRAFIA MUZYCZNA CZASOPISM W POLSCE zob. BIBLIOTEKA MUZYCZNA 1983 – 1984 s. 35–47

MARIA PROKOPOWICZ
Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich
Sekcja Bibliotek Muzycznych
Warszawa

BIBLIOTEKARSTWO MUZYCZNE W PROGRAMACH AKADEMICKICH ORAZ ZAWODOWYCH KURSÓW ORGANIZOWANYCH W POLSCE

Chociaż bibliotekarstwo muzyczne jest traktowane w Polsce jako dziedzina specjalistyczna, zawodowe kształcenie bibliotekarzy muzycznych nie jest zorganizowane w skali ogólnokrajowej. Problem ten, który – według przyjętego w 1981 r. przez IAML *Postanowienia o kwalifikacjach dla bibliotekarzy muzycznych (Statement on Qualifications for Music Librarians)* – winien figurować w planie dydaktycznym każdego kursu bibliotekarskiego, jest skąpo uwzględniany zarówno w programach bibliotekoznawstwa na uniwersytetach jak i w bibliotekarskich kursach zawodowych.

Jedynym sposobem zdobywania wiedzy fachowej dla osób zamierzających pracować w bibliotece muzycznej są organizowane od czasu do czasu, w miarę

potrzeby, dwu-czterotygodniowe praktyki w oddziałach zbiorów muzycznych dużych bibliotek naukowych i publicznych. Ta forma szkolenia zawodowego stosowana po II wojnie światowej trwa do dziś. Celem praktyk jest zapoznanie kandydatów z zasadami katalogowania nut i dokumentów dźwiękowych (głównie płyt), przekazywanie im umiejętności posługiwania się bibliografiami, katalogami tematycznymi i innymi publikacjami pomocniczymi z zakresu wiedzy o muzyce i bibliotekoznawstwa, niezbędnymi do wykonywania prac bibliotekarskich, na koniec wprowadzenie w problemy organizacji i zarządzania muzycznymi zbiorami. Powyższe praktyki odbywają się pod kierunkiem doświadczonych bibliotekarzy muzycznych, często z wykształceniem muzykologicznym, nie rzadko autorów poważnych prac z dziedziny bibliografii, dokumentacji i bibliotekarstwa muzycznego.

Bibliotekarze muzyczni, pragnący uzyskać najwyższy stopień zawodowego wykształcenia, są zobowiązani do uczęszczania na roczne kursy dla kandydatów na bibliotekarzy dyplomowanych organizowane przez katedry bibliotekoznawstwa na uniwersytetach i następnie poddaje się państwowemu egzaminowi przed komisją wykładowców – specjalistów. Niestety, zarówno program kursów dla kandydatów, jak i tematy egzaminów dyplomowych uwzględniają w minimalnym zakresie specyfikę bibliotekarstwa muzycznego. Pewien punkt wyjścia stanowi dobieranie odpowiednich tematów na pracę pisemną lub egzamin ustny dla kandydatów z grona bibliotekarzy muzycznych.

Rozwój bibliotek muzycznych po II wojnie światowej ujawnił trzy podstawowe potrzeby: (1) zorganizowanie szkolenia bibliotekarzy muzycznych w szerszych ramach niż warsztat pracy jednej biblioteki, (2) zróżnicowanie programów kształcenia dla różnych typów bibliotek, (3) rozszerzenie i zmodernizowanie programu edukacji.

Najpełniejsza realizacja powyższych potrzeb jest widoczna w poczynaniach Uniwersytetu w Poznaniu, gdzie zorganizowano współpracę tamtejszej Katedry Muzykologii z Sekcją Zbiorów Muzycznych Biblioteki Uniwersyteckiej. Dr Kornel Michałowski, twórca polskiej bibliografii muzycznej, oraz dr Barbara Zakrzewska-Nikiporczyk, obecna kierowniczka Sekcji Zbiorów Muzycznych i przewodnicząca Polskiego Zespołu d/s RILM, wygłosili w ostatnich latach akademickich dwa cykle wykładów: a) źródłoznawstwo muzyczne i b) podstawy informacji naukowej w dziedzinie muzykologii, przeznaczone dla słuchaczy tej specjalności. Ponadto zainicjowali program studiów z zakresu informacji i bibliografii muzycznej dla przyszłych muzykologów. Podręcznik dla wykładowców informacji naukowej opublikowany w 1984 r. przez CINTe¹⁾ zawiera rozdział poświęcony temu zagadnieniu w dziedzinie muzykologii pióra B. Zakrzewskiej-Nikiporczyk²⁾. Pod względem merytorycznym jest to ujęcie całokształtu podstawowej wiedzy zarówno o rozwoju służb informacji w kraju i na świecie, jak i o muzycznych zbiorach, bibliotekach, katalogach, bibliografiach – słowem o wszelkich źródłach, których znajomość jest niezbędna do udzielania naukowej informacji. Program zajęć składa się z dwóch części: ogólnej pt. *Podstawy informacji naukowej* i szczegółowej pt. *Źródłoznawstwo muzyczne*. Tematy części ogólnej:

(1) organizacja, działalność i kierunki rozwoju służb informacji w kraju i na świecie;

¹⁾ *Poradnik metodyczny dla wykładowców przedmiotu „Podstawy informacji naukowej” w uniwersytetach i wyższych szkołach pedagogicznych*. (Oprac. zespół pracowników Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu). Cz. 1. Poznań, Centrum Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej, 1984.

²⁾ Barbara Zakrzewska-Nikiporczyk: „*Informacja naukowa w muzykologii. Konspekt zajęć*”. W: op. cit. s. 109–125

- (2) biblioteki centralne, zbiory muzyczne w bibliotekach naukowych, muzeach i archiwach w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem Poznania;
- (3) Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu;
- (4) rodzaje dokumentów;
- (5) bibliografia jako źródło informacji;
- (6) opis bibliograficzny; kwerenda bibliograficzna.

Tematy części szczegółowej:

- (1) uwagi wstępne – teoretyczno-historyczne;
- (2) bibliografia dzieł muzycznych;
- (3) bibliografia piśmiennictwa muzycznego;
- (4) parabibliografie muzyczne; bibliografia bibliografii muzycznych;
- (5) kwerenda bibliograficzna.

Zajęcia są zaplanowane w formie wykładów, konwersatoriów i ćwiczeń praktycznych; obejmują 30 godzin lekcyjnych. Omówienia poszczególnych tematów są uzupełnione bogatymi wykazami odpowiedniej literatury.

Oczywiście nie należy przewidywać, że każdy student muzykologii po uczęszczaniu na te studia wybierze bibliotekarstwo muzyczne jako swój zawód. Jednakże, tego rodzaju wstępne wprowadzenia, pouczające o ważności zbiorów źródłowych w bibliotekach, o codziennej pracy bibliotekarza i o spełnianej przez niego służbie informacyjnej mogą dopomóc w lepszym zrozumieniu istotnej funkcji biblioteki i zachęcić, ewentualnie, niektórych do podjęcia działalności w tej dziedzinie.

Co do muzycznych zbiorów w bibliotekach publicznych, należy zaznaczyć, iż są one różnie zorganizowane – w niektórych dużych bibliotekach tworzą odrębny organizacyjny oddział, w innych wchodzą w skład zbiorów specjalnych jako oddzielna sekcja; w mniejszych bibliotekach mogą być administrowane przez inny większy dział (np. oddział rękopisów lub dział sztuki), a nawet mogą być rozproszone po zbiorach ogólnych. Sprawa specjalnego szkolenia bibliotekarzy pracujących przy zbiorach muzycznych w bibliotekach publicznych została poruszona po raz pierwszy na Krajowej Konferencji Bibliotekarzy Muzycznych Bibliotek Publicznych w 1977 r. w Szczecinie. Postanowiono, że dla tej grupy będzie organizowany co dwa lata specjalny kurs w Państwowym Ośrodku Szkolenia Bibliotekarzy w Jarocinie, niedaleko Poznania. Program szkolenia został opracowany w ramach działalności Sekcji Bibliotek Muzycznych przez kolegów: Karola Musioła, dyrektora Biblioteki Głównej Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach, oraz Wiesławę Dziechciowską, kierowniczkę Oddziału Zbiorów Audiowizualnych w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Szczecinie. Kurs odbył się dwukrotnie – w latach 1979 i 1981. Przeznaczony dla bibliotekarzy bibliotek publicznych, często bez wykształcenia muzycznego, zawierał w swym programie następujące główne tematy:

- ogólne wiadomości z zakresu wiedzy o muzyce;
- historię muzyki polskiej i europejskiej (w głównych punktach) ilustrowaną filmami dokumentalnymi;
- różne aspekty zbiorów muzycznych w bibliotekach;
- opracowanie i organizację zbiorów muzycznych;
- bibliografie muzyczne;
- pracę z czytelnikiem i działalność informacyjną;
- zarządzanie zbiorami muzycznymi w obrębie biblioteki.

Powyższe tematy – w formie wykładów, pokazów i ćwiczeń praktycznych – były zaplanowane na 72 godziny jednorazowego kursu. Ujęcie niektórych (jak np. zarządzanie zbiorami, katalogowanie) w sposób tradycyjny wysuwa potrzebę stop-

niowej modernizacji programu kursu i przystosowywania go do bieżąco wprowadzanych norm, założeń i nowoczesnych technik w pracy bibliotekarskiej. Wydaje się oczywiste, że tego rodzaju szkolenie winno być systematycznie kontynuowane.

Niektóre problemy bibliotekarstwa i bibliotekoznawstwa muzycznego były też przedmiotem wykładów na kursach dla antykwariuszy. Dotyczyły one m.in. historii druku nut, na podstawie pokazu oryginalnych wydań ze zbiorów bibliotecznych.

Powyższy krótki przegląd charakteryzuje poczynania przedsięwzięte w ciągu ostatnich lat w celu usystematyzowania i ujednolicenia szkolenia zawodowego bibliotekarzy muzycznych. Na zakończenie warto wymienić pozycje drukowane, o które wzbogaciła się literatura zawodowa w tymże okresie: *Przewodnik po bibliotekach i zbiorach muzycznych w Polsce*. Oprac. Maria Prokopowicz przy współudziale Adama Mrygonia i Karola Musioła. Warszawa 1982; Michałowski Kornel: *Zbiory specjalne Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu*. Informator. Poznań 1983; *Opis bibliograficzny. Druki muzyczne. Polska norma. PN-83/N-01152.06* (Autor oprac. projektu normy: Wojciech Tomaszewski). Warszawa 1983; Wyd. 2. 1984; Maria Przywecka-Samecka: *Początki drukarstwa muzycznego w Europie. Wiek XV*. Wrocław 1981.

JOLANTA BYCZKOWSKA-SZTABA
Biblioteka Narodowa
Warszawa

KOMUNIKAT

Działalność Ośrodka Koordynującego RISM w Polsce (wrzesień 1984 – sierpień 1985)

W 1984 r. na konferencji IAML w Como został przedstawiony komunikat o pierwszych systematycznych pracach nad Polskim Centralnym Katalogiem Rękopisów Muzycznych w Bibliotece Narodowej w Warszawie (RISM). Przekazano w nim informacje o zamierzeniach organizacyjnych oraz pracach przygotowujących działalność Ośrodka Koordynującego RISM w Polsce. W niniejszym komunikacie przedstawiam rezultaty pracy w w/w Ośrodku RISM w minionym roku (wrzesień 1984 – sierpień 1985):

1. Karta katalogowa. Wzór karty został opracowany na podstawie karty słowackiej wprowadzonej i używanej przez dr. Darinę Mudrą w Słowackim Ośrodku RISM w Bratysławie.
Karta katalogowa Polskiego Ośrodka – po zaakceptowaniu przez Centralę RISM w Kassel – została wydrukowana; w chwili obecnej jest ona używana do sprządzania opisów.
2. Instrukcja wypełniania karty katalogowej – opracowana w oparciu o wytyczne Centrali RISM – zyskała pozytywne recenzje mediewisty ks. prof. Jerzego Pikulika (Katedra Muzykologii ATK w Warszawie) oraz mgr Zofii Moszczyńskiej-Pętkowskiej (Ośrodek Normalizacji Bibliograficznej BN) – specjalistki zagadnień bibliograficznych. Obecnie instrukcja jest przygotowywana do druku.
3. Prowadzone jest bieżące uzupełnianie katalogów pomocniczych, w tym Katalogu miejsc przechowywania rękopisów. Skompletowanie go jest trudne, gdyż nie

ma w literaturze polskiej informatora, który zawierałby pełny spis instytucji świeckich i kościelnych przechowujących źródła muzyczne. Dlatego też Ośrodek Koordynujący RISM zwrócił się z prośbą do hipotetycznych posiadaczy rękopisów muzycznych – ustalonych na podstawie różnych źródeł – o nadesłanie spisu posiadanych przez nich rękopisów. Na około 600 rozesłanych ankiet do muzeów, bibliotek, archiwów i innych instytucji otrzymaliśmy dotychczas 300 odpowiedzi, w tym 34 pozytywne. Rękopisy znajdujące się w tych instytucjach będą opracowane w pierwszej kolejności.

4. Wykonane zostały pierwsze opisy rękopisów muzycznych ze zbiorów Biblioteki Narodowej wg nowej instrukcji, które przesłano do Centrali RISM w Kassel.

Wszystkie prace Ośrodka Koordynującego RISM w Bibliotece Narodowej w Warszawie, tak merytoryczne jak i organizacyjne, prowadzone są na razie przez jednego pracownika – autorkę niniejszego komunikatu.

W najbliższej przyszłości – po wydrukowaniu instrukcji – planowane jest przeprowadzenie szkolenia dla osób sporządzających opisy. Osoby te będą się rekrutowały głównie z tych bibliotek, muzeów i archiwów, które przysłały spisy posiadanych rękopisów i mogą przystąpić do ich opracowania. W chwili obecnej na opracowanie czeka ok. 3500 rękopisów. W Ośrodku Koordynującym RISM w Bibliotece Narodowej założono następujące katalogi:

1. Centralny Katalog Rękopisów Muzycznych RISM – alfabetyczny
2. Katalog rzeczowy
3. Katalog skryptorów
4. Katalog miejsc przechowywania rękopisów muzycznych
5. Katalog tytułów rękopisów w bibliotekach, muzeach i archiwach w Polsce
6. Katalog literatury pomocniczej
7. Katalog muzyków, kompozytorów nieznanymi – wzmianki i informacje
8. Katalog adresów
9. Katalog sigłów polskich miast i instytucji przechowujących rękopisy
10. Centralny Katalog Rękopisów Muzycznych wg numerów ewidencyjnych.

MATERIAŁY Z XIV KONGRESU IAML/IASA W SZTOKHOLMIE (SZWECJA) 10–15 sierpnia 1986

MARIA PROKOPOWICZ

Sekcja Bibliotek Muzycznych SBP

Polska Grupa Narodowa IAML

Warszawa

SPRAWOZDANIE OGÓLNE

XIV Kongres Międzynarodowego Stowarzyszenia Muzycznych Bibliotek, Archiwów i Ośrodków Dokumentacji (znanego w świecie pod skrótem swej angielskiej nazwy: IAML, czyli International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres) był drugim z kolei kongresem tej organizacji, urządzonym w Szwecji.

Pierwszy – VI Kongres AIBM/IAML – odbył się w Sztokholmie i Uppsali w 1962 r.; Stowarzyszenie liczyło wówczas 797 członków i obejmowało zasięgiem swej

działalności tylko bibliotek i muzyczne. Z czasem problematyka i zróżnicowanie zbiorów, szczególnie nagrań dźwiękowych, oraz rozwój dokumentacji muzycznej przekroczyły ramy bibliotek. Prowadzona z inicjatywy IAML w różnych krajach rejestracja materiałów źródłowych przeznaczonych do międzynarodowych katalogów i bibliografii, redagowanych przez IAML (lub wspólnie przez IAML i Międzynarodowe Towarzystwo Muzykologiczne), wydawanych przy pomocy UNESCO, jak *Répertoire International des Sources Musicales* (RISM), *Répertoire International de la Littérature Musicale* (RILM), wydawnictwa z cyklu *Répertoire International d'Iconographie Musicale* (RidIM), czy też – będąca w stadium realizacji – bibliografia zawartości czasopism muzycznych XIX w. *Répertoire International de la Presse Musicale* (RIPM), wykazała, że prawie w każdym kraju źródła do historii muzyki znajdują się nie tylko w bibliotekach, ale są rozproszone także po archiwach, muzeach, słowem po różnych instytucjach przechowujących dobra kultury. Jednocześnie rozwój muzyki współczesnej, specyfika jej warsztatu kompozytorskiego, odtwarzania, upowszechniania ukazały potrzebę prowadzenia dokumentacji i tej dziedziny. Toteż w 1978 r. na konferencji IAML w Lizbonie pierwotna nazwa stowarzyszenia: International Association of Music Libraries została rozszerzona (jak przytoczono na początku) przy zachowaniu dotychczasowego skrótu.

Przed omówieniem Kongresu warto poznać obecną strukturę organizacyjną IAML, stowarzyszenia liczącego obecnie 1867 członków – instytucji i osób indywidualnych – z 40 krajów. Dawna liczba sześciu komisji (sekcji) obradujących na VI Kongresie w 1962 r. wzrosła dwukrotnie. Różnorodność zadań w działalności IAML pociągnęła za sobą konieczność ich podziału na trzy grupy:

I. Komisje d/s zawodowych (Professional Branches) zajmujące się całokształtem spraw organizacyjnych różnych rodzajów muzycznych bibliotek i ośrodków dokumentacji: 1) Bibliotek Radiowych i Bibliotek Orkiestr, 2) Bibliotek Naukowych, 3) Bibliotek Publicznych, 4) Bibliotek Muzycznych Instytucji Pedagogicznych, 5) Muzycznych Ośrodków Dokumentacji.

II. Komisje przedmiotowe (Subject Commissions) zajmujące się problemami teoretycznymi i metodycznymi tradycyjnych przekazów muzycznych: 1) Komisja d/s Bibliografii z grupami roboczymi: a) redagowania i publikowania muzyki współczesnej, b) czasopism muzycznych (w tym także nutowych), c) archiwów; 2) Komisja Katalogowania z grupami roboczymi: a) struktury tytułów ujednoliconych, b) klasyfikacji, c) ISBD dla materiałów nie-książkowych, d) ISBD dla druków muzycznych (nut), e) systemu UNIMARC; 3) Komisja Usług Bibliotecznych i Szkolenia z grupami roboczymi: a) statystyki, b) uniwersalnej dostępności druków muzycznych (nut).

III. Komisje łączone (Joint Commissions), mające w swych zarządach obok członków IAML także przedstawicieli Międzynarodowego Towarzystwa Muzykologicznego, zajmujące się organizacją zbierania materiałów i redagowaniem do druku międzynarodowych katalogów i bibliografii: 1) Komisja RISM, 2) Komisja RILM, 3) Komisja RidIM, 4) Komisja RIPM.

Należy zaznaczyć, że wszystkie powyższe prace IAML dotyczą problematyki wyłącznie rękopisów i druków muzycznych (z wyjątkiem grupy roboczej w tonie Komisji Katalogowania opracowującej ISBD dla materiałów nie-książkowych). Całością zagadnień dokumentów fonograficznych zajmuje się osobna międzynarodowa organizacja IASA – International Association of Sound Archives (Międzynarodowe Stowarzyszenie Archiwów Dźwiękowych), utworzona w 1969 r. z dawniejszej Komisji Fonotek AIBM/IAML. Ma ona swój statut, odrębny zarząd, jej

obrad odbywają się równocześnie z konferencjami i kongresami IAML we wspólnych ramach organizacyjnych.

XIV Kongres IAML w Sztokholmie, zorganizowany przez Szwedzką Grupę Narodową IAML przy współudziale naczelnich instytucji w dziedzinie kultury i muzyki, zgromadził 281 uczestników z 23 krajów czterech kontynentów, prócz Afryki. Cztery osoby reprezentowały biblioteki polskie: mgr Jolanta Byczkowska-Sztaba, pracownik d/s RISM w Zakładzie Zbiorów Muzycznych Biblioteki Narodowej w Warszawie, mgr Aniela Kolbuszewska, kierownik Oddziału Zbiorów Muzycznych w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu, mgr Maria Prokopowicz, wiceprzewodnicząca Sekcji Bibliotek Muzycznych – Polskiej Grupy Narodowej IAML w Stowarzyszeniu Bibliotekarzy Polskich oraz dr Barbara Zakrzewska-Nikiporczyk, kierownik Sekcji Zbiorów Muzycznych oraz Działu Zbiorów Specjalnych Biblioteki Uniwersyteckiej im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

Niżej podpisana uczestniczyła w obradach następujących Komisji: a) Bibliotek Naukowych, b) Bibliotek Publicznych, c) Komisji d/s Bibliografii, d) Komisji Usług Bibliotecznych i Szkolenia, e) Komisji RISM, f) Komisji RILM; ponadto w sesji roboczej poświęconej sprawom kwartalnika IAML *Fontes Artis Musicae* oraz – razem z kol. B. Zakrzewską-Nikiporczyk – w dwóch zebraniach Rady IAML.

Ze spraw ogólnych, omówionych na zebraniach Rady i następnie przedstawionych do rozważenia Zgromadzeniu Ogólnemu uczestników Kongresu, najważniejszym punktem było ukonstytuowanie nowego zarządu IAML na 3-letnią kadencję 1986–1989. W wyniku przeliczenia głosów, nadesłanych od członków IAML z całego świata na ręce sekretarza generalnego, nowym prezesem organizacji została wybrana Maria Calderisi-Bryce (Kanada), funkcję wiceprezesów objęli: Bernard Huys (Belgia), Catherine Massip (Francja), Svetlana Sigida (ZSRR). Obowiązki sekretarza generalnego będzie pełnił nadal Neil Ratliff, a skarbnika – Don L. Roberts (oba ze Stanów Zjednoczonych). Uchwalono podwyższenie rocznej składki członkowskiej: dla instytucji o 15 DM (co wynosi rocznie 70 DM), dla osób indywidualnych o 10 DM (co wynosi rocznie 45 DM). Przyjęto sprawozdanie ustępującego redaktora *Fontes Artis Musicae*, André Jurre's'a (Holandia); zatwierdzono kandydaturę Brian Redfern'a (Wielka Brytania) na jego następcę.

Od 1984 r. pojawił się w obradach IAML nowy temat: powszechna dostępność zbiorów (ściśle – druków muzycznych). Orroracowanie tego problemu podjęła Komisja Usług Bibliotecznych i Szkolenia, tworząc odpowiednią grupę roboczą (Universal Availability of Publications – UAP). Dotychczasowe rozważania wykazały, że powyższa dziedzina pozostaje w ścisłym związku z wzorcowym opracowaniem katalogów i unowocześnionym systemem informacyjnym. Na obecnym Kongresie IAML temat ten był dyskutowany na obradach różnych komisji. Z tego punktu widzenia był ułożony program pierwszej sesji Komisji Bibliotek Naukowych, poświęconej bibliotekom narodowym. Krótkie referaty zilustrowały dostępność zbiorów i kierunki prowadzonych na ich podstawie prac o zasięgu krajowym lub międzynarodowym w bibliotekach: Kanady, Wielkiej Brytanii, Francji, Australii, Stanów Zjednoczonych; o działalności bibliotek narodowych krajów Europy Wschodniej w tym zakresie poinformowali zebranych: Julius Hulek z biblioteki Statni knihovna w Pradze oraz Maria Prokopowicz w komunikacie pt. *Music in the National Library in Poland*. Drugą sesję tejże Komisji wypełniły referaty o szwedzkich bibliotekach. Pełne ich teksty są ogłoszone w specjalnym zeszycie kwartalnika *Fontes Artis Musicae* 1986 April–June, informującym o szwedzkich zbiorach muzycznych przechowywanych nie tylko w bibliotekach, lecz także w archiwach, muzeach i innych instytucjach.

Jedną z sesji Komisji Bibliotek Publicznych była poświęcona charakterystyce zbiorów muzycznych bibliotek skandynawskich i Finlandii. Wygłoszone referaty udowodniły, że i ta grupa bibliotek rozporządza niejednokrotnie cennymi materiałami źródłowymi. Za przykład może tu służyć Biblioteka Publiczna miasta Bergen, w Norwegii, której Edward Grieg zapisał w testamencie swą spuściznę kompozytorską. Inny aspekt działalności bibliotek publicznych w zakresie muzyki przedstawiła Dorothy Freed, reprezentantka bibliotek Nowej Zelandii, w referacie wygłoszonym na zebraniu grupy roboczej o powszechnej dostępności zbiorów. W kraju tym cały ciężar sprowadzania, powielania i organizacji wypożyczania materiałów nutowych zespołom wykonawczym spoczywa na bibliotekach publicznych i bibliotekach towarzystw muzycznych. Referentka przedstawiła kilka katalogów centralnych, wydanych mikroczytnikami przez Nowozelandzkie Stowarzyszenie Bibliotek, które informują zespoły wykonawcze o zasobach partytur i głosów w zbiorach w/w bibliotek. Każda biblioteka publiczna rozporządza odpowiednim wyposażeniem powielaczowym i może – na zamówienie – sporządzić od ręki potrzebną ilość kopii nut utworu muzycznego, przewidzianego do zespołowego wykonania. Tak więc Nowa Zelandia daje przykład racjonalnej współpracy bibliotek publicznych w organizacji kultury muzycznej swojego kraju.

Perspektywy działalności Komisji Usług Bibliotecznych i Szkolenia sięgają daleko w przyszłość i wychodzą – najbardziej ze wszystkich agend IAML – naprzeciw postępowi technicznemu na świecie, przetworzeniu metod pracy bibliotecznej, a nawet sposobowi myślenia nowoczesnego człowieka. W toku Kongresu daly temu wyraz referaty amerykańskie i zachodnoniemieckie na temat zawodowego kształcenia bibliotekarzy. Niektóre uczelnie amerykańskie w Stanach Zjednoczonych, jak np. Carnegie-Melton University w Pittsburghu i Massachusetts Institute of Technology w Cambridge, prowadzą próby realizowania programu studiów wyłącznie metodą komputerową. W dziedzinie muzykologii stale wzrastająca olbrzymia liczba przekazów informacji stopniowo uniemożliwia studiowanie i poszukiwanie danych sposobem tradycyjnym; zmusza zainteresowanych do posługiwania się komputerem, korzystania z usług banków danych. Np. w Kalifornii potrzebne informacje z banków danych są przekazywane drogą telekomunikacyjną lub za pomocą satelity. – Stan rzeczy w tej dziedzinie na terenie Europy, głównie w RFN, zilustrował referat Wolfganga Krügera, wykładowcy Wyższej Szkoły Zawodowej Bibliotekarstwa w Stuttgarcie, specjalisty w zakresie bibliotekarstwa muzycznego. Od kilku lat funkcjonuje w RFN kilka banków danych, dysponujących również informacjami z zakresu bibliografii muzycznej, muzycznego czasopiśmiennictwa i literatury, jak BIBLIO-DATA, Zeitschriftendatenbank (ZDB) oraz Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur und Rezensionen (IBZ/IBR). Perspektywiczne plany zorganizowania współpracy między bankami danych różnych krajów, utworzenie ich sieci w skali światowej stawiają nowe wymagania kwalifikacjom bibliotekarza. Znajomość – przynajmniej orientacyjna – podstawowych systemów komputerowych, rozeznanie elementów dotyczących muzyki i muzykologii zawartych w bankach danych oraz praktyczna umiejętność korzystania z nich za pomocą środków technicznych winny wejść do programu zawodowego kształcenia bibliotekarzy muzycznych przełomu XX/XXI wieku.

Problem technicznego uaktualnienia informacji muzycznej był poruszony również wśród tematów dyskutowanych na obradach Komisji d/s Bibliografii. Rozważano mianowicie sprawę informacji bibliograficznej w skali światowej o określonym druku muzycznym. Bibliograficzna rejestracja bieżących wydawnictw nutowych – czy to w formie publikacji samoistnej, czy pod postacią rozdziału

w narodowej bibliografii ogólnej – jest prowadzona prawie we wszystkich krajach Europy, Ameryki Płn. i w Japonii. Postęp naukowo–techniczny wskazuje, iż najbardziej racjonalne byłoby wprowadzanie opisów zawartych w bibliografiach narodowych różnych krajów do banków danych.

Na obradach komisji zajmujących się międzynarodowymi bibliografiami i katalogami: RISM, RILM, RldIM i RIPM nie stwierdzono żadnych zahamowań ich zaplanowanej sukcesywnej publikacji. W ramach prac Komisji RISM przewiduje się rozpoczęcie w 1987 r. serii alfabetycznej A/II poświęconej rękopisom. Będzie to wydawnictwo na mikrokartach pt. *Musikhandschriften 1600–1800. Mikrofiche. Datenbank-index*. RISM Seria A/II.

Zaplanowane w obradach Komisji RISM spotkanie młodych pracowników tej specjalności nie doszło do skutku z powodu choroby głównego redaktora serii alfabetycznej, J. Schlichtego. Kol. J. Byczkowska-Sztaba złożyła przygotowane przez siebie na to spotkanie–seminarium materiały na ręce K. Dorfmuëllera, naukowego konsultanta RISM. Jedynym śladem polskiej aktywności w Komisji Katalogowania był referat K. Bielskiej, kierownika Sekcji Muzykałiów Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi pt. *ISBD for Sound Recordings in Poland*, odczytany – z powodu nieobecności autorki – przez Lenorę Coral, przewodniczącą tejże Komisji.

Doskonale zorganizowane zwiedzanie szeregu placówek – m.in. Archiwum Historii Szwedzkiej Muzyki, Archiwum Dokumentów Dźwiękowych i Filmu, Szwedzkiego Ośrodka Badań Muzyki i Pieśni Ludowej, Szwedzkiego Ośrodka Informacji Muzycznej, Biblioteki i Fonoteki Szwedzkiego Radia – pozwoliło uczestnikom Kongresu poznać bliżej organizację tych zbiorów, a zwłaszcza unowocześnienia techniczne codziennej pracy, oszczędzające maksymalnie czas i bibliotekarza, i użytkownika. Np. w Bibliotece Szwedzkiego Radia udzielenie informacji o dostępności dokumentu dźwiękowego trwa niecałą minutę. Czas liczy się na sekundy! Również i w innych zwiedzanych instytucjach rzuciła się w oczy bardzo wypracowana organizacja katalogów zbiorów, co w połączeniu ze stosowaniem komputerów pozwala na błyskawiczną wprost informację o różnych aspektach.

Bogaty materiał merytoryczny Kongresu połączony ze zwiedzaniem muzycznych instytucji nie pozwolił na rozwinięcie strony muzycznej i turystycznej. Kończący się sezon letni również nie sprzyjał życiu koncertowemu Sztokholmu. Jednakże, dzięki staraniom szwedzkich organizatorów, uczestnicy usłyszeli koncert Chóru Szwedzkiego Radia oraz zwiedzili Drottningholm, barokowy pałac królewski w labiryncie ogrodów z XVIII wieku. Ogólnie – merytoryczna korzyść z Kongresu i chociaż powierzchowne poznanie głównych bibliotek, archiwów i muzeów muzycznych w Sztokholmie była dla uczestników polskich nadzwyczajnym poszerzeniem ich problemów zawodowych.

MUZYKA W BIBLIOTECIE NARODOWEJ W POLSCE (zbiory, ich funkcja)

Komunikat wygłoszony na sesji Komisji Bibliotek Naukowych

Biblioteka Narodowa w Warszawie jest główną biblioteką państwową w Polsce. Jej tradycje sięgają jeszcze XVIII wieku (w 1747 r. w Warszawie została założona Biblioteka braci Andrzeja i Józefa Załuskich odpowiadająca ówczesnemu pojęciu biblioteki publicznej); instytucja pod nazwą *Biblioteka Narodowa* powstała oficjalnie w 1928 r. Jej zbiory muzyczne były stale uzupełniane drogą egzemplarza obowiązkowego, darów i zakupów. W 1934 r. został wyodrębniony organizacyjnie Oddział Zbiorów Muzycznych, obejmujący rękopisy kompozytorów, nuty drukowane, także książki i czasopisma dotyczące muzyki; równocześnie powstało Centralne Archiwum Fonograficzne, którego zadaniem było gromadzenie folkloru muzycznego ziem polskich.

Po prawie całkowitym zniszczeniu zbiorów muzycznych podczas II wojny światowej oddział ten został reaktywowany w 1951 r. (obecnie pod nazwą Zakład Zbiorów Muzycznych). Zbiory fonograficzne stanowiły początkowo integralną część Zakładu Zbiorów Muzycznych; w 1982 r. zostały wyodrębnione jako Pracownia Dokumentów Dźwiękowych.

Zgodnie z prawem o egzemplarzu obowiązkowym w Polsce, Biblioteka Narodowa – od samego początku swej działalności tj. od roku 1928 – otrzymuje po dwa egzemplarze książek, czasopism, nut i programów opublikowanych w naszym kraju. Od 1961 r. otrzymuje także po jednym egzemplarzu każdego komercyjnego nagrania produkcji krajowej. Inne nabytki zbiorów muzycznych pochodzą z kupna, darów oraz wymiany międzybibliotecznej krajowej i zagranicznej. Ta ostatnia spełnia szczególnie ważną rolę w uzupełnianiu zbiorów, wzbogacając je współczesną światową literaturą muzykologiczną oraz o krytyczne wydania *Dzieł wszystkich* najwybitniejszych kompozytorów europejskich różnych epok; jest ona też podstawą do otrzymywania przez Bibliotekę Narodową nagrań płytowych muzyki poważnej w najlepszych wykonaniach artystycznych, wyprodukowanych przez znane wytwórnie zagraniczne.

Najważniejszym zadaniem Zakładu Zbiorów Muzycznych Biblioteki Narodowej jest stworzenie szerokiego warsztatu dokumentacji historii muzyki polskiej. Równolegle dąży się do osiągnięcia różnorodnych źródłowych materiałów potrzebnych do badań naukowych różnych dziedzin muzyki.

Dysponując takim profilem zbiorów, opracowanych bibliotecznie w różnego rodzaju katalogach, Biblioteka Narodowa może podjąć następujące publikacje:

- 1) bieżącą bibliografię polskich wydawnictw nutowych, publikowaną jako odrębny rozdział w ogólnej bibliografii narodowej ukazującej się pt. *Przewodnik Bibliograficzny*;
- 2) katalogi mikrofilmów muzycznych, zawierające opisy rzadkich rękopisów i druków muzycznych z różnych bibliotek krajowych, zmikrofilmowanych w Bibliotece Narodowej;
- 3) przewodniki lub informatory muzyczne publikowane z okazji rocznic, jak np.

Karol Szymanowski w zbiorach polskich w 50 rocznicę śmierci autorstwa Wandy Bogdany-Popielowej, kierownika Zakładu Zbiorów Muzycznych, Elżbiety Jasińskiej-Jędrasz z Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie oraz Grażyny Serdak;

- 4) katalogi wystaw muzycznych organizowanych w Bibliotece Narodowej.

Pracownicy Zakładu Zbiorów Muzycznych uczestniczą w różnym charakterze w opracowywaniu powyższych publikacji: jako autorzy, redaktorzy, konsultanci merytoryczni. Dwie osoby z personelu Zakładu współpracują z Polskim Zespołem d/s RILM, przygotowując w ustalonych terminach adnotowane opisy pozycji z polskiej literatury muzykologicznej do *RILM Abstracts*.

Zakład Zbiorów Muzycznych organizuje i koordynuje dwie akcje w skali ogólnokrajowej:

- 1) dobór materiałów ze zbiorów bibliotek polskich do zmikrofilmowania w Bibliotece Narodowej;
- 2) współpraca różnych ośrodków (nie tylko bibliotek) nad rejestracją dawnych rękopiśmiennych źródeł muzycznych (do końca XVIII w.) w celu utworzenia ich centralnego katalogu w Bibliotece Narodowej oraz utrzymania naszego udziału w pracach RISM przez stałe dostarczanie opisów w/w źródeł redakcji RISM w Kassel. Zadanie to wykonuje Ośrodek Koordynujący RISM w Polsce, utworzony w Bibliotece Narodowej w 1984 r.

Udostępnianie i funkcja zbiorów.

Zbiory muzyczne są udostępniane tylko na miejscu w Czytelni Zbiorów Specjalnych. Na zamówienie czytelnika sporządza się kserokopie, mikrofilmy lub inne formy reprodukcji w Zakładzie Reprografii Biblioteki Narodowej, odpłatnie po ustalonych urzędowo cenach. Zasób mikrofilmów muzycznych liczy ok. 7.000 pozycji katalogowych. Informacji o nich dostarczają katalogi kartkowe dostępne zarówno w Zakładzie Zbiorów Muzycznych jak i w Czytelni Zbiorów Mikrofilmowych Biblioteki Narodowej. Ponadto o zbiorze tym informują trzy tomy *Katalogu mikrofilmów muzycznych* wydane w latach: 1956, 1962 i 1965.

Badania nad historią polskiego edytorstwa muzycznego wchodzi również w zakres prac Instytutu Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej; muzykolog, Wojciech Tomaszewski, przygotowuje dysertację doktorską w tej dziedzinie na temat działalności polskich wydawców muzycznych (głównie warszawskich) pierwszej połowy XIX wieku. Niektóre przyczynki do jego dysertacji ukazały się w naszej literaturze muzykologicznej i bibliotekarskiej.

KRYSTYNA BIELSKA
Biblioteka Uniwersytecka
Łódź

MIĘDZYNARODOWY ZNORMALIZOWANY OPIS BIBLIOGRAFICZNY DOKUMENTÓW DŹWIĘKOWYCH W POLSCE

Tłumaczenie referatu odczytanego przez Lenorę Coral na sesji
Komisji Katalogowania

Prace nad normalizacją opisu bibliograficznego w Polsce rozpoczęły się już w 1952 r. Początkowo dotyczyły problemów opisu książek i czasopism (ściślej:

wydawnictw zwartych i ciągłych oraz utworów i fragmentów zawartych w w/w wydawnictwach) – wyd. w 1956 r.; później objęły także opis bibliograficzny klatki mikrofilmowej – *PN 63/N-01170. Przepisy bibliograficzne. Klatka identyfikacyjna mikrofilmu*, wyd. w 1963 r. – który odnosił się nie tylko do mikrofilmu książki, ale również innych dokumentów, takich jak: stare druki, rękopisy, druki i rękopisy muzyczne (nutowe), mapy, materiały ikonograficzne.

Od 1 lipca 1974 r. wprowadzono jako obowiązującą nową normę *PN 73/N-01152. Opis bibliograficzny*, która zastąpiła poprzednie normy i zawierała opisy dokumentów do tej pory w nich nieuwzględnionych, wśród nich m.in.: patentów, kartografii, fotokopii, mikrofilmów, filmów, ikonografii, materiałów na prawach rękopisów i wreszcie druków muzycznych, płyt gramofonowych, taśm magnetofonowych szpulowych i kasetowych. Polska była pierwszym krajem, który potraktował sprawę w tak szerokim zakresie merytorycznym. Międzynarodowe ustalenia obejmowały wówczas jedynie książki, czasopisma i druki muzyczne. Nowa norma mogła być zastosowana zarówno w pracach bibliograficznych, dokumentacyjnych, wydawniczych, jak i w bibliotecznych katalogach, zwłaszcza w stosunku do tych dokumentów, dla których nie istniały jeszcze szczegółowe przepisy katalogowania alfabetycznego.

W 1982 r. Ośrodek Normalizacji Bibliograficznej Biblioteki Narodowej w Warszawie podjął pracę nad ujednoliceniem opisu bibliograficznego wszystkich kategorii dokumentów zgodnie z zaleceniami ISBD. Ujednoliconą narodową normą miała przyjąć budowę normy arkuszowej, określającej zasady opisu bibliograficznego dla poszczególnych typów dokumentów w odrębnych arkuszach.

Do tej pory wydano następujące arkusze:

00. Postanowienia ogólne

01. Książki (obowiązujący od 1 stycznia 1984)

06. Druki muzyczne (obowiązujący od 1 stycznia 1985)

W przygotowaniu znajdują się:

02. Wydawnictwa ciągłe

03. Dokumenty normatywno-techniczne

04. Dokumenty ikonograficzne

05. Dokumenty kartograficzne

07. Dokumenty audiowizualne (których część: Dokumenty dźwiękowe jest przedmiotem niniejszego referatu)

W najbliższej przyszłości ukazać się drukiem:

08. Stare druki

09. Dokumenty niepublikowane (rękopisy itd.)

W ślad za normami powinny powstać szczegółowe przepisy katalogowania alfabetycznego, które rozwiążą problemy pominięte w normach, czyli:

1) wybór i formę haseł w katalogach

2) szczegółowe rozwiązania (np. dla muzyki: wybór i formę tytułu ujednoliconego, problem autorstwa w wypadku transkrypcji, aranżacji itd.)

3) budowę samego katalogu (odsyłacze, zasady szeregowania haseł)

Dla książek będą to zrewidowane i poprawione przepisy, istniejące w Polsce od 1934 r., unowocześniane w sześciu wydaniach do 1975 r.; dla druków muzycznych i dokumentów dźwiękowych będą to pierwsze w Polsce przepisy.

Ośrodek Normalizacji Bibliograficznej BN rozpoczął pracę nad normalizacją opisu bibliograficznego od zaproponowania wybranym bibliotekarzom – specjalistom pracującym z różnymi kategoriami dokumentów w bibliotekach polskich – opracowanie projektu normy dla danego typu dokumentów. Projekt jest następnie

dyskutowany w gronie ekspertów z całej Polski tak długo, dopóki nie powstanie „idealna” wersja normy, zaakceptowana również przez Polski Komitet Normalizacji Miar i Jakości.

Prace nad projektem normy opisu bibliograficznego dokumentów dźwiękowych zostały rozpoczęte w maju 1983 r. Dostępne wówczas w Polsce były następujące dokumenty normalizacyjne narodowe i międzynarodowe: *International Standard Bibliographic Description for Non-Book Materials*, set up by the IFLA Committee on Cataloguing. Wyd. 1. London 1977; Polska norma arkusz 00, 01 i dyskutowany właśnie projekt arkusza 06: Druki muzyczne, a także: *Anglo-American Cataloguing Rules*. Wyd. 2. Londyn 1978 oraz węgierski przewodnik pt. *Bibliographic Description of Sound Recordings, a guide*. Budapeszt 1981 (w jęz. węgierskim i angielskim).

Gotowy projekt znormalizowanego opisu bibliograficznego dokumentów dźwiękowych został dostarczony do Ośrodka Normalizacji Bibliograficznej Biblioteki Narodowej w sierpniu 1983 r. i po powieleniu w wielu egzemplarzach – bez zmian – rozesłany do zainteresowanych osób i instytucji, a następnie przedyskutowany w październiku 1983 r. w gronie ekspertów z całej Polski. Byli to bibliotekarze reprezentujący różne typy bibliotek i archiwów dźwiękowych, Polską Grupę Narodową IAML (Sekcję Bibliotek Muzycznych SBP) a także specjaliści w zakresie akustyki, bibliografii, członkowie Komitetu Normalizacyjnego zorganizowanego przez Ośrodek Normalizacji Bibliograficznej BN oraz autorzy innych arkuszy Normy. Dyskusja dotyczyła głównie:

- 1) budowy samego projektu, wzorcowanej na ISBD (NBM), a nie na istniejących już arkuszach Polskiej Normy;
- 2) przedmiotu opisu, źródeł danych, definicji postaci dokumentów dźwiękowych a także szczegółów dotyczących strefy 5 i 8 opisu bibliograficznego.

W dyskusji przeważał punkt widzenia bibliotekarzy przyzwyczajonych do tego, że polskie katalogi dokumentów dźwiękowych są przede wszystkim katalogami kompozytorów (autorów) pojedynczych utworów zarejestrowanych w dokumencie wykonawczym, a nie katalogami dokumentów dźwiękowych opisywanych jako całości. Ponadto – podobnie jak w dyskusjach nad arkuszem 06: Druki muzyczne¹⁾ – bibliotekarze muzycni domagali się w budowie opisu bibliograficznego pewnej hierarchizacji elementów opisu (zwłaszcza w opisie katalogowym), w którym elementy identyfikujące dzieło muzyczne (forma muzyczna lub gatunek, obsada wykonawcza, nr opusu lub katalogu tematycznego, tonacja itp.) winny się znaleźć w strefie 1 i to w określonym z góry porządku, niezależnie od umiejscowienia ich w opisywanym dokumencie.

W dyskusji wiele uwagi poświęcono źródłom, z których są zaczerpnięte dane opisu, zwłaszcza gdy etykieta płyt i kaset zawiera mniej informacji w porównaniu z kopertą płyty (obwolutą kasety), pudełkiem albumu lub dokumentem towarzyszącym. Wszystkie te źródła, zdaniem uczestników dyskusji, winny być traktowane równorzędnie.

Ponieważ w tym czasie Ośrodek Normalizacji Bibliograficznej BN otrzymał drugie wydanie ISBD (NBM) ze zmianami w stosunku do ustaleń wydania pierwszego, a także francuską normę opisu bibliograficznego dokumentów dźwiękowych 44-066, 1980: *Catalogage des enregistrements sonores – Rédaction de la notice bibliographique*, należało wziąć pod uwagę te zmiany jak i sugestie uczestników dyskusji. Ponadto Ośrodek postawił następujące wymagania:

¹⁾ Tomaszewski Wojciech: *Polish Work on the Standard Bibliographic Description for Printed Music*. „Fontes Artis Musicae” 29/1-2, 1982 s. 56-58.

- 1) wszystkie arkusze (w liczbie 10) polskiej normy winny mieć – tak dalece, jak to jest możliwe – identyczną budowę, układ, styl i język przepisów;
- 2) definicje terminów fachowych z dziedziny fonografii muszą być ujednolicone, zgodnie z polską normą techniczną w tej dziedzinie.

Dyskusja nad drugą wersją projektu odbyła się w kwietniu i maju 1984 r. i ponownie dotyczyła definicji (które uznano za zbyt obszerne), źródeł opisu i przykładów ilustrujących konkretne zalecenie. Uczestnicy często powracali do propozycji zawartych w pierwszej wersji, a które poprzednio zakwestionowali, domagali się również większej liczby prostych przykładów.

Wyniki i wnioski dyskusji nad trzecią wersją projektu weszły do ostatecznej redakcji projektu; w lipcu 1984 r. został on powielony i rozesłany jako ankieta do wszystkich typów bibliotek, instytucji lub osób zainteresowanych problematyką opracowania dokumentów dźwiękowych. Otrzymało tylko 13 odpowiedzi; 8 wśród nich zawierało uwagi natury redakcyjnej. Zostały one omówione na spotkaniu Komitetu Normalizacyjnego w listopadzie 1984 r. i Norma po ostatecznej redakcji została wysłana do akceptacji Polskiego Komitetu Normalizacji Miar i Jakości. Opublikowano ją drukiem: *PN-85/N-01152. 07. Opis bibliograficzny. Dokumenty dźwiękowe.* (Autor projektu normy: Krystyna Bielska). Warszawa 1986 Wydawnictwo Normalizacyjne *Alfa*. Nowa norma obowiązuje od 1 lipca 1986 r.

Arkusze 07 składa się z następujących części:

1. Wstęp, w którym omówiono przedmiot normy, zakres jej stosowania oraz określenia (definicje) – nowe w stosunku do uwzględnionych w arkuszach 00, 01 i 06.
2. Zasady ogólne: jednostka opisu, dobór elementów opisu i znaków umownych, stopień szczegółowości opisu, podstawa opisu, wybór i kolejność źródeł danych, język i alfabet, ortografia, skróty itp.
3. Elementy opisu w strefach 1, 4 – 8.
4. Budowa opisu, z szeregiem przykładów i 9 wzorami opisu (na jednym lub wielu poziomach) dokumentów składających się z jednej lub wielu jednostek fizycznych.
5. Informacje dodatkowe, dotyczące zmian w stosunku do dotychczasowych norm, do wszystkich norm związanych z omawianą, do bibliografii przedmiotu.
6. Przykłady opisów, każdy dla trzech stopni szczegółowości opisu.

Ostatnia część dotyczy możliwości zastosowania normy do opisu historycznych dokumentów dźwiękowych (taśmy perforowane, wałki itp.), dokumentów nie powielanych, problematyki tytułu ujednoliconego, oraz zawiera wykaz skrótów nie uwzględnionych w *Normie Skróków PN-70/N-001158*.

Różnice między Polską Normą 07 a 2. wydaniem ISBD (NBM) są następujące:

1. Arkusz 07 dotyczy jedynie dokumentów dźwiękowych, materiały audio-wizualne zostaną objęte odrębnym arkuszem.
2. Budowa normy nie jest wzorowana na układzie ISBD (NBM), lecz na poprzednio opublikowanych arkuszach Polskiej Normy.
3. Strefa 2 – podobnie jak w normie francuskiej – nie została wykorzystana²⁾. Dane występujące rzadko na dokumentach dźwiękowych proponuje się umieszczać w strefie 7.
4. Jednostką opisu – podobnie jak w wypadku książek – może być:
 - a) dokument dźwiękowy jako pojedyncza jednostka fizyczna, tzn.: 1 płyta,

²⁾ Obecnie wydaje się, że wobec praktyki przegranych, sprzedaży licencyjnych, powtórzeń „nakładu” z innym rozkładem wydania itp. byłoby sensowne używanie tej strefy.

1 zwój, 1 kaseta – rejestrujące jeden lub wiele utworów jednego lub wielu autorów (kompozytorów) ;

- b) dokument dźwiękowy jako zbiór wielu jednostek fizycznych, tzn. kilka płyt/taśm jako całość, (np. opera nagrana na 4 płytach) lub jako odrębna część całości;
- c) dokument dźwiękowy jako część fizycznej jednostki, tzn. pojedynczy utwór nagrany na płycie lub kasecie, a nawet fragment utworu (np. Polonez w operze, zwrotka poematu itp.).

W Polskiej Normie można również znaleźć ustalenia nowe lub odmienne od propozycji ISBD (NBM) :

Strefa 1:

- a) szczegółowe wyjaśnienia w odrębnym paragrafie³⁾ dotyczące postępowania przy opisie dokumentu dźwiękowego, będącego zbiorem wielu utworów jednego lub wielu autorów (kompozytorów) z lub bez tytułu właściwego (najczęstsza praktyka wydawnicza) ;
- b) wprowadzenie cudzysłowu dla nazw postaci scenicznych, aby odróżnić je od nazwisk wykonawców, np. „Maria Stuart” i Maria Malczewska;
- c) w bibliotecznym opisie katalogowym dopuszczenie używania nazw (skrótów) polskich dla oznaczenia funkcji wykonawczych zamiast stosowania nazw obcych użytych w źródle opisu dokumentu, np.: fort. (fortepian) zamiast piano lub Klavier, itd.;

Strefa 5: szybkość obrotów płyty podaje się w opisie w postaci: 33, 45 lub 78 zamiast 33 1/2 obr./min. – zgodnie z formą zapisu szybkości występującą na większości europejskich płyt;

Strefa 7: w uwagach dotyczących zawartości dokumentu dźwiękowego wprowadzono stosowanie oznaczenia stron płyty (ścieżek taśmy) i numerów określających miejsce (kolejność) utworów na dokumencie (A.1, a.1 1.1. itd.). Jest to bardzo istotna informacja nie tylko dla celów bibliograficznych, ale również dla praktyki bibliotecznej zarówno w trakcie katalogowania jak i odtwarzania dokumentu dźwiękowego. Problem ten został całkowicie pominięty w ISBD (NBM), mimo że numeracja taka występuje na każdej etykiecie, kopercie/obwolucie płyty lub kasety, na pudełku i dokumencie towarzyszącym.

Ustalenia zawarte w arkuszu 07 mają służyć praktyce bibliotecznej, a także narodowej dyskografii, która do tej pory w Polsce nie jest wydawana, a powinna być zapoczątkowana. Wprowadzenie jednak zaleceń normy do praktyki bibliotecznej nie będzie łatwe: bibliotekarze będą musieli zmienić swoje zwyczaje zarówno w budowie opisu karty katalogowej jak i w budowie samego katalogu bibliotecznego; użytkownicy zaś zmienić nabyte przyzwyczajenia w korzystaniu z katalogu. Wymiana doświadczeń i współpraca z IAML i IASA w tej dziedzinie będzie stanowić wielką pomoc dla polskich bibliotekarzy prowadzących fonoteki oraz pracowników archiwów dźwiękowych.

³⁾ 3.1.6. Utwory współwydane; 3.1.6.1. Utwory współwydane pod wspólnym tytułem; 3.1.6.2. Utwory współwydane bez tytułu wspólnego.

PRAKTYKI I POBYTY NAUKOWE ZA GRANICĄ

BARBARA ZAKRZEWSKA-NIKIPORCZYK
Biblioteka Uniwersytetu
im. A. Mickiewicza
Poznań

WRAŻENIA Z POBYTU NAUKOWEGO W OXFORDZIE 13 I – 10 II 1985

Miałam to szczęście, że, będąc pracownikiem poznańskiej Biblioteki Uniwersyteckiej, znalazłam się w gronie naukowców polskich, zaproszonych na miesięczny pobyt w Oxfordzie. Ta forma pomocy dla naszych pracowników naukowych, zorganizowana w 1982 r. przez dr Zbigniewa Pełczyńskiego, wykładowcę oxfordzkiego Uniwersytetu, z biegiem lat przybiera coraz szersze rozmiary. Większość z 35-ciu kolegiów zaprasza i zapewnia utrzymanie wytypowanym z Polski reprezentantom różnych dziedzin wiedzy, ci zaś starają się w pełni wykorzystać swój pobyt na pracę badawczą w oxfordzkich bibliotekach (humaniści) lub laboratoriach (przedstawiciele nauk ścisłych), na nawiązanie cennych kontaktów naukowych.

Tak więc znalazłam się w mieście znanym ze słynnego uniwersytetu, którego historia sięga XII wieku. Zamieszkałam w jednym z najnowszych kolegiów – St. Anne's College. Nie dane mi więc było poznać partykularnych tradycji i obyczajów panujących w najstarszych kolegiach, a będąc w nowoczesnym college'u, łatwo było mi przystosować się do jego rytmu życia. Przy posiłkach, którym towarzyszyła nieustanna konwersacja, poznałam szereg wykładowców z różnych dyscyplin. Dyskusje toczyły się także przy popołudniowej herbacie w pokoju profesorskim. Jeden z wykładowców – muzykolog dr Harry Jonstone udzielił mi wszelkich informacji związanych z moimi zainteresowaniami muzykologicznymi. Opowiedział mi o działalności dydaktycznej Fakultetu Muzycznego na Uniwersytecie, o życiu muzycznym w oxfordzkich college'ach i kościołach, o możliwościach korzystania ze zbiorów muzycznych w różnych bibliotekach. Udostępnił mi też pokój muzyczny do przegrywania utworów na pianinie. Z innych ułatwień najmilej wspominam możliwość bezpłatnego, własnoręcznego powielania na wspaniałym kserografie japońskim potrzebnych mi książek i artykułów. A oto inne ciekawe wspomnienia czy wydarzenia związane z „moim” kolegium. Otóż akurat podczas mojego pobytu przypadł niezwykle uroczysty obiad poświęcony założycielowi kolegium. Tym razem wykładowcy (ja również) ubrani byli w togi i zasiedli przy wyznaczonych miejscach. Uroczystość zainaugurowała – sentencją po łacinie – kierowniczką kolegium, doktor nauk prawnych Claire Palley, po czym nastąpiły toasty i wygłoszono krótki referat. Bankiet przeciągnął się do późnej nocy. Któregoś dnia, w skrzynce przeznaczonej na pocztę dla mnie znalazłam zaproszenie na koncert kameralny w wykonaniu studentów college'u. Z przyjemnością z zaproszenia skorzystałam i ujrzałam salę wypełnioną po brzegi studentami – słuchaczami. A propos poczty. Bardzo spodobał mi się pomysł stosowania poczty „college'owej”, funkcjonującej niezależnie od zwykłej poczty. Okazuje się, że z każdego kolegium można było wysłać korespondencję (bez znaczka) do innego kolegium i docierała ona błyskawicznie do adresata.

Do Oxfordu pojechałam z zamiarem zapoznania się ze strukturą i działalnością tamtejszej biblioteki uniwersyteckiej – Bodleian Library oraz z planem badania tam źródeł drukowanych na temat „Ślady polskiej kultury muzycznej w Londynie w

XIX w.". Na pełną realizację tych zamierzeń nie wystarczały 4 tygodnie mego pobytu. Dzięki poparciu dr Pelczyńskiego już w trzecim dniu pobytu uzyskałam bezpłatną kartę biblioteczną, z naklejonym zdjęciem zrobionym na poczekaniu, do słynnej Bodleian Library, największej biblioteki w Wielkiej Brytanii po British Library w Londynie. Od tego dnia codziennie przemierzałam w podniosłym nastroju tę samą trasę; nastrój ten wywoływała charakterystyczna architektura zewnętrzna gmachów starych college'ów, niezmienna od setek lat, co pociągało za sobą wyobrażenie o ich dziejach i niepowtarzalnej tradycji.

Historia Bodleian Library sięga XIV w., gdy w r. 1367 powstała pierwsza sala biblioteki uniwersyteckiej w Oxfordzie. Najważniejsza z wczesnych kolekcji książek była ofiarowana w latach 1439–1444 przez księcia Humfrey'a, brata króla Henryka V. Z końcem XVI w. sir Thomas Bodley, dyplomata królowej Elżbiety I, były student oxfordzkiego St. Magdalena College, poświęcił się sprawie umeblowania i odrestaurowania biblioteki. W 1602 r. została ona otwarta formalnie dla czytelników. Obecnie Bodleian Library mieści się w sześciu budynkach pochodzących z różnych epok: Old Library (dawna biblioteka), Radcliffe Camera (okrągły gmach przejęty przez Bibliotekę w 1860 r.), New Library (Nowa Biblioteka, której budowa częściowo finansowana przez Rockefellera została ukończona w r. 1940), Radcliffe Science Library (przyłączona w r. 1927), Rhodes House Library (przyłączona w r. 1927) oraz Law Library, otwarta w r. 1964. Biblioteka ta jest jedną z sześciu bibliotek brytyjskich, otrzymujących druki angielskie jako egzemplarz obowiązkowy (już od r. 1610), a także jedną z kilku księżnic, które nie wypożyczają swych zbiorów na zewnątrz. Tej ostatniej zasady nie może zmienić nawet autorytet królowej. Czytelnikami Biblioteki mogą być głównie członkowie Uniwersytetu Oxfordzkiego. Uroczysta ceremonia przyjmowania nowych czytelników (studentów) odbywa się na początku każdego roku akademickiego; togi są wówczas strojem obowiązującym. Użytkownicy spoza Uniwersytetu muszą przedłożyć wypełniony formularz z podpisem osoby wprowadzającej.

Imponująca jest liczba zbiorów, czytelników i miejsc dla czytelników. Kolekcja Bodleian Library obejmuje 4,6 miliona woluminów (w tym aż 940.000 map i 169.000 mikroform). 18% zbiorów (850.000 wol.) znajduje się na otwartych półkach w 24 czytelniach, które dysponują ponad 2 tysiącami miejsc dla czytelników. Szczęśliwie się dla mnie złożyło, że pracujący w Bibliotece Polak, Alfred Piechowiak, z wykształcenia historyk, oprowadził mnie po niektórych gmachach i pokazał podziemne magazyny, niedostępne przeciętnym czytelnikom. Zaimponował mi nowoczesny sposób przysyłania rewersów pocztą pneumatyczną i taśmowe przemieszczanie zamówionych książek w małych kontenerach. Katalog główny (tylko alfabetyczny) znajduje się w Old Library w postaci pionowo ustawionych książek z wklejonymi opisami katalogowymi (wydrukowanymi w drukarni uniwersyteckiej), które są w razie potrzeby odklejane i przesuwane w odpowiednie miejsca celem zachowania ciągu alfabetycznego. Przepisy katalogowania są niezmiennie od kilkuset lat.

Dzięki panu Piechowiakowi poruszałam się pewniej po interesujących mnie działach Biblioteki i mogłam odbyć rozmowy z kierownikami kilku komórek. W Dziale Muzycznym rozmawiałam z kierownikiem, panem Jonesem. Opisy katalogowe nut drukowanych są tam sporządzane najpierw ręcznie na formularzach, a następnie przepisywane na elektrycznej maszynie typu Olivetti ET 221 na białych kartach (karty główne) lub kolorowych (odsyłaczowe lub dodatkowe, informujące o zawartości tomów w serii). Bodleian Library nie posiada kolekcji płyt gramofonowych; ale w Dziale Muzycznym można przesłuchiwać przyniesione ze sobą nagrania

na doskonałej aparaturze odtwarzającej ze słuchawkami, można także przegrywać utwory fortepianowe na elektrycznym pianinie ze słuchawkami, nie zakłócając ciszy innym czytelnikom.

Interesowałam się także Sekcją Rękopisów Zachodnich, w której opracowanie lawinowo wpływających materiałów jest niezwykle czasochłonne, następnie Działem Kartograficznym, gromadzącym ponad milion jednostek zbiorów. Najstarszym dokumentem kartograficznym w Bodleian Library jest mapa świata z X wieku. Zwiedziłam też i Sekcję Słowiańską zajmującą się gromadzeniem, opracowaniem i udostępnianiem dokumentów w językach słowiańskich. W jej obszernej czytelnicy znajduje się starannie dobrany, imponujący księgozbiór podręczny, w którym stwierdziłam obecność m.in. wszystkich ważnych polskich bibliografii, encyklopedii, słowników, podręczników i serii zeszytów naukowych.

Najwięcej czasu pracowałam w czytelnicy Działu Muzycznego, gdzie przeglądałam, a często nawet studiowałam roczniki czasopism „*The Musical Times*” oraz londyńskie przewodniki muzyczne z drugiej połowy XIX w. Cieszyła mnie każda odnaleziona informacja o londyńskich koncertach polskich artystów (m.in. pianistów: I.J. Paderewskiego, J. Sliwińskiego, J. Wieniawskiego, Z. Stojowskiego, R. Koczalskiego), skrzypka H. Wieniawskiego, śpiewaków: braci Reszke, W. Mierzińskiego, M. Sembrich-Kochańskiej. Zamówiłam wykonanie i odebrałam po dwóch dniach kserokopie wybranych recenzji. Wykonanie w Bodleian Library odbitki kserograficznej 1 strony kosztuje 10 pensów. Kopiowanie całych książek byłoby bardzo drogie, dlatego też byłam uszczęśliwiona możliwością bezpłatnego odbicia czterech książek o życiu muzycznym Londynu, wypożyczonych z Biblioteki Uniwersyteckiej w Cambridge, na kserografie w „moim” college’u.

Fakt, że zjawiłam się w Bodleian Library z listem polecającym Dyrekcji Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, spowodował, iż byłam traktowana na tutejszym terenie z respektem, a przedstawiciel władz Biblioteki Oxfordzkiej wręczył mi teczkę materiałów informacyjnych o Bodleian Library oraz kilka drukowanych katalogów o jej zbiorach specjalnych. Wśród sterty folderów znalazł się plan rozwoju Bodleian Library w latach 1982–2002, w którym wyczytałam m.in., że przewiduje się umieszczenie w każdej czytelnicy końcówek komputerowych w celu umożliwienia badania treści dokumentów z monitorów.

Inne luźne spostrzeżenia będą zapewne interesujące dla polskiego środowiska bibliotekarskiego. Otóż na terenie całej tamtejszej biblioteki nie wolno jeść, pić ani palić. Jedynym miejscem, w którym wolno to czynić, jest miejscowy bufet; Anglicy skrzętnie korzystają z niego w godzinach 11–12. W pracowniach zbiorów specjalnych panuje idealna cisza, ponieważ są one połączone z czytelniami. Przy każdorazowym wejściu do biblioteki obowiązuje okazywanie karty bibliotecznej, a przy wyjściu czytelnicy pokazują portierowi zawartość swych teczek lub siatek. Pracownicy biblioteki wykonują swe obowiązki ze stoickim spokojem, może dlatego, że nie mają określonych planów rocznych opracowywania zbiorów.

W ogóle zafrapowała mnie naukowa i kulturalna atmosfera Oxfordu. Rzesze studentów (ok. 12 tysięcy) i wykładowcy żyją prawie wyłącznie problemami naukowymi i interdyscyplinarną wymianą poglądów. Struktura Oxfordzkiego Uniwersytetu wydaje się nam Polakom bardzo skomplikowana, jest to bowiem równocześnie federacja 35 niezależnych kolegiów, zespół departamentów i fakultetów w wyspecjalizowanych dziedzinach wiedzy, konglomerat muzeów, bibliotek i laboratoriów. Komputeryzacja wkracza już nie tylko do angielskich instytucji, lecz także do domów prywatnych; coraz więcej osób pracuje w najróżniejszych celach przy własnych mikrokomputerach, które adjustują, poprawiają i drukują dowolne teksty

(m.in. naukowe), służą komponowaniu i drukowaniu grafiki oraz muzyki, stanowią narzędzie inteligentnej zabawy. Ten zalew postępu technicznego (mikro-komputery, video-magnetofony itp.) w moich oczach dziwnie kontrastował z konserwatywnym środowiskiem Oxfordzkiego Uniwersytetu, pieczołowicie pielęgnującym kilkusetletnie tradycje. Zdziwiło mnie także bogactwo życia muzycznego Oxfordu. Koncerty odbywają się niemal codziennie w publicznych salach koncertowych, w kościołach i college'ach. Spora ilość wykładowców i studentów posiada umiejętność grania na jakimś instrumencie i uczestniczy w licznych koncertach amatorskich, które istotnie cieszą się powodzeniem.

WANDA BOGDANY-POPIEŁOWA
Biblioteka Narodowa
Warszawa

POLONIKA WILEŃSKIE

Danym mi było już kilkakrotnie służbowo przebywać w Wilnie, dokąd prowadziły mnie poszukiwania materiałów związanych z polską kulturą muzyczną głównie XIX wieku. Po raz pierwszy wyjechałam do Wilna w 1975 roku. Wówczas to, po uprzednim zaznajomieniu się z artykułem Jurate Burokaite pt. *Archiwum Młynarskiego na Litwie* (zob. „Ruch Muzyczny” 1969 nr 16), udało mi się dotrzeć do tego zbioru w Archiwum Literatury i Sztuki Litewskiej SSR, przejrzeć go dokładnie i zamówić dla Biblioteki Narodowej mikrofilmy. A zbiór to wielki i niezwykle interesujący, dokumentujący twórczość muzyczną i działalność dyrygencką Emila Młynarskiego (1870–1935), jego związki z wybitnymi muzykami tego czasu, historię rodziny Młynarskich i losy ich majątku litgów, wreszcie – rozległy obraz lat, które kulturze polskiej przyniosły tak wiele, wynikający z bogatej korespondencji Emila i jego żony Anny z Hryniewiczów.

Ilościowo materiały te przedstawiają się następująco: 12 rękopisów utworów muzycznych, m.in. dwa autografy partytury *Symfonii F-dur* op. 14, szkice dwóch oper *Noc letnia* op. 15 i *In vino veritas*; 618 listów rodzinnych, w tym listy Emila, jego matki i jego żony Anny oraz córek: Wandy – późniejszej Wiktorowej Łabuńskiej i Anieli – późniejszej Arturowej Rubinsteinowej; 446 listów do i od różnych osób, wśród których pojawiają się nazwiska takie, jak: Roman Statkowski (50 listów), Zofia i Paweł Kocharńscy (38 listów), Władysław Żeleński (12 listów), Zygmunt Noskowski (6), Zygmunt Stojowski (6), Ludomir Różycki (5), następnie – Aleksander Bandrowski, Grzegorz Fitelberg, Ignacy Paderewski, Jan Reszke, Maurycy Zamoyski; dokumenty dotyczące majątku litgów; ponadto programy, recenzje, fotografie i utwory różnych kompozytorów, najczęściej dedykowane Młynarskiemu.

Następne dwa pobyty w latach 1984 i 1985 zaowocowały wynotowaniem ze zbiorów muzycznych Biblioteki Republikańskiej, Biblioteki Uniwersyteckiej i Biblioteki Akademii Nauk Litewskiej SSR bardzo wielu poloników – rękopisów muzycznych, nut drukowanych i listów – z których część zmikrofilmowano dla Biblioteki Narodowej w Warszawie.

Biblioteka Republikańska, której gościem byłam, jest instytucją tętniącą życiem (prelekcje, pokazy, koncerty, wystawy książki, grafiki i współczesnego malarstwa, a nawet kukielkowy teatr dla dzieci); w jej Oddziale Muzycznym wypisałam ponad

500 wydawnictw nutowych warszawskich, kijowskich, ryskich i petersburskich z początku XX wieku; starszych materiałów Oddział nie gromadzi.

W zasobach Biblioteki Uniwersyteckiej znalazłam: album 13 polonezów anonimowych i innych tańców z lat ok. 1820–30 (bibliograficznie dotąd niestwierdzony), 7 nienagannie spisanych i zachowanych partytur dzieł J. A. Hassego oraz rękopisy utworów mniej znanych czynnych na Wileńszczyźnie kompozytorów: Czemiarowskiego, Piotrowicza, Rutkowskiego z lat 1804–1818.

Na zbiory muzyczne Biblioteki Akademii Nauk (dawna biblioteka im. Wróblewskich) składają się głównie rękopisy utworów – tak świeckich jak i religijnych – znanych kompozytorów drugiej połowy XVIII i pierwszej połowy XIX wieku: F. Bobrowskiego, Wojciecha Dankowskiego, Józefa Elsnera, Józefa Krogulskiego, T. Sokołowskiego oraz amatorów.

Dużą wartość dokumentacyjną mają *Notaty o muzykach i nutach*, czyli rejestr 67 litografowanych w Wilnie wydawnictw nutowych z lat 1832–1844, bardzo już dzisiaj rzadkich, zawierających typowy repertuar tanecznej muzyki fortepianowej popularnych wówczas kompozytorów: Józefa Deszczyńskiego, Wiktora Każyńskiego, Józefa Pierńkowskiego, Ferdynanda Tiebe, jak również kilku amateerek komponujących z zamilowania. Autorem tego spisu jest profesor Uniwersytetu Wileńskiego, Michał Pelka-Poliński (1785–1848), matematyk i bibliograf, twórca wielkiej kolekcji ksiąg, map, rycin i medali, wielce zasłużony dla kultury Wilna.

Drobnym wprawdzie, ale ciekawym odkryciem było znalezienie fragmentu listu Stanisława Moniuszki, którym skleiono grzbiet głosu Canto *Agnus Dei* z *Litanii* Józefa Kozłowskiego. Wąskość pasma dwóch odcinków (z których drugi przyklejony jest odwrotnie) nie pozwala na zrozumienie treści, ani też na stwierdzenie, do kogo list ten był pisany. Można odczytać jedynie incipit listu: *Byłem w Słonim [iuj]*, miejscowość *Holszany* i fragment daty *[183]8*, która nasuwa domniemanie, że młodociany Moniuszko podczas studiów w Berlinie w latach 1837–1840 nie tylko jeden raz, jak pisał Witold Rudziński, bawił w kraju. Z tematem moniuszkowskim wiąże się również piękna litografia widoku Wilna *Vue de Wilna prise du Nord* z podpisami artystów włoskich, którzy wystawili *Halke* w Wilnie po włosku w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia; nosi ona dedykację dla Lucjana Uziębły (1864–1942), publicysty i znanego kolekcjonera. On sam, poświęcając kilka zdań tejże włoskiej *Halce* na łamach czasopisma *Śpiewak* (1934), dokładnej daty tego wystawienia ustalić nie potrafił¹⁾.

Album z lat 1896–1907 wydany w Paryżu pochodzi również z kolekcji Lucjana Uziębły; zawiera on wpisy nazwisk i kilka fragmentów muzycznych najwybitniejszych kompozytorów i artystów tamtej epoki: Józefa Hofmana, Ignacego Jana Paderewskiego, Raula Koczalskiego, Aleksandra Myszugi, Stanisława Barcewicza, Aleksandra Michałowskiego, Wandy Landowskiej i innych. Ciekawostką jest faksymile paryskiego autografu N. Paganiniego z 5 maja 1838 roku zawierającego entuzjastyczną opinię o talencie i grze trzynastoletniego Apolinarego Kątskiego; tekst jej wydrukował już w roku 1852 Adam Honory Kirkor w swej monografii poświęconej artyście pt. *Apolinary Kątski*. Wilno 1852.

Pośród listów natomiast, także ze zbiorów Biblioteki Akademii Nauk, wyróżniają się dwa zespoły: 9 listów Apolinarego Kątskiego do A. H. Kirkora (1818 ? – 1886), pisarza, archeologa, redaktora *Kuriera Wileńskiego*, pisanych z Petersburga, Wilna i Warszawy, dotyczących wielu spraw powstającego Instytutu Muzycznego w War-

¹⁾ Lucjan Uziębły: *W 80-tą rocznicę pierwszego wystawienia „Halki”*. „Śpiewak” 1934 nr 2 s. 19–20.

szawie²⁾; następnie 8 listów Wiktora Każyńskiego także do A. H. Kirkora z lat 1844–1860, w większości pisanych z Petersburga, gdzie przebywał Każyński od 1842 roku jako kapelmistrz orkiestry Teatru Aleksandryjskiego.

Należy na tym miejscu wspomnieć, że prof. Stefan Śledziński, po owocnej penetracji bibliotek wileńskich w latach 1970–tych, przekazał Bibliotece Narodowej cenny dar w postaci fotokopii kilkunastu utworów, głównie symfonii, wspomnianych już w niniejszym artykule kompozytorów XVIII i pierwszej połowy XIX wieku, znanych na Wileńszczyźnie: F. Bobrowskiego, W. Dankowskiego, J. Paulego i Płoszyna (Płoszyny?).

Podczas obydwoich moich pobytów w Wilnie jesienią sezony muzyczne obfitowały w różne niezwykle interesujące imprezy – recitale, koncerty symfoniczne, spektakle operowe, spotkania z wybitnymi artystami, np. z pianistką Tatianą Nikołajewą, dzięki czemu mogłam poznać twórczość kompozytorów litewskich jak też znakomitych niejednokrotnie wykonawców. Zaskakującą okolicznością dla mnie była możliwość obejrzenia, właśnie tam w Wilnie, wspaniałego Królewskiego Narodowego Baletu z Madrytu, który przejazdem ze swego tournée tu się zatrzymał i przez cztery wieczory porывał publiczność mistrzowskim wykonaniem muzyki hiszpańskiej i oszłamiającym programem muzyki flamenco. Tak więc egzotyka hiszpańska połączyła się z coraz żywiej przejawiającą się na Litwie i poza jej granicami – współczesną muzyką litewską.

PRACE BIEŻĄCE W POLSKICH BIBLIOTEKACH MUZYCZNYCH

WIESŁAWA DZIECHCIOWSKA
Wojewódzka i Miejska
Biblioteka Publiczna
Szczecin

UTWORZENIE PODSEKCJI d/s ZBIORÓW MUZYCZNYCH W BIBLIOTEKACH PUBLICZNYCH

Od szeregu lat jest widoczne w naszym kraju wzrastające zainteresowanie się bibliotek publicznych sprawą popularyzacji kultury muzycznej w społeczeństwie. Organizowano w nich oddziały muzyczne z dynamicznie rozwijającymi się fonotekami. Tematyce tej była poświęcona pierwsza Ogólnopolska Konferencja Bibliotekarzy Muzycznych Bibliotek Publicznych, która odbyła się w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Szczecinie w 1977 r.; na zasadzie jej postanowień podjęto w Sekcji Bibliotek Muzycznych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich inicjatywę zorganizowania zespołu ds. działalności muzycznej bibliotek publicznych i określenia programu jego prac. Zespół ten stanowił początek obecnej Podsekcji ds. Zbiorów Muzycznych w Bibliotekach Publicznych. Projekt planu jego prac, opracowany wstępnie przez kol. W. Dziechciowską, został przedstawiony Zarządowi Sekcji Bibliotek Muzycznych i – po wspólnym przedyskutowaniu – przyjęty jako wytyczne przyszłej działalności.

²⁾ Uroczysta inauguracja zajęć w Instytucie Muzycznym miała miejsce dnia 26 stycznia 1861 r.

Od tego czasu krąg bibliotek publicznych zajmujących się tą działalnością i zainteresowanych tą problematyką znacznie się poszerzył. Chcąc wyjść naprzeciw tym inicjatywom, Sekcja Bibliotek Muzycznych SBP – w nawiązaniu do poczyniń z lat siedemdziesiątych – na zebraniu Zarządu dn. 29 listopada 1984 r. podjęła decyzję o utworzeniu Podsekcji ds. Zbiorów Muzycznych w Bibliotekach Publicznych, powierzając jej kierownictwo autorce niniejszego komunikatu.

W celu uzyskania informacji dotyczących liczebności środowiska bibliotekarzy zajmujących się zbiorami muzycznymi i fonograficznymi, ich zawodowego wykształcenia do wypełniania tej funkcji oraz ogólnego zorientowania się w wielkości i rodzaju gromadzonych zbiorów oraz działalności, Zarząd Sekcji Bibliotek Muzycznych SBP opracował ankietę, która została rozesłana do wszystkich bibliotek wojewódzkich i miejskich w drugiej połowie 1985 roku.

Otrzymano 57 odpowiedzi, w tym 35 z bibliotek wojewódzkich i 22 z bibliotek miejskich i miejsko-gminnych.

Na podstawie analizy informacji zawartych w otrzymanych odpowiedziach Podsekcja ds. Zbiorów Muzycznych w Bibliotekach Publicznych widzi główny cel swej pracy w udzielaniu pomocy bibliotekom i bibliotekarzom przy rozwiązywaniu różnorodnych problemów organizacyjnych i metodycznych, w ułatwianiu wymiany doświadczeń między bibliotekami oraz w zakresie podnoszenia specjalistycznych kwalifikacji. Cele te zamierza realizować m.in. poprzez zorganizowanie cyklu kursów, z których pierwszy został zaplanowany już na rok 1987.

WOJCIECH TOMASZEWSKI
Biblioteka Narodowa
Warszawa

„KATALOG POLSKICH DUKÓW MUZYCZNYCH 1800–1875” – KONTYNUACJA SERII PUBLIKOWANEJ PRZEZ POLSKIE WYDAWNICTWO MUZYCZNE

Potrzeba kontynuowania zainicjowanego w r. 1968 przez środowisko krakowskie w osobie Władysława Hordyńskiego, kierownika Oddziału Zbiorów Muzycznych Biblioteki Jagiellońskiej, *Katalogu polskich druków muzycznych 1800–1863* dojrzał już od dawna w środowisku warszawskich bibliotekarzy muzycznych. W/w praca, opisując w specyficzny sposób – na przykładzie dwóch wielkopolskich zbiorów bibliotecznych – druki muzyczne z wymienionego okresu, unaocznia bowiem niedostatek naszej wiedzy o historii ówczesnego edytorstwa muzycznego na ziemiach polskich. Owa specyfika opisu polegała na w miarę dokładnym odpisie tytułatury z karty (strony) tytułowej opisywanego druku – z zastosowaniem ukośnych kresek odzwierciedlających jej układ graficzny. Przyjęcie takiej metody ma swoje głębokie uzasadnienie. Stosowane ówczesznie techniki drukarskie oraz zwyczaje edytorskie nie ułatwiają bowiem niezbędnej obecnie, tak dla celów praktycznych jak i naukowych, identyfikacji różnych wydań i nakładów oraz ich chronologizacji. Niewielka wydajność techniki litograficznej (100–200 egz. z jednej matrycy), przy większej popularności publikowanego utworu, zmuszała nakładcę do sporządzenia nowego pierwowzoru. To kolejne wydanie nie tylko nie było numerowane ale zazwyczaj różniło się od pierwodruku właśnie nieznacznymi zmianami w układzie graficznym tytułatury. Dobrze się więc stało, że praktyka ta została dostrzeżona przez twórców *Katalogu* – znajdowała ona bowiem, jak wykazują

doświadczenia późniejszych lat, dość szerokie zastosowanie tak przed r. 1830 jak i w okresie międzypowstaniowym.

Podobnie rzecz się miała z techniką sztychowania. Wprawdzie trwałość matrycy umożliwiała uzyskanie większej niż w litografii liczby odbitek, ale z kolei specyfika dystrybucji i popytu prowadziła do wielu wznowień popularnego utworu, przy stosunkowo niewielkiej liczbie egzemplarzy (200–400) w poszczególnych nakładach. Tak więc zastosowana metoda opisu pozwala:

- a) zidentyfikować, znajdujące się w zbiorach różnych bibliotek, egzemplarze tego samego wydania (nakładu),
- b) rozróżnić, niejednokrotnie utożsamiane do tej pory, kolejne nakłady tego samego utworu.

Powyższe uwagi odnoszą się przede wszystkim do sytuacji edytorstwa muzycznego na ziemiach polskich. Jakkolwiek czerpało ono inspiracje formalne i techniczne z doświadczeń i praktyk europejskich, to w swojej linii rozwojowej biegło odrębnym torem, specyficznym dla poszczególnych dzielnic (zaborów) i ośrodków. Wydaje się, że dobrze sobie uświadomić, iż charakteryzowana specyfika opisu jest mocno osadzona w realiach sposobów publikowania dziewiętnastowiecznych druków muzycznych.

Przyjęte ramy chronologiczne w charakteryzowanym *Katalogu* nie wymagają większych uzasadnień. Dolna z nich ma swoje korzenie w sposobach porządkowania zbiorów bibliotecznych i przyjętym podziale dokumentów książkowych na „stare” i „nowe” druki; granicą jest tu właśnie przełom wieków XVIII na XIX. Rok 1863 z kolei, jest powszechnie przyjmowaną cezurą polityczną, czytelną także dla polskiej kultury muzycznej – również w kontekście poloników zagranicznych. Warto podkreślić, że w miarę postępu badań szczegółowych edytorska specyfika polskich dziewiętnastowiecznych druków muzycznych, zwłaszcza tych z jego pierwszej połowy, jest coraz bardziej widoczna. Wszystkie te publikacje, ze względu na niskie nakłady, są wydaniem rzadkimi. Szczególna odmiennność polskich nut drukowanych z tego okresu, w stosunku do późniejszych, to m.in. przewaga formatu podłużnego nad pionowym, często stosowany papier czerpany ze znakami wodnymi, bogato kaligrafowana tytulatura – jedno a później dwubarwne, ze stosunkowo rzadko pojawiającą się ilustracją figuralną (wyjątkiem są tu ilustrowane wydania z okresu powstania listopadowego).

Niedostatek wiedzy o historii ówczesnego edytorstwa muzycznego, głównie na ziemiach polskich, unaoczniają nam zwłaszcza indeksy opisywanego *Katalogu*; sporo tu dat przybliżonych i niepełnych ustaleń. Nie wynika to bynajmniej z zaniedbań autorów, lecz z aktualnego wówczas stanu badań. Więcej nawet – jest tu sporo nowych ustaleń – będących wynikiem własnych prac porównawczych.

Planowana obszerniej seria nie wyszła poza pierwszy tom. Śmierć głównego animatora tych poczynań przerwała cenną inicjatywę. Jednocześnie lata następne potwierdziły ekonomiczną i organizacyjną słabość poszczególnych instytucji i zbiorów muzycznych. Nie rejestrujemy bowiem od tamtego czasu żadnego drukowanego katalogu poszczególnych kolekcji. Czas potwierdził więc istotę formuły przyjętej przez pierwszych autorów *Katalogu*:

- a) oparcie inicjatywy o Polskie Wydawnictwo Muzyczne i niezbędną, acz optymalną, centralizację tych poczynań.
- b) przyjęcie zasad opisu godzących interesy różnych grup odbiorców *Katalogu*.

Formuła ta została podjęta po kilkunastu latach przez grupę bibliotekarzy warszawskich. W 1983 r. Polskie Wydawnictwo Muzyczne powołało trzyosobowy Komitet Redakcyjny dla kontynuowania serii (w składzie: Maria Prokopowicz, Andrzej Spóz, Wojciech Tomaszewski). Na pierwszych spotkaniach Komitet ten

zrewidował założenia serii, a przede wszystkim opracował szczegółową *Instrukcję metodyczną*. Nie wchodząc w sprawy szczegółowe, uznano za celowe przesunięcie górnej granicy *Katalogu* do połowy lat siedemdziesiątych XIX w. Założeniem było tu traktowanie edytorstwa muzycznego jako pewnej struktury zamkniętej, a więc szukanie cezurę specyficznej dla tej problematyki. I właśnie rok 1875 uznano za datę graniczną pomiędzy „starymi” a „nowymi” technikami wydawniczymi dla produkcji nut na ziemiach polskich. Jakkolwiek pewną trudność sprawia asynchronizm rozwoju interesujących nas technik wydawniczych w zachodniej Europie w stosunku do terytorium polskiego, to generalnie praktyka potwierdziła słuszność takiej decyzji. Konsekwencją powstania styczniowego było wprowadzenie krótkotrwałe załamanie się muzycznej produkcji wydawniczej w niektórych ośrodkach ziem polskich (np. w Warszawie), ale dla sposobów jej organizacji nie jest to data przełomowa.

Wprowadzono także pewne zmiany w zasadach opisu druków muzycznych, zasadniczo jednak nie łamiąc pierwotnych ustaleń. Ogólnie rzecz biorąc, podstawowy zrąb opisu składa się obecnie z dwóch części:

- a) odpisu tytułatury druku wraz z adresem wydawniczym,
- b) grupy elementów opisu ustalonych przez opisującego (np. data wydania, wykaz zawartości, dane identyfikujące dzieło).

Jedną z podstawowych trudności w redagowaniu poszczególnych tomów *Katalogu* jest kwestia chronologizacji tak polskich jak i obcych wydań. Dla rozwiązania tej problematyki owocne okazały się zwłaszcza dotychczasowe doświadczenia redaktorów *Poloneza* – *katalogu tematycznego*. Dla wydań warszawskich bardzo pomocną stała się *Bibliografia warszawskich druków muzycznych 1801–1850* (praca W. Tomaszewskiego złożona do druku w BN w 1989 r.) oraz jej kontynuacja, w postaci kartoteki, za lata 1851–1865.

W 1986 r. zakończono opracowanie tomu poświęconego zbiorom bibliotek łódzkich (autor: Krystyna Bielska). Uwzględniono w nim kolekcje Biblioteki Głównej Akademii Muzycznej, Miejskiej Biblioteki Publicznej im. L. Waryńskiego oraz Biblioteki Uniwersyteckiej. Równocześnie rozpoczęto wstępne prace redakcyjne nad zbiorami niektórych bibliotek krakowskich: Biblioteki Katedry Historii i Teorii Muzyki UJ, Ośrodka Dokumentacji Życia i Twórczości I. J. Paderewskiego przy UJ, Biblioteki Głównej Akademii Muzycznej, Biblioteki Polskiego Wydawnictwa Muzycznego oraz Biblioteki Czartoryskich (autor: Stanisław Będkowski); także warszawskich: Biblioteki, Muzeum i Archiwum Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego (autorzy: Andrzej i Irena Spózowie) oraz Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy (autor: Elżbieta Racziewicz). Tom „łódzki” nie został ostatecznie złożony do druku. Komitet uznał bowiem, że niezbędne jest ujednolicenie opisów na podstawie zebranych materiałów z wszystkich w.w. bibliotek.

JOLANTA BYCZKOWSKA-SZTABA
Biblioteka Narodowa
Warszawa

DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA KOORDYNUJĄCEGO RISM W POLSCE (do grudnia 1986 r.)

Prace nad rejestracją dawnych rękopisów muzycznych (od najstarszych do końca XVIII w.) w skali ogólnopolskiej rozpoczęły się w 1969 r. jako kolejny etap

działalności Komisji RISM w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Muzycznych Bibliotek, Archiwów i Ośrodków Dokumentacji (International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres – IAML). Opisy katalogowe, sporządzane według wytycznych Komisji RISM, przez biblioteki i inne instytucje posiadające tego rodzaju zbiory, z różnych krajów, tworzą w tychże krajach centralne katalogi rękopiśmiennych źródeł muzycznych, zaś kopie opisów przysyłane Centralnemu Ośrodkowi RISM w Kassel (RFN) wzbogacają tamtejsze kartoteki, stanowiąc materiał merytoryczny do wydania w ramach serii A/II „Répertoire International des Sources Musicales” – RISM.

Do 1986 r. prace rejestracyjne zostały zasadniczo ukończone w Danii i Czechosłowacji; inne kraje jak np.: Francja, RFN, Szwecja, Wielka Brytania i Włochy opracowały już po kilkadziesiąt tysięcy opisów. Na tym tle zaawansowanie polskich prac w tej dziedzinie ocenić można jako wysoce niezadawalające. Przyczyn tego negatywnego zjawiska upatrywać należy w braku właściwej organizacji prac. Dotychczas były one prowadzone przez poszczególne, niewspółdziałające ze sobą osoby, bez wsparcia powołanych ku temu instytucji. Właściwie tylko dzięki osobistemu zaangażowaniu Wandy Bogdany-Popielowej, kierowniczki Zakładu Zbiorów Muzycznych Biblioteki Narodowej i Danuty Idaszak z Pracowni Dokumentacji RISM w Instytucie Muzykologii Uniwersytetu Warszawskiego zawdzięczamy fakt, że jakiegokolwiek prace przed 1982 r. były prowadzone. Konsekwentna działalność Wandy Bogdany-Popielowej wynikająca ze świadomości niezwyklej wagi prac RISM dla przyszłych badań naukowych i ochrony zabytków muzycznych, poparta inwencją i autorytetem nieżyjącego już doc. dr. Karola Musioła, spowodowała zintegrowanie prac nad RISM w skali ogólnopolskiej.

23 listopada 1982 r. na ogólnopolskiej naradzie bibliotekarzy muzycznych i muzykologów uznano, że Biblioteka Narodowa jest najwłaściwszą instytucją przeznaczoną do centralnego prowadzenia i koordynacji prac nad RISM w Polsce. Przedstawiony przez Jolantę Byczkowską-Sztabę z Zakładu Zbiorów Muzycznych Biblioteki Narodowej referat pt.: *Projekt działalności Ośrodka Koordynującego RISM w Bibliotece Narodowej* uznano za podstawę przyszłych ogólnopolskich prac nad RISM. W referacie wykorzystano doświadczenia Słowackiego Ośrodka RISM w Bratysławie kierowanego przed dr. Dariną Mudrą, gdzie autorka przebywała na szkoleniu w listopadzie 1981 r. Na zebraniu tym ukonstytuowała się Polska Komisja RISM, w skład której weszli z Warszawy: ks. prof. Jerzy Pikulik (Zakład Muzykologii Kościelnej Akademii Teologii Katolickiej), doc. dr. Mirosław Perz (Instytut Muzykologii Uniwersytetu Warszawskiego), mgr Jolanta Byczkowska-Sztaba (Biblioteka Narodowa), dr Danuta Idaszak (Instytut Muzykologii Uniwersytetu Warszawskiego), mgr Andrzej Spóz (Biblioteka, Muzeum i Archiwum Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego), z Lublina ks. mgr Janusz Kania (Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim), z Poznania dr Kornel Michałowski (Biblioteka Uniwersytetu im. A. Mickiewicza) i z Wrocławia mgr Elżbieta Grzebyk (Biblioteka Uniwersytecka). Od 1 listopada 1983 r. Zakład Zbiorów Muzycznych BN otrzymał nowy etat przeznaczony dla świeżo utworzonego Ośrodka Koordynującego RISM. Ośrodek ten ma na celu zorganizowanie i skoordynowanie całości prac nad RISM w skali ogólnokrajowej, a w szczególności założenie i prowadzenie centralnego katalogu rękopisów muzycznych według ujednoliconych zasad zgodnych z wytycznymi Centralnej Redakcji RISM w Kassel. Program działalności Ośrodka Koordynującego RISM w BN obejmuje dwa rodzaje prac; merytoryczne i organizacyjne. Do najważniejszych prac merytorycznych należą: opracowanie wzorca karty katalogowej, opracowanie instrukcji wypełniania

karty katalogowej, oraz założenie katalogu głównego i katalogów pomocniczych. Prace organizacyjne polegają zaś na zorganizowaniu Ośrodka Koordynującego RISM, szkoleniu osób przygotowujących opisy na kartach i założeniu ośrodków regionalnych.

Dotychczas wykonano następujące czynności:

I. Prace organizacyjne:

1. Przygotowanie i zorganizowanie Ośrodka Koordynującego RISM.
2. Bieżąca działalność organizacyjna – prowadzenie korespondencji.
3. Wysłanie listu–ankiety RISM z prośbą o przysłanie odpowiedzi, zarówno pozytywnej jak i negatywnej, czy w danej placówce znajdują się rękopisy muzyczne powstałe przed 1800 r.
4. Nawiązanie kontaktów z różnymi instytucjami, które mogą być pomocne w pracach Ośrodka Koordynującego RISM. Są to: Związek Kompozytorów Polskich; Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich; Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy KUL; Instytut Sztuki PAN.

II. Prace merytoryczne:

1. Opracowanie wzorcowej karty katalogowej na bazie karty słowackiej, wprowadzonej i używanej przez dr Darinę Mudra w Ośrodku Słowackim RISM w Bratysławie. Istotnym novum jest w Polsce zastosowanie podwójnego oznaczenia poszczególnych rubryk: w języku polskim z myślą o polskim użytkowniku katalogu oraz oznaczeń kodowych stosowanych w Centrali RISM w Kassel (dla komputera). Wzorec karty został zatwierdzony przez Centralę RISM, a dr J. Schlichte, dyrektor Centrali RISM, uznał ją za najbardziej spełniającą wszystkie warunki potrzebne do właściwego opisu rękopisu muzycznego. Obecnie formularz karty jest już wydrukowany i wykorzystywany do sporządzania opisów.
2. Opracowanie instrukcji wypełniania karty katalogowej. Instrukcja posiada formę skorowidza, który uporządkowany jest wg oznaczeń kodowych, ponadto zawiera ona wykaz skrótów używanych przy opisie źródła na karcie RISM.

Nadrzędnym celem, który stawiałam sobie przy opracowaniu karty i instrukcji, było zapewnienie możliwie dużej przejrzystości, łatwości wypełniania i odczytywania oraz zmniejszenia ryzyka popełnienia błędu.

W Ośrodku Koordynującym RISM zostały założone następujące katalogi:

1. Centralny Katalog Rękopisów Muzycznych RISM – alfabetyczny
2. Centralny Katalog Rękopisów Muzycznych RISM – rzeczowy
3. Centralny Katalog Rękopisów Muzycznych RISM – wg numerów ewidencyjnych.
4. Katalog skryptorów
5. Katalog miejsc przechowywania rękopisów – adresy bibliotek, archiwów i muzeów, w których przechowywane są rękopisy muzyczne
6. Katalog tytułów rękopisów przechowywanych w polskich bibliotekach, archiwach i muzeach – ma na celu ustalenie miejsc przechowywania oraz liczby rękopisów muzycznych wymagających skatalogowania wg norm opisów RISM. Katalog powstaje na podstawie: wykazów rękopisów nadesłanych w odpowiedzi na list–ankietę z poszczególnych placówek; katalogu mikrofilmów BN, obejmującego rękopisy muzyczne z całej Polski; opublikowanych przez BN katalogów rękopisów zmikrofilmowanych, przez wybranie rękopisów muzycznych spośród materiałów niemuzycznych; innych źródeł. Kata-

log ten służyć będzie również do sprawdzenia czy opisano wszystkie rękopisy przechowywane w danym ośrodku.

7. Katalog literatury pomocniczej – celem jego jest zebranie w jednym miejscu informacji o źródłach niezbędnych do sporządzania opisów (informacje o zbiorach bibliotecznych, katalogach tematycznych, monograficznych opracowaniach poszczególnych źródeł).
8. Katalog kompozytorów i muzyków niezidentyfikowanych – zawiera wzmianki i informacje dotyczące nazwisk, których nie notują encyklopedie i leksykony.
9. Katalog adresów – obejmuje wszystkie (świeckie i kościelne) biblioteki, archiwa i muzea w Polsce bez względu na rodzaj przechowywanych w nich źródeł.
10. Katalog siglów polskich miast i miejsc przechowywania – zamieszcza oznaczenia wg wytycznych Centralnego Ośrodka RISM w Kassel.

W trakcie realizacji znajdują się następujące katalogii:

1. Katalog interpretatorów i aranżerów
2. Katalog incipitów słownych
3. Katalog autorów tekstów i librett
4. Katalog kompozytorów niezidentyfikowanych
5. Katalog incipitów muzycznych
6. Katalog wg obsady instrumentalnej
7. Katalog wg starej proveniencji rękopisów muzycznych.

III. Udostępnianie:

Ośrodek prowadzi już działalność usługową na miejscu: udziela czytelnikom informacji i załatwia kwerendy.

Zakończona została wstępna faza prac organizacyjnych i merytorycznych: m.in. zorganizowano spotkania z przedstawicielami instytucji mogących okazać pomoc dla RISM, przeprowadzono akcję popularyzującą RISM, prowadzone są przygotowania do szkolenia osób sporządzających opisy. Rozpoczęto także sporządzanie opisów źródeł muzycznych, gromadzenie opisów w Centralnym Katalogu Rękopisów Muzycznych i przysyłanie ich kopii do Centralnego Ośrodka RISM w Kassel (obecnie we Frankfurcie n/Menem).

KRONIKA BIBLIOTEK

WANDA BOGDANY-POPIEŁOWA

ZAKŁAD ZBIORÓW MUZYCZNYCH BIBLIOTEKI NARODOWEJ W WARSZAWIE

Najciekawsze nabytki

Zakład Zbiorów Muzycznych Biblioteki Narodowej wzbogacił się w latach 1985–86 o autografy (głównie partytury) następujących współczesnych kompozytorów polskich: Grażyna BACEWICZ – 1 (przekaz rękopiśmienny (stałe uzupełnianie spuścizny), Augustyn BLOCH – 9, Jerzy GABLENZ – 45 (dalszy ciąg spuścizny), Tomasz KIESEWETTER – 2, Norbert KUŹNIK – 17, Szymon LAKS – 21 (faksymile rękopisów z Paryża), Tadeusz MAJERSKI – 20 (pochodzące ze zbiorów lwowskich), Krzysztof MEYER – 5, Jerzy MŁODZIEJOWSKI – 14, Andrzej NIKODEMOVICZ – 8, Edward PAŁŁASZ – 11, Bronisław K. PRZYBYLSKI – 7, Alojzy SŁADEK

(Iwowski pedagog i wiolonczelista czeskiego pochodzenia) – 20, Witold ELEKTOROWICZ – 145 (lekka muzyka pieśniarska).

Ponadto wpłynęły pierwotne utwory S. Moniuszki, I. F. Dobrzyńskiego, F. Nowowiejskiego i in.

Dary dla bibliotek muzycznych

Zakład Zbiorów Muzycznych przekazał w 1985 r. w darze dla biblioteki orkiestry górniczej z kopalni węgla w Bogdance pod Lublinem 819 egzemplarzy dubletów nut z zakresu muzyki pedagogicznej, popularnej, ludowej i rozrywkowej. Wyrazem podzięków Dyrekcji było zaproszenie pracowników Zakładu do zwiedzenia kopalni w 1987 r.

Udział w wystawach

„Ignacy Jan Paderewski 1860–1941. W 125-lecie urodzin”. Wystawa na Zamku Królewskim w Warszawie w okresie: listopad 1985–luty 1986. Wypożyczono 15 egz. nut wydanych w drugiej połowie XIX i w XX wieku.

„W kręgu Mickiewicza i Słowackiego. 200-lecie urodzin Jana Rennera – kompozytora i pianisty–wirtuoza. 1785–1985”. Wystawa zorganizowana w Muzeum Literatury w Warszawie od 19 grudnia 1985 do 13 stycznia 1986. Wypożyczono klocek rękopiśmienny z lat 1822 – ok. 1835 z wpisem utworu J. Rennera.

„Skarby kultury polskiej w zbiorach Biblioteki Narodowej”. Wystawa otwarta przez maj 1986 w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Szczecinie. Przedstawiono na niej najcenniejsze materiały ze zbiorów specjalnych Biblioteki Narodowej, wśród nich rękopisy i druki muzyczne.

„Dziela Chopina. Rękopisy i druki ze zbiorów Towarzystwa im. Fryderyka Chopina i Biblioteki Narodowej”. Wystawa zorganizowana w Pałacu Ostrogskich w Warszawie z okazji Międzynarodowego Sympozjum Muzykologicznego „Chopin i romantyzm” w dniach 17–23 października 1986.

Wyjazdy krajowe

a) Na zlecenie Ministerstwa Kultury i Sztuki Wanda Bogdany–Popielowa przeprowadziła inspekcję w bibliotece Symfonicznej Orkiestry Włocławskiej im. Karola Namysłowskiego w Zamościu. Konieczna była fachowa pomoc w uporządkowaniu zbiorów rękopiśmiennych i nut drukowanych, ich podział i wskazania dotyczące opracowania. Zamość, kwiecień 1985.

b) Inwentaryzowanie i opracowanie dla centralnego katalogu RISM rękopisów muzycznych ze zbiorów pocysterskich w klasztorze w Krzeszowie na Dolnym Śląsku. Jolanta Byczkowska–Sztaba i Elżbieta Wojnowska – Krzeszów, listopad 1986.

c) Udział w seminarium muzykologicznym w Gdańsku i wygłoszenie referatu pt.: *Nieznane msze Marcina Mielczewskiego w rękopisie przy zespole druków Ee 2015 w Gdańsku*. Elżbieta Wojnowska – Gdańsk, grudzień 1986.

Wyjazdy zagraniczne

a) Wyjazd wymienny na zaproszenie Uniwersytetu Książnica w Bratysławie w celu poznania całości zagadnień związanych z materiałami fonograficznymi i bibliotecznymi – Włodzimierz Pigla i Anna Znojowa, czerwiec 1985.

b) Udział w Konferencji Międzynarodowego Stowarzyszenia Muzycznych Bibliotek, Archiwów i Ośrodków Dokumentacji (IAML) w Berlinie NRD (1985), na której został wygłoszony komunikat o przebiegu polskich prac nad centralnym

katalogiem dawnych rękopisów muzycznych RISM w Bibliotece Narodowej; uczestnictwo w XIV Kongresie IAML w Sztokholmie (1986). Jolanta Byczkowska-Sztaba: Berlin (NRD), wrzesień 1985; Sztokholm, sierpień 1986.

c) Poszukiwanie poloników muzycznych w Wilnie, w bibliotekach: Uniwersyteckiej oraz Republikańskiej i Litewskiej Akademii Nauk. Część wynotowanych nut, głównie XIX-wiecznych, wytypowano do zmikrofilmowania dla zbiorów Biblioteki Narodowej w Warszawie. Dokładny opis niezwykle ciekawych materiałów oraz charakterystyka życia koncertowego w Wilnie są zamieszczone w artykule pt. *Dwie podróże do Wilna* (dwie – ponieważ dołączony jest tutaj również opis wyników badań z 1984 r.) na łamach „Ruchu Muzycznego” 1986 nr 4. Wanda Bogdany-Popielowa – Wilno, październik 1985.

Wizyty gości zagranicznych

W zakładzie Zbiorów Muzycznych gościł dr Joachim Schlichte, redaktor naczelny RISM w Kassel (obecnie we Frankfurcie n/Menem). Zapoznał się on ze stanem bieżących prac nad RISM w Zakładzie, udzielił naukowej konsultacji dotyczącej opracowywania rękopisów oraz zwiedził – pilotowany przez J. Byczkowską-Sztabę – zbiory muzyczne Biblioteki Jagiellońskiej i Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu, 4–11 maja 1986.

Wydawnictwa

– Wydanie faksymilowe autografu 4 *Mazurków* op. 24 Fryderyka Chopina ze zbiorów Biblioteki Narodowej (z okazji XI Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. F. Chopina) z komentarzem źródłowym Wandy Bogdany-Popielowej. Wydawnictwo to, w pięknej szacie graficznej, wykonał Zakład Graficzny (drukarnia) Biblioteki Narodowej, październik 1985.

– Przygotowanie i oddanie do druku pozycji: *Karol Szymanowski w zbiorach polskich* (autorki: Wanda Bogdany-Popielowa, Elżbieta Jasińska-Jędrasz i Grażyna Serdak) z myślą o 50-leciu śmierci kompozytora w 1987 r. Niestety, trudności w drukarni BN uniemożliwiły wydanie książki w terminie rocznicowym. (Ukazała się ona w 1990 r.)

IRENA CZARNECKA

BIBLIOTEKA GŁÓWNA AKADEMII MUZYCZNEJ IM. S. MONIUSZKI W GDAŃSKU

Współudział w organizacji sesji i sympozjów naukowych. Wystawy

W dn. 29 III – 3 IV 1985 r. odbył się Ogólnopolski Konkurs Pianistyczny dla szkół średnich w Gdańsku. Konkursowi towarzyszyła wystawa „300 rocznica urodzin J. S. Bacha”. W dn. 15–17 IV 1985 odbyły się I Gdańskie Spotkania Gitarzystów. Były one zorganizowane przez Katedrę Instrumentów Smyczkowych oraz Bibliotekę Główną Akademii Muzycznej w Gdańsku. Program obrad, poświęcony problemom nauczania gry na gitarze, wzbogacony był przez imprezy towarzyszące. Czynne były dwie wystawy: „Instrumenty szarpane. Zabytkowe instrumenty ze zbiorów doc. Krzysztofa Sperskiego” oraz „Wydawnictwa gitarowe ze zbiorów Biblioteki uczelnianej”. Działały też poradnie dydaktyczne: instruktażowo-metodyczna, dyskograficzno-nutowa i lutnicza.

W maju 1985 r. Biblioteka zorganizowała wystawę pt. „Europejski Rok Muzyki 1985”. Prezentowana na wystawie kolekcja znaczków pocztowych ze zbiorów Ireny Albrecht obejmowała znaczki czyste, bloczki, karty pocztowe, koperty TDC,

stemple okolicznościowe i frankatury mechaniczne z sylwetkami kompozytorów, których rocznice obchodzono w 1985 r.: J. S. Bacha (300 rocznica urodzin), G.F. Händla (300 rocznica urodzin), H. Schütza (400 rocznica urodzin), R. Schumann (175 rocznica urodzin), H. Wieniawskiego (150 rocznica urodzin), F. Chopina (175 rocznica urodzin).

W dn. 29–30 VI 1985 r. odbyła się w Wejherowie IV Sesja Naukowa „Marynistyka w muzyce” zorganizowana przez Instytut Teorii Muzyki Akademii Muzycznej w Gdańsku, Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku oraz Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie. Z tej okazji Biblioteka Główna przygotowała dwie wystawy: „Adam Świerzyński – kompozytor marynista” oraz „Polska pieśń i piosenka morska”, na której prezentowano pieśń artystyczną, ludową i popularną o tematyce morskiej. Pieśń artystyczną eksponowano poczynając od twórczości S. Moniuszki poprzez pieśni W. Żeleńskiego, M. Karłowicza, K. Szymanowskiego, F. Nowowiejskiego, K. Prosnaka do współczesnych kompozytorów: H. Jabłońskiego, A. Świerzyńskiego i R. Twardowskiego. Prezentowano też ludowe pieśni morskie i zbiory popularnych pieśni morskich i marynarskich.

W dn. 22–24 X 1985 r. odbyła się w Gdańsku VI Międzynarodowa Sesja Naukowa na temat: „Muzyka fortepianowa” zorganizowana przez Instytut Teorii Muzyki Akademii Muzycznej w Gdańsku. Sesji towarzyszyła przygotowana przez Bibliotekę Główną wystawa pt.: „Kompozytorzy, twórczość, warsztat”.

W październiku 1985 r. Biblioteka zorganizowała wystawę jubileuszową pt.: „Konrad Palubicki – w 75 rocznicę urodzin”. Wystawa była akcentem towarzyszącym koncertowi kompozytorskiemu.

Włączając się do obchodów Dni Paderewskiego w Kartuzach z okazji 125 rocznicy jego urodzin (w dn. 8–10 XI 1985) Biblioteka Główna przygotowała okolicznościową wystawę, na której poza biografią wyeksponowano trzy nurty działalności Paderewskiego: działalność koncertową, kompozytorską i społeczno-polityczną. Złożyły się na nią eksponaty udostępnione dzięki uprzejmości Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego, Towarzystwa im. Fryderyka Chopina w Warszawie a przede wszystkim pochodzące ze zbiorów bibliotecznych gdańskiej uczelni muzycznej. Wśród eksponatów znalazły się unikatowe dokumenty, m.in.: program koncertu inauguracyjnego otwarcie Filharmonii Warszawskiej 5 XI 1901 r., na którym Paderewski wykonał własny *Koncert fortepianowy a-moll* z orkiestrą pod dyr. Emila Młynarskiego; program koncertu galowego w 1929 r. w teatrze Champs-Élysées w Paryżu; program filmu „Sonata księżycowa” zrealizowanego przez angielską wytwórnię filmową, którego celem było uwiecznienie fascynującej gry Paderewskiego; program wydrukowany na jedwabiu recitalu Paderewskiego w Studio Radia NBC w lutym 1939 r. i in.

W 125 rocznicę urodzin I. J. Paderewskiego odbyło się 23 XI 1985 r. spotkanie młodych bibliotekarzy i księgarzy województwa gdańskiego. Organizatorami spotkania były: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich i Stowarzyszenie Księgarzy Polskich – Zarządy Okręgu Gdańskiego. Rolę gospodarza imprezy pełniła Biblioteka Główna Akademii Muzycznej w Gdańsku. Program spotkania zawierał: wykład doc. Pawła Podejki *Ignacy Jan Paderewski w oczach współczesnych*, wykład Eugenii Kochanowskiej *Dwie miłości* oraz koncert studentów gdańskiej uczelni muzycznej. Spotkaniu towarzyszyła wystawa poświęcona twórczości Paderewskiego.

W dniach 14–16 IV 1986 r. odbyły się II Gdańskie Spotkania Gitarzystów. Imprezami towarzyszącymi były dwie wystawy: instrumentów szarpanych ze zbiorów doc. Krzysztofa Sperskiego oraz „Transkrypcje gitarowe” – wystawa wydaw-

nictw nutowych ze zbiorów Biblioteki Głównej Akademii Muzycznej i nagrań płytowych ze zbiorów prywatnych mgr. Z. Dubielli.

W dn. 26 IV 1986 r. odbyło się kolejne spotkanie młodych bibliotekarzy i księgarzy województwa gdańskiego. W programie spotkania był wykład doc. dr. hab. Z. Ciesielskiego *Główne cechy literatury skandynawskiej*, koncert muzyki skandynawskiej w wykonaniu pedagogów Akademii Muzycznej w Gdańsku oraz konwersatorium o książce i księgarstwie. Imprezie towarzyszyła wystawa książek i druków muzycznych: „Literatura i muzyka skandynawska”.

Odczyty i publikacje pracowników Biblioteki Głównej

- Czarnecka Irena: *Biblioteka. Sprawozdanie za lata 1981/82 i 1982/83*. Rocznik Informacyjny 10/11. Gdańsk 1984 s. 301–328.
- Czarnecka Irena: *VI Krajowa Konferencja Bibliotekarzy Muzycznych we Wrocławiu*. W kręgu książki. (1): 1984 s. 103–105.
- Czarnecka Irena: *Biblioteka. Sprawozdanie za rok akademicki 1983/84*. Rocznik Informacyjny 12. Gdańsk 1985 s. 171–186.
- Czarnecka Irena: *Pieśń i piosenka morska w zbiorach Biblioteki Akademii Muzycznej w Gdańsku*. Odczyt wygłoszony na IV sesji naukowej pt. „Marynistyka w muzyce” w dn. 29–30 VI 1985.
- Czarnecka Irena, Cieślak Elżbieta: *Polska pieśń i piosenka morska w zbiorach Biblioteki Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki w Gdańsku*. Katalog. Oprac. ... W: „Marynistyka w muzyce” IV. Akademia Muzyczna im. S. Moniuszki w Gdańsku. Gdańsk 1985 s. 141–336. Prace Specjalne 36.
- Piotrowicz Maria: *Biblioteka Punktu Konsultacyjnego w Koszalinie*. Rocznik Informacyjny 12. Gdańsk 1985 s. 276–278.
- Czarnecka Irena: *Biblioteka. Sprawozdanie za rok akademicki 1984/85*. Rocznik Informacyjny 13. Gdańsk 1986 s. 185–201.

AGNIESZKA MIETELSKA-CIEPIERSKA

BIBLIOTEKA JAGIELLOŃSKA W KRAKOWIE – ODDZIAŁ ZBIORÓW MUZYCZNYCH

Najciekawsze nabytki

Rękopisy. Szczególną wartość prezentuje zakupiony zbiór pieśni patriotycznych i narodowych na głos z tow. fortepianu lub klawikordu, opracowany i spisany ok. 1840 r. przez nieznanego autora, jakkolwiek w rękopisie tym zamieszczone są też notatki i uwagi Maksymiliana Greckiego – polskiego kompozytora działającego w pierwszej poł. XIX w. w Poznaniu. Ponad 80 pieśni zawartych w tym zbiorze, w przeważającej części polskich kompozytorów (J. Elsnera, K. Kurpińskiego, F. Lessłą, I. F. Dobrzyńskiego i in. po części anonimowych, z przytoczonymi w całości tekstami słownymi), pochodzi z końca XVIII i pierwszej połowy XIX w. Z uwagi na fakt, że znaczna część tych pieśni znana jest nam dopiero z późniejszych przekazów, a zdarzają się i takie, które nigdy dotąd nie były publikowane – zbiór stanowi

pierwszorzędny materiał źródłowy dla badań muzykologicznych nad polską twórczością wokalną XVIII i XIX w.

Cenne nabytki spośród darów prezentuje pierwsza część dorobku kompozytorskiego Romana Palestra, przekazana przez kompozytora w 1986 r., który postanowił ofiarować Bibliotece Jagiellońskiej swoje utwory wydane w Polsce, w Nowym Jorku i Mediolanie oraz kserokopie autografów dzieł w części nie opublikowanych. Wśród 24 woluminów znalazły się partytury IV i V *Symfonii*, utwory kameralne (*Duo for two Violons, Danse Polonoise pour violon et piano, Trio, Piccolo concerto*), wokально-instrumentalne (m.in. *Drei Sonette an Orpheus* für Sopran und Orchester, *Treny* – trzy fragmenty do słów Jana Kochanowskiego na głos i zespół instrumentów) oraz kompozycje fortepianowe (*Passacaille, Sonate, Espressioni, Variations* i in.).

Druki faksymilowe. Zbiory muzyczne BJ wzbogaciły się drogą wymiany o szereg cennych wydań faksymilowych, m.in.: BERG Alban: *Lied der Lulu*. Faksimile-Ausgabe der Anton v. Webern gewidmeten Autographen Partitur. Mit einem Beitrag von E. Křenek und einer Dokumentation zur Entstehung und Aufführung der Oper „Lulu“. Für die Wiener Stadt- und Landesbibliothek hrsg. von Franz Patzer. Wien 1985.

Johannes BRAHMS *Autographs. Facsimiles of Eight Manuscripts in the Library of Congress*. Introd. by J. Webster. New York and London 1985. Music in Facsimile, Vol. 1.

BEETHOVEN Ludwig van: *Sechs Bagatellen für Klavier*. Op. 126. Faksimile der Handschriften und der Originalausgabe mit einem Kommentar hrsg. von Sieghard Brandenburg. Bonn 1984. Th. 1: Autograph und Skizzen. Th. 2: Originalausgabe, Übertragung, Kommentar. Veröffentlichungen des Beethoven-Hauses in Bonn. Neue Folge, 3 Reihe ... Bd. 4.

Nuty drukowane. Na szczególną uwagę zasługuje uzyskany jeden z tomów serii wydawniczej: *The Symphony 1720–1840*. A Comprehensive Collection of 550 Full Scores of Works by 244 Composers in Sixty Volumes. Barry S. Brook Editor-in-Chief with Distinguished Board of Contributing Editors. New York, Garland Publishing. Series F: Scandinavia, Spain and Portugal, Slavic Countries, and the Americas. [Vol.] 7. *The Symphony in Poland*. Introduction by William Smialek. [1982]. Pp. XXXVIII, 358. [Zawiera po jednej Symfonii następujących kompozytorów]: Michał Orłowski (Edit. by Bohdan Muchenberg), Jakub Gołąbek (Edit. by Bohdan Muchenberg), Jakub Pawłowski (Edit. by Jan Prosnak), Karol Piotrowski (Edit. by Jacek Berwald), Bazyli Bohdanowicz (Edit. by Wendelin Świerczek), Jan Wański (Edit. by Florian Dąbrowski) i Ignacy Feliks Dobrzyński (Edit. by William Smialek). Kolejnym nabytkiem są 4 tomy najnowszego krytycznego wydania utworów klawesynowych C. Ph. E. Bacha: BACH Carl Philipp Emanuel: *The Collected Works for Solo Keyboard*. Edited with Introduction by Darrell Berg. New York and London, Garland Publishing, 1985. [Vol.] 2. *Published Collections in Oblong Format*. [Vol.] 3. *Multi-Movement Works Published Singly and Unpublished Sonatas*. [Vol.] 5. *Published and Unpublished Single-Movement Works*. [Vol.] 6. *Published and Unpublished Single-Movement Works in Oblong Format*.

Nagrania. Spośród dokumentów fonograficznych na uwagę zasługuje płyta, przesłana w darze przez Andersa Rosena z Uppsali, z nagraniem polskich tańców XVII-wiecznych, pochodzących z jednej z tabulatur organowych, przechowywa-

nych w zbiorach muzycznych B.J. Płyta ta (Staller an en polskner dans) stanowi pierwszą część szwedzkiej serii płytowej *History of the Polish Dance*. W ramach wymiany z University of Western Ontario (London, Ont.) otrzymano kolekcję 69 płyt z cyklu; „*Anthology of Canadian Music*”.

ANDRZEJ SPÓZ

BIBLIOTEKA, MUZEUM I ARCHIWUM WARSZAWSKIEGO TOWARZYSTWA MUZYCZNEGO

Najciekawsze nabytki

Kolekcja moniuszkańów została wzbogacona szeregiem unikatowych pierwodruków. Najcenniejszą pozycją jest pierwsze wydanie pieśni *Lzy*, dokonane nakładem kompozytora w Wilnie w 1842 r. a uchodzące dotychczas za zaginione. Ciekawą pamiątkę stanowi pierwodruk *Mszy świętej na trzy głosy < dwa Sopran i Alt > z towarzyszeniem Organu e-moll*, wydanej przez kompozytora w Warszawie w 1860 r., z własnoręczną dedykacją Moniuszki dla autora słów Edwarda Odyńca. Przybył również *Drugi Śpiewnik domowy* wydany w Wilnie w 1845 r.

Zbiory karłowiczowskie powiększyła partytura poematu symfonicznego *Odwieczne pieśni*, wydana w Krakowie w 1908 r. przez Gebethnera i Spółkę. Jest to jedyny w polskich bibliotekach egzemplarz tego wydania.

Godne odnotowania są nabytki archiwalne dotyczące działalności przed pierwszą wojną światową Towarzystwa Muzycznego „Orfeon” w Warszawie i Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego (programy koncertowe, druki ulotne, pisma urzędowe), oraz fotografie muzyków: Jana Kiepury, Emila Młynarskiego, Aleksandra Michałowskiego i in. z odręcznymi dedykacjami dla Tadeusza Mazurkiewicza, dyrygenta Opery Warszawskiej w okresie międzywojennym.

Udział w wystawach

„Karol Kurpiński – w 200 rocznicę urodzin”. Wystawa zorganizowana w dn. 15 II – 15 III 1985 r. przez Muzeum Teatralne w Warszawie w Salach Redutowych Teatru Wielkiego (wypożyczono 8 autografów kompozycji Kurpińskiego).

Wystawy z okazji 125 rocznicy urodzin I. J. Paderewskiego zorganizowane przez Bibliotekę Główną Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki w Gdańsku w dn. 22 X – 6 XI 1985 r. we własnej siedzibie oraz w dn. 8–10 XI 1985 r. w Kartuzach (wypożyczono 12 fotografii i programów koncertowych I. J. Paderewskiego).

„Ignacy Jan Paderewski. 1860–1941. W 125-lecie urodzin”. Wystawa zorganizowana w dn. 15 XI 1985 – 28 II 1986 r. przez Zamek Królewski i Warszawskie Towarzystwo Muzyczne na Zamku Królewskim w Warszawie (wypożyczono 5 programów koncertowych).

Wystawa z okazji jubileuszu Liceum Muzycznego im. M. Karłowicza w Poznaniu zorganizowana w grudniu 1985 r. w lokalu szkoły (wypożyczono zestaw 21 fotografii M. Karłowicza).

„Emil Młynarski”. Wystawa zorganizowana w dn. 5 IV – 31 VIII 1986 r. przez Muzeum Teatralne w Warszawie w Salach Redutowych Teatru Wielkiego (wypożyczono 27 egz. nut, programów koncertowych i operowych oraz fotografii E. Młynarskiego).

„100-lecie Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia” im. Piotra Maszyńskiego”. Wystawa zorganizowana w grudniu 1986 r. przez „Lutnię” we foyer Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie (wypożyczono 29 egz. nut, programów koncertowych i fotografii).

Publikacje pracowników Biblioteki, Muzeum i Archiwum WTM

- Spóz Andrzej: *O dacie powstania Straszego dworu*. W: *Dzieło muzyczne. Teoria, historia, interpretacja*. Kraków 1984 s. 339-346.
- Chmara-Żaczekiewicz Barbara, Spóz Andrzej, Michałowski Kornel: *Mieczysław Karłowicz. Katalog tematyczny dzieł i bibliografia*. Kraków 1986.
- Spóz Irena: *Towarzystwo Śpiewacze Lutnia im. Piotra Maszyńskiego w Warszawie. 1886-1986*. (W druku, wyd. Warszawa 1988)

WIESŁAWA DZIECHCIOWSKA

WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W SZCZECINIE – ODDZIAŁ ZBIORÓW MUZYCZNYCH I ODDZIAŁ AUDIOWIZUALNY

Wystawy

Przygotowano dwie duże wystawy w celu zaprezentowania zbiorów WiMBP na terenie województwa:

w 1985 r. na wystawie „Skarby Książnicy Szczecińskiej” otwartej w maju w bibliotece w Stargardzie Szczecińskim;

w 1986 r. została przygotowana wystawa poświęcona twórczości F. Liszta dla uczczenia 100 rocznicy śmierci kompozytora. Wystawie towarzyszył katalog. Była ona udostępniana także w bibliotekach publicznych w Policach, Stargardzie i Nowogardzie.

Koncerty

W 1986 r. zorganizowano w Czytelni Muzycznej cykl koncertów z płyt w połączeniu z prezentacją utworów poetyckich i reprodukcji malarstwa pod ogólnym tytułem „Biesiady Literacko-Muzyczne”. Koncertom tym towarzyszyły również pokazy muzykaliów. Pomimo, że starano się nadać tym koncertom nastrojową i swobodną oprawę (świece, kawa), nie cieszyły się zbyt wielką popularnością. W tej sytuacji, po jednym sezonie prób, postanowiono zrezygnować z ich realizacji.

Publikacje w oparciu o zbiory

Oprócz wspomnianego już katalogu *Ferenc Liszt (1811-1886)* w latach 1985-96 opracowano kolejny zeszyt *Katalogu zagranicznych nabytków za lata 1983-1984 w płytotece* (wydany na początku 1987 r.) Pierwszy zeszyt z tej serii obejmował 1979 r. i wyszedł w 1980 r., drugi – za lata 1980-1982 ukazał się w 1983 r.

Popularyzacja zagadnień bibliotekarstwa muzycznego

W ramach opieki instruktorskiej dla bibliotekarzy wypożyczających nagrania w filiach WiMBP w Szczecinie organizowane były wyjazdy szkoleniowe do oddziałów muzyczno-fonograficznych w bibliotekach publicznych na terenie naszego województwa. Biblioteki Oddziałowe w miastach woj. szczecińskiego mają swe siedziby na ogół w ładnych lokalach (nowych, bądź zabytkowych), są dobrze wyposażone i dobrze zorganizowane. W programie spotkań jest zawsze referat dotyczący pracy bibliotekarskiej oraz swobodna wymiana doświadczeń.

BIBLIOGRAFIA BIBLIOTEKARSTWA MUZYCZNEGO W POLSCE ZA LATA 1985/1986 (ORAZ UZUPEŁNIENIA 1979-1984)

ŹRÓDŁA

Przewodnik Bibliograficzny
Bibliografia Zawartości Czasopism
Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. T. 49-53: 1984-1986
Biblioteka Muzyczna. T. 3: 1983-1984
Bibliotekarz 1985-1986
Bibliotekarz Lubelski 1984
Bibliotekarz Olsztyński 1985-1986
Bibliotekarz Zachodniopomorski 1984 zesz. 2-4, 1985
Biuletyn Biblioteki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 1982-1983
Biuletyn Informacyjny Biblioteki Narodowej 1985
Informator Bibliotekarza i Księgarza na rok 1986
Książnica Śląska. T. 22: 1983-1984
Musica Medii Aevi. 7: 1986
Muzyka 1985-1986
Muzyka Religijna w Polsce. Materiały i Studia. T. 6-8: 1984-1985
Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej. 21: 1986
Polish Musicological Studies. Vol. 2: 1986
Poradnik Bibliotekarza 1985-1986
Poradnik Muzyczny 1985-1986
Przegląd Biblioteczny 1985-1986
Rocznik Biblioteki Narodowej. T. 17-18: 1981-1982
Rocznik Chopinowski. T. 16-17: 1984-1985
Roczniki Biblioteczne. R. 27: 1983, R. 28: 1984 zesz. 1-2
Ruch Muzyczny 1985-1986
Studia Claromontana. 5: 1984, 6: 1985
Studia o działalności i zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Cz. 3. 1986
Studia o Książce. T. 14-16: 1984-1986
Szkice o kulturze muzycznej XIX wieku. Studia i materiały. T. 5: 1984
W kręgu książki. [1]: 1984, [2-3]: 1985, [4-6]: 1986
Z badań nad polskimi księgozbiórami historycznymi. Zesz. 8 serii. 1985
Życie Muzyczne 1985-1986
Zeszyty Naukowe akademii muzycznych
Informatory, przewodniki, sprawozdania bibliotek

x

Directory of Music Research Libraries. Vol. 5. Czechoslovakia, Hungary, Poland, Yugoslavia.
Lilian Pruett, Editor. Kassel, Bärenreiter, 1985. (RISM Series C)
Fontes Artis Musicae 1985-1986

ANDRZEJEWSKI Jerzy K. - zob. poz. 77

ARTYSZ Elżbieta - zob. poz. 122

1. BEDNARSKI Tadeusz Z.: *Wystawa w zbiorach Czartoryskich*. „Ruch Muzyczny” 1985 nr 25 s.13

BIAŁKOWSKA Emilia - zob. poz. 12

BIBLIOTEKA CZARTORYSKICH (Oddział Muzeum Narodowego) Kraków

Zob. poz. 1, 36, 40, 43

BIBLIOTEKA GŁÓWNA AKADEMII MUZYCZNEJ – zob. BIBLIOTEKI AKADEMII MUZYCZNYCH

BIBLIOTEKA MUZYCZNA Łańcut

2. Nitkiewicz Maria: *Biblioteka i życie kulturalne łańcuckiej rezydencji*. Łańcut, Muzeum – Zamek, 1986. – 171 s., [40] s. tabl. [Wzmianki o zbiorach muzycznych: s. 106, 123, 163, 165].

BIBLIOTEKA NARODOWA

Zob. też poz. 14, 40, 117, 121

3. Bogdany-Popielowa Wanda: *Biblioteka Narodowa w Warszawie*. (Kronika). Biblioteka Muzyczna 1983–1984 s. 84–86

4. Byczkowska-Sztaba Jolanta: *Instrukcja wypełniania karty katalogowej polskiego katalogu rękopisów muzycznych: na podstawie Instrukcji RISM: „Rechtlinien für die RISM-Mitarbeiter der Serie A/II”*. – Warszawa, Biblioteka Narodowa, 1984. – 45 s. (Ośrodek Koordynacyjny RISM)

5. Byczkowska-Sztaba Jolanta: *Program i dotychczasowa działalność Ośrodka Koordynacyjnego RISM w Zakładzie Zbiorów Muzycznych Biblioteki Narodowej*. „Biuletyn Informacyjny Biblioteki Narodowej” 1985 nr 1/2 s. 8–9

6. Chopin Fryderyk: 4 [Cztery] Mazurki opus 24: rękopis ze zbiorów Biblioteki Narodowej w Warszawie do druku przygotowała i wstępem opatrzyła Wanda Bogdany-Popielowa; teksty na język francuski przełożyli Ewa Podolna i Antoni Płatkow. – Warszawa, Biblioteka Narodowa, 1985. – 2 zes. w tece ([24] s. nut faks.; [8] s. koment.) Piętnasta publikacja bibliofilską Biblioteki Narodowej w Warszawie [wydana z okazji XI Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina]

7. Czerwińska Teresa: *Marsz Mokotowski. Autograf Jana Markowskiego z 1944 roku w zbiorach Biblioteki Narodowej*. „Ruch Muzyczny” 1985 nr 16 s. 3, il.

8. *Sprawozdanie Biblioteki Narodowej za rok 1983*. – Warszawa, Biblioteka Narodowa, 1986. [Zakład Zbiorów Muzycznych: s. 28, 33–34, 41–42, 49, 51, 55, 57, 61–62, 71, 102, 113; Pracownia Dokumentów Dźwiękowych: s. 42, 45, 55, 57, 62, 65, 102; inne prace muzykologiczne: s. 91]

BIBLIOTEKA PUBLICZNA – zob. BIBLIOTEKI PUBLICZNE

BIBLIOTEKA STANISŁAWOWSKA ZAMKU KRÓLEWSKIEGO Warszawa

9. Ignacy Jan Paderewski 1860–1941: katalog wystawy w 125-lecie urodzin. Red. Ewa Kruszevska, Aleksandra Zgorzelska. – Warszawa, Zamek Królewski, 1985. – 65 s., [12] k. tabl. [Zamek Królewski w Warszawie; Warszawskie Towarzystwo Muzyczne]

10. Kaczyński Tadeusz: *Paderewski na Zamku*. „Ruch Muzyczny” 1986 nr 7 s. 9 [O wystawie w Bibliotece Stanisławowskiej].

11. (t): [O inauguracji w Zamku Królewskim wystawy poświęconej życiu i twórczości I. J. Paderewskiego]. „Poradnik Muzyczny” 1986 nr 1 s. 18.

12. *BIBLIOTEKA szkolna: przewodnik dla bibliotekarza* pod red. Emilii Białkowskiej. – Wyd. 2 zmien. i uzup. – Warszawa, Wydaw. Szkolne i Pedagog., 1986. – 423 s. [O nagraniach dźwiękowych: s. 97, 198, 231, 274–281].

BIBLIOTEKA ŚLĄSKA Katowice

13. Tamiola Danuta: *Zestawienie materiałów bibliograficznych dotyczących historii i działalności Biblioteki Śląskiej w Katowicach (wybór)*. Uzupełnienie za lata 1971–1982. Książnica Śląska. T. 22: 1983–1984 s. 111–127. [Zbiory muzyczne: poz. 84, 89, 91, 106; wystawy muzyczne: poz. 157, 189].

BIBLIOTEKA TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK Legnica

14. Bojakowski Antoni: *Legnickie Towarzystwo Muzyczne im. Stanisława Moniuszki 1972–1985*. „Poradnik Muzyczny” 1986 nr 4 s. 14–16. [M. in. o działalności naukowej Towarzystwa polegającej na: zleceniu A. Kolbuszewskiej opracowania do druku katalogu muzykologów ze zbiorów dawnej biblioteki „Rudolfina” w Legnicy, organizowaniu sesji muzykologicznych, urządzaniu wystaw dawnych rękopisów i druków proveniencji legnickiej, a wchodzących obecnie w skład zbiorów Biblioteki Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Legnicy; Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu].

15. Teriega Elżbieta M.: *Sesja muzykologiczna w Legnicy*. „Ruch Muzyczny” 1985 nr 25 s. 6. [Wzmianki o referatach: Tadeusz Maciejewski: *Legnicka tabulatura organowa ze zbiorów Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Legnicy – wstępna ocena zawartości*; Walentyna Węgrzyn-Klisowska: *Psalterz legnicki z XV/XVI wieku w zbiorach wrocławskiej Biblioteki Uniwersyteckiej*].
16. vp: [O II Sesji Muzykologicznej na temat: „Kultura muzyczna Legnicy i jej związki z kulturą muzyczną Śląska” zorganizowanej przez Legnickie Towarzystwo Muzyczne 3–5 X 1985. Wzmianki o referatach dotyczących zabytków dawnej muzyki zachowanych w zbiorach Biblioteki Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Legnicy oraz Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu]. „Poradnik Muzyczny” 1986 nr. 1 s. 17–18.
BIBLIOTEKA UNIwersYTECKA – zob. BIBLIOTEKI UNIwersYTECKIE
BIBLIOTEKA WYżSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ Rzeszów
17. Sokół Zofia, Mach Stanisława: *Przysposobienie biblioteczne*. – Rzeszów: Wyd. Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1985. – 68 s. [Zbiory muzyczne: s. 14, 23, 25].
BIBLIOTEKA ZARZĄDU GŁÓWNEGO POLSKIEGO ZWIĄZKU CHÓRÓW I ORKIESTR Warszawa
18. Czerwińska Bożena: *Przychodzimy z pomocą, ale ...* „Życie Muzyczne” 1985 nr 3 s. 3, 29–30. [Informacja o Bibliotece Zarządu Głównego PZChO: s. 29]
BIBLIOTEKA ZWIĄZKU KOMPOZYTORÓW POLSKICH
19. *Nowe utwory kompozytorów polskich*: informacje z materiałów Biblioteki Związku Kompozytorów Polskich. „Ruch Muzyczny” 1985 nr 2 s. 25; nr 3 s. 2, 7; nr 4 s. 19; nr 5 s. 7; nr 7 s. 20; nr 8 s. 23; nr 9 s. 26; nr 16 s. 12; nr 17 s. 10; nr 20 s. 18; nr 22 s. 2; nr 26 s. 15. 1986 nr 1 s. 11; nr 2 s. 5; nr 4 s. 19; nr 5 s. 21; nr 8 s. 2; nr 14 s. 19; nr 17 s. 9; nr 18 s. 10, 19, 21; nr 26 s. 10.
BIBLIOTEKI
20. Moldovan James B.: *Directory for Poland*. W: *Directory of Music Research Libraries*. Vol. 5. Kassel, Barenreiter, 1985 s. 111–175.. (RISM Series C)

x
x x

BIBLIOTEKI AKADEMII MUZYCZNYCH

21. XI. *Wykaz adresów bibliotek*. Biblioteki główne wyższych szkół artystycznych. W: *Informator Bibliotekarza i Księgarza na rok 1986*. [Biblioteki muzyczne – adresy i krótka charakterystyka zbiorów: s. 266–268].
BIBLIOTEKA GŁÓWNA AKADEMII MUZYCZNEJ IM. S. MONIUSZKI Gdańsk
Zob. też poz. 91
22. Czarnecka Irena: *Biblioteka. Sprawozdanie za lata 1981/82 i 1982/83*. Rocznik Informacyjny 10/11. Gdańsk 1984 s. 301–328.
23. Czarnecka Irena: *Biblioteka Główna Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki w Gdańsku*. (Kronika). Biblioteka Muzyczna 1983–1984 s. 86–87.
24. Czarnecka Irena: *VI Krajowa Konferencja Bibliotekarzy Muzycznych we Wrocławiu*. W kręgu książki. [1]: 1984 s. 103–105.
25. Czarnecka Irena: *Biblioteka. Sprawozdanie za rok akademicki 1983/84*. Rocznik Informacyjny 12. Gdańsk 1985 s. 171–186.
26. Czarnecka Irena, Cieślak Elżbieta: *Polska pieśń i piosenka morska w zbiorach Biblioteki Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki w Gdańsku*. Katalog. Oprac. ... W: Marynistyka w muzyce. IV. Akademia Muzyczna im. S. Moniuszki w Gdańsku. Gdańsk 1985 s. 141–336. Prace Specjalne 36.
27. Wiśniewski Sławomir: *I Gdańskie Spotkania Gitarzystów*. „Poradnik Muzyczny” 1985 nr 7–8 s. 23–24. [M. in. o wystawie materiałów nutowych i fonograficznych muzyki gitarowej ze zbiorów Biblioteki Akademii Muzycznej].
28. Czarnecka Irena: *Biblioteka. Sprawozdanie za rok akademicki 1984/85*. Rocznik Informacyjny 13. Gdańsk 1986 s. 185–201.
29. [Informacja o kolejnym seminarium młodych księgarzy i bibliotekarzy w Akademii Muzycznej w Gdańsku 26 IV 1986 połączonym z wystawą książek i wydawnictw muzycznych]. W kręgu książki. [5]: 1986 s. 110.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA AKADEMII MUZYCZNEJ IM. K. SZYMANOWSKIEGO
Katowice

30. Ptasieńska Urszula: *Biblioteka Główna Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach*. (Kronika). Biblioteka Muzyczna 1983–1984 s. 88–89.
31. [LATUS Jan] (J): [Uczczenie 40 rocznicy rozpoczęcia działalności Biblioteki Akademii Muzycznej uroczystym koncertem 12 XI 1985]. „Ruch Muzyczny” 1986 nr 1 s. 2.
32. (mż): [O koncercie dn. 19 III 1986 z okazji 40-lecia Biblioteki Akademii Muzycznej]. „Poradnik Muzyczny” 1986 nr 4 s. 24.

x

x

x

BIBLIOTEKI KOŚCIELNE I KLASZTORNE

Zob. też poz. 102

33. Byczkowska-Sztaba Jolanta: *Sekwencje „Quam dilecta tabernacula” w średniowiecznych graduałach polskich*. (Komunikat). „Muzyka” 1986 nr 3 s. 127–129. [Na podstawie źródeł ze zbiorów bibliotek kościelnych i klasztornych].
 34. Gołos Jerzy: *Rękopisy i druki liturgiczno-muzyczne z klasztoru Wizytek w Warszawie*. (Komunikat). „Muzyka” 1985 nr 2 s. 129–133.
 35. Kania Janusz: *Katalog mikrofilmów Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Nr 5*. 10. Muzykalia poz. 543–555. Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. T. 51: 1985 s. 109–111; Toż. Odb. Lublin 1985.
 36. Lenart Emilian: *Katalog bernardyńskich rękopisów liturgicznych w Polsce od XV do XVIII wieku*. [Większość rękopisów z notacją muzyczną]. Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. T. 53: 1986 s. 103–274; Toż. Odb. Lublin 1986. [Na podstawie źródeł m. in. ze zbiorów Biblioteki Czarotoryskich oraz Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu].
 37. Maciejewski Tadeusz: *Inwentarz rękopisów muzycznych kościoła farnego w Barczewie*. Zeszyty Naukowe Akademii Muzycznej w Gdańsku. Zesz. 24: 1985 s. 97–147. [Zawiera katalog tematyczny].
 38. Pawlak Ireneusz: *Piotrkowczykowie jako wydawcy graduałów przeznaczonych dla diecezji polskich*. Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. T. 49: 1984 s. 245–259. [Na podstawie zachowanych graduałów w zbiorach różnych bibliotek].
 39. Pawlak Ireneusz: *Śpiewy Alleluia w Graduale Macieja Drzewickiego z 1536 roku*. Musica Medii Aevi. [T.] 7: 1986 s. 117–183. [Na podstawie źródeł ze zbiorów bibliotek kościelnych oraz Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu].
 40. Pikulik Jerzy: *Śpiewy Alleluia o Najświętszej Maryi Pannie w polskich graduałach przedtrydenckich*. Muzyka Religijna w Polsce. T. 6: 1984 s. 1–355. [Na podstawie źródeł zagranicznych i polskich ze zbiorów bibliotek kościelnych i klasztornych oraz Biblioteki Jagiellońskiej, Biblioteki Narodowej, Biblioteki Czarotoryskich, Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu i in.].
 41. Piwoński Henryk: *Hymny w zabytkach liturgiczno-muzycznych Krzyżaków w Polsce*. Archiwa, Biblioteki i Muzea kościelne. T. 51: 1985 s. 283–346; Toż. Odb. Lublin 1985.
 42. Piwoński Henryk: *Indeks sekwencji w zabytkach liturgicznych Krzyżaków w Polsce*. Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. T. 49: 1984 s. 221–244; Toż. Odb. Lublin 1984.
 43. Reginek Antoni: *Śpiewy pasji choralowej w Polsce w XV i XVI wieku*. Musica Medii Aevi [T.] 7: 1986 s. 55–116. [Na podstawie źródeł ze zbiorów Biblioteki Kapituły Katedralnej w Krakowie, Biblioteki Czarotoryskich oraz Biblioteki Kapitułnej we Wrocławiu].
 44. Sowulewska Halina Elżbieta: *Polskie graduały Norbertańskie*. Muzyka Religijna w Polsce. T. 8: 1985 s. 1–418. [Na podstawie źródeł z bibliotek klasztornych oraz Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu].
- ARCHIWUM OO. PAULINÓW Częstochowa
45. Pietras Leander: *Biblioteka Jasnogórska w XVII – XVIII wieku*. Studia Claromontana 6: 1985 s. 384–398. [Referat na sesję naukową 12–14 XII 1983 poświęconą dziejom zakonu].
 46. Pośpiech Remigiusz: *Twórczość mszalna Marcina Józefa Żebrowskiego*. „Muzyka” 1936 nr 1 s. 67–97. [Na podstawie źródeł zachowanych w Archiwum OO. Paulinów].
- ARCHIWUM PROWINCJI POLSKIEJ OO. DOMINIKANÓW Kraków

47. Mrowiec Karol: *Katalog muzykaliów gidelkich: rękopisy muzyczne kapeli klesztoru gidelskiego przechowywane w Archiwum Prowincji Polskiej OO. Dominikanów w Krakowie*. – Kraków, Archiwum Prowincji Polskiej OO. Dominikanów, 1986. – 249 s. nuty; il. BIBLIOTEKA KAPITULNA Wrocław
Zob. poz. 43
BIBLIOTEKA KAPITUŁY KATEDRALNEJ Kraków
Zob. poz. 43
BIBLIOTEKA KATEDRALNA Gniezno
48. Ryl Jadwiga: *Biblioteka Katedralna w Gnieźnie w latach 1650–1975*. Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. T.51: 1985 s. 117–281. [Zbiory muzyczne zob. s. 183]; Toż. Odb. Lublin 1985.
BIBLIOTEKA OPACTWA KANONIKÓW REGULARNYCH Czerwińsk
49. Łyjak Wiktor Z.: *Nieznane dzieje kapeli w Czerwińsku nad Wisłą*. „Ruch Muzyczny” 1985 nr 3 s. 24–25. [M. in. o zachowanych rękopisach muzycznych stanowiących repertuar dawnej kapeli].

x
x x

BIBLIOTEKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK

BIBLIOTEKA GDAŃSKA PAN

50. Szlagowska Danuta: *Utwory fortepianowe i klawesynowe w zbiorach rękopisów Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Gdańsku*. Zeszyty Naukowe Akademii Muzycznej w Gdańsku. Zesz. 25: 1986 s. 339–366. [Katalog tematyczny].
51. Wojnowska Elżbieta: *Madrygaly Orlanda di Lasso w zbiorach dawnej Biblioteki Miejskiej w Gdańsku (opis kolekcji – proveniencja – interpretacja)*. Zeszyty Naukowe Akademii Muzycznej w Gdańsku. Zesz. 24: 1985 s. 69–96.
BIBLIOTEKA KÓRNICKA PAN
Zob. poz. 121

x
x x

BIBLIOTEKI PUBLICZNE

52. Kolanowska Zofia, Pilarczyk Mirosława: *Dokumenty życia społecznego w działalności bibliotek publicznych: materiały nauczania 2*. – Warszawa, Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy, 1985. – 46 s. [M. in. o dokumentach życia społecznego dotyczących muzyki].
53. Śliwka Magdalena: *Biblioteki publiczne województwa szczecińskiego 1973–1984*. – Szczecin, Książnica Szczecińska, 1985. – 253 s. [O zbiorach muzycznych i fonograficznych Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Szczecinie oraz jej działalności w Sekcji Bibliotek Muzycznych SBP i Polskiej Grupie Narodowej IAML: s. 68–73, 161–164, 167].
BIBLIOTEKA PUBLICZNA MIASTA I GMINY NOWY TOMYŚL
54. Borowski Andrzej, Kuczyński Henryk: *Z babą nie wygrasz: piosenki kapeli „Zza Winkla” [słowa] Lech Konopiński*. – Nowy Tomyśl, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy, 1984. – [40] s. – (Nowotomyskie Towarzystwo Kulturalne). [Śpiewnik jednogłosowy – nuty i teksty].
MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. L. WARYŃSKIEGO Łódź
55. *Sprawozdanie Miejskiej Biblioteki Publicznej im. L. Waryńskiego za rok 1985*. – Łódź, Miejska Biblioteka Publiczna im. L. Waryńskiego, 1986. [Zbiory muzyczne zob. s. 19, 21, 121].
MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. J. A. PIEŁOKA Olesno
56. *Miejska Biblioteka Publiczna imienia Jakuba Alberta Piełoka: informator*. – Olesno 1985. – 8 s. [M. in. zbiory muzyczne].
MIEJSKA BIBLIOTEKA IM. E. RACZYŃSKIEGO Poznań
57. Domańska Alina: *Teatrnia w zbiorach specjalnych Miejskiej Biblioteki Publicznej im. E. Raczyńskiego*. „Bibliotekarz” 1985 nr 8 s. 27–29. [M. in. z muzyką].
MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. ZOFII NAŁKOWSKIEJ Sierpc

58. Wiśniewska Maria: *Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nalkowskiej w Sierpcu: informator*. – Sierpc 1986. – 15, [1] s. [M. in. o zbiorach dokumentów dźwiękowych muzycznych i literackich].
MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. A. SKULTETA Tczew
59. Landowski Roman: *Książnica Tczewska 1946–1986*. – Tczew; Starogard Gdański, Kocięski Kantor Edytorski, 1986. – 21 s.: il. – (Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie). [M. in. o zbiorach fonograficznych].
ODDZIAŁOWA BIBLIOTEKA PUBLICZNA Stargard Szczeciński
60. Kwiecińska Aleksandra, Filipiak Zofia: *Działalność oświatowa, upowszechniająca książkę i czytelnictwo w Stargardzie Szczecińskim*. „Bibliotekarz Zachodniopomorski” 1984 nr 1 s. 38–44. [M. in. o zbiorach fonograficznych i upowszechnianiu także muzyki poważnej].
WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA Gorzów
61. wjc: [Komunikat o zbiorach fonograficznych w świeżo otwartym Dziale Zbiorów Specjalnych Biblioteki]. „Poradnik Muzyczny” 1986 nr 1 s. 18.
WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. S. GROCHOWIAKA Leszno
62. Galas Urszula; Karol Kurpiński: (bibliografia – wybór). – Leszno, Wojewódzka Biblioteka Publiczna, 1985. – 32 s. – (Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Stanisława Grochowiaka Dział Informacyjno-Bibliograficzny)
WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA Olsztyn
63. *Kalendarium wydarzeń z życia bibliotek publicznych i zakładowych oraz organizacji społecznych środowiska bibliotekarskiego*. „Bibliotekarz Olsztyński” 1986 nr 1 s. 79–80. [M. in. o odczycie dr Jana Boehma inauguracyjnym cyklu prelekcji „Spotkania z Polihymnią”].
64. [Siemaszko Sabina] S. S.: *W dziele zbiorów specjalnych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej większy ruch*. (Kronika bibliotek). „Bibliotekarz Olsztyński” 1986 nr 1 s. 78. [O zwiększającej się ilości wypożyczeń i czytelników nut i dokumentów dźwiękowych].
65. Siemaszko Sabina: *Dokumenty życia społecznego w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Olsztynie*. (Informacja o działalności w latach 1972–1986). „Bibliotekarz Olsztyński” 1986 nr 3 s. 13–18. [M. in. o dokumentach życia społecznego z dziedziny muzyki].
WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA Ostrołęka
66. (hg): [O zorganizowaniu przez Ostrołęckie Towarzystwo Muzyczne i Wojewódzką Bibliotekę Publiczną dn. 18 III 1986 sesji popularno-naukowej poświęconej pamięci ks. Władysława Skierkowskiego (1886–1941), badacza folkloru kurpiowskiego]. „Poradnik Muzyczny” 1986 nr 5 s. 24.
WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA I KSIĄŻNICA MIEJSKA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA Toruń
67. Skowroński Ryszard: *Aleksander Skriabin (1872–1915) wielki kompozytor i pianista rosyjski*: konspekt montażu literacko-muzycznego. – Toruń, Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Książnica Miejska im. M. Kopernika, 1983. – 11 s. (Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Książnica Miejska im. M. Kopernika w Toruniu; Materiały Metodyczne: Literatura i Muzyka).
68. Skowroński Ryszard: *Mieczysław Karłowicz (1876–1909) wielki kompozytor i taternik*: konspekt montażu literacko-muzycznego. – Toruń, Wojewódzka Biblioteka i Książnica Miejska im. M. Kopernika, 1985. – [16] s. (Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Książnica Miejska im. M. Kopernika w Toruniu; Materiały Metodyczne: Literatura i Muzyka).
WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA Bydgoszcz
69. Ostaszewska Ewa: *XIX-wieczne polonezy ze zbiorów Henrietty Bąkowskiej*. „Muzyka” 1985 nr 1 s. 71–95. [Katalog tematyczny].
WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. S. STASZICA Szczecin
Zob. też. poz. 53.
70. Judek Cecylia: *Wystawa „Skarby Książnicy Szczecińskiej” Szczecin 4–13 V 1984*. „Bibliotekarz Zachodniopomorski” 1984 nr 2/3 s. 69–73. [M. in. o eksponatach muzycznych].
71. Mazikiewicz Małgorzata: *Ferenc Liszt (1811–1886)*: katalog wystawy. – Szczecin, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, [1986]. – 14 s. (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Stanisława Staszica w Szczecinie).

BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIE

BIBLIOTEKA JAGIELLOŃSKA Kraków

Zob. poz. 40, 102, 117, 121

BIBLIOTEKA KATEDRY HISTORII I TEORII MUZYKI UJ Kraków

Zob. poz. 72

OSRODEK DOKUMENTACJI ŻYCIA I TWÓRCZOŚCI IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO Kraków

Zob. też poz. 125

72. [Bula Karol] (kbu): *Sesja poświęcona Paderewskiemu [w Wodzisławiu Śląskim]*. „Ruch Muzyczny” 1986 nr 1 s. 2. [M. in. informacja o wystawie „Muzyka w starodrukach i malarstwie” oraz o wykonaniu znalezionej w Bibliotece Katedry Historii i Teorii Muzyki UJ pierwszej pieśni I. J. Paderewskiego pt. „W lesie”].

73. (Is): [Sesja popularno-naukowa poświęcona życiu i twórczości Ignacego Jana Paderewskiego zorganizowana dn. 28 października 1985 r. w Wodzisławiu Śląskim]. „Poradnik Muzyczny” 1986 nr 2 s. 19–20. [M. in. o referacie Małgorzaty Perkowskiej pt. „Rękopisy I. J. Paderewskiego”].

BIBLIOTEKA UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ, Lublin

74. Olczak Jadwiga: *Formalne opracowanie zbiorów bibliotecznych*. Wyd. 2 zmien. – Lublin, 1986. – 52 s. – (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej: Biblioteka Główna). [M. in. o zbiorach muzycznych].

75. Waryszak Witold: *Kartoteka pieśni ludowych z Lubelskiego na kartkach obrzeźnie perforowanych*. [W Zakładzie Języka Polskiego UMCS]. „Biuletyn Biblioteki UMCS” 1982/1983 s. 114–123.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA Łódź

Zob. też poz. 121

76. Bielska Krystyna: *Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi. Sekcja Muzykaliów*. (Kronika). Biblioteka Muzyczna 1983–1984 s. 89–90.

77. Bielska Krystyna, Andrzejewski Jerzy K.: *Libretta operowe: katalog*. – Łódź, Uniwersytet Łódzki, 1984. – 309 s. [Informacja bibliograficzna adnotowana. „Fontes Artis Musicae” 1985 nr 3 s. 178].

78. *Sprawozdanie Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi za lata 1983/1984*. – Łódź, 1986. [Sekcja Muzykaliów: za rok 1983 s. 49, 58–59, 61–63, 65–66; za rok 1984 s. 91, 98, 100–102, 104, 106–107].

BIBLIOTEKA UNIWERSYTETU IM. ADAMA MICKIEWICZA Poznań

79. (rp): *Mówi Kornel Michałowski*. „Ruch Muzyczny” 1985 nr 7 s. 2, fot.

80. Zakrzewska-Nikiporczyk Barbara: *Muzyczny ruch wydawniczy w Wielkopolsce (1815–1975): materiały źródłowe ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu*. – Bydgoszcz, „Pomorze”, 1986. – XXX, 325 s.

81. Zakrzewska-Nikiporczyk Barbara, Jazdoń Andrzej: *Sekcja Zbiorów Muzycznych*. W: *Zagrozone zbiory specjalne Biblioteki Uniwersyteckiej*. Katalog wystawy. Poznań 1986 s. 21–28.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTETU MIKOŁAJA KOPERNIKA Toruń

Zob. też poz. 90, 121

82. Burhardt Stefan: *Polonez, katalog tematyczny*. – Vol. 3: 1831–1981 [Polonezy kompozytorów polskich]. Współpraca i redakcja Maria Prokopowicz, Andrzej Spóz. – Kraków: Polskie Wydawnictwo Muzyczne, 1985. – 818 s., [28] k. tabl. (Z prac Biblioteki Głównej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu) Rec.: Mazur Krzysztof. „Ruch Muzyczny” 1985 nr 16 s. 24; Witkowski Leon. „Ruch Muzyczny” 1986 nr 12 s. 22

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA Warszawa

83. Mrygoń Adam: *Muzykalia*. W: *Problemy konserwacji i zabezpieczania zbiorów specjalnych Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*. Katalog wystawy. Warszawa 13 lutego – 6 marca 1986 r.) / koncepcja i scenariusz wystawy Teresa Kossecka. – Warszawa, 1986 s. 39–42

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA Wrocław

zob. też poz. 14–16, 36, 39, 40, 44

84. Kolbuszewska Aniela: *Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu. Oddział Zbiorów Muzycznych*. (Kronika). Biblioteka Muzyczna 1983–1984 s. 90–92.
85. Tarwacki Krzysztof: *Analiza źródłoznawcza rękopisu muzycznego MS. 7566 z Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu*. Muzyka Religijna w Polsce. T.7: 1985 s. 11–129.
86. Wyszogrodzki Emil: *Analiza źródłoznawcza rękopisu muzycznego MS.B 1714 z Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu*. Muzyka Religijna w Polsce. T.7: s. 237–388.
87. Zawadzka Elżbieta: *Analiza źródłoznawcza rękopisu muzycznego MS.M 1194 z Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu*. Muzyka Religijna w Polsce. T.7: s. 131–236.

x

x

x

88. BIELSKA Krystyna: *Bibliografia bibliotekarstwa muzycznego w Polsce za lata 1983–1984 (oraz uzupełnienia 1979–1982)*. Biblioteka Muzyczna 1983–1984 s. 92–116

Zob. też poz. 76, 77, 109

BOEHM Jan – zob. poz. 63

89. BOGDANY-POPIEŁOWA Wanda: *Dwie podróże do Wilna*. „Ruch Muzyczny” 1986 nr 4 s. 17–18. [Sprawczanie z poszukiwań poloników muzycznych w bibliotekach wileńskich].

Zob. też poz. 3, 6

BOJAKOWSKI Antoni – zob. poz. 14

BOROWSKI Andrzej – zob. poz. 54

BULA Karol – zob. poz. 72

BURCHARD Maria – zob. poz. 103

BURHARDT Stefan: Polonez. Katalog tematyczny – zob. poz. 82

90. Popkowicz-Tajchert Renata: *Dr Stefan Burhardt – nagroda naukowa im. Wł. Pietrzaka po raz trzydziesty dziewiąty*. (Wywiad). „Słowno Powszechne” 1986 nr 232 s. 1, 4, tot.

BYCZKOWSKA-SZTABA Jolanta – zob. poz. 4, 5, 33

CIEŚLAK Elżbieta – zob. poz. 26

91. CZARNECKA Irena. W: *Kto jest kim w bibliotekarstwie i informacji naukowej*. „Poradnik Bibliotekarza” 1986 nr 3 wkładka s. 10. Zob. też poz. 22–26, 28, 112

CZERWIŃSKA Bożena – zob. poz. 18

CZERWIŃSKA Teresa – zob. poz. 7, 123

DOMAŃSKA Alina – zob. poz. 57

FILIPIAK Zofia – zob. poz. 60

GALAS Urszula – zob. poz. 62

GOŁOS Jerzy – zob. poz. 34, 95

(hg) – zob. poz. 66

92. HANKE Rajmund: *Bilans Śląski dla Polski*. „Życie Muzyczne” 1986 nr 2 s. 9, 28–30. [M. in. o projekcie uruchomienia biblioteki i archiwum z 75 lat działalności Oddziału Śląskiego Polskiego Związku Chórów i Orkiestr po otrzymaniu lokalu w Katowicach].

IWASZKIEWICZ Jarosław – zob. poz. 104, 105

IWASZKIEWICZ Maria – zob. poz. 104

JAZDOŃ Andrzej – zob. poz. 81

(jl) – zob. LATUS Jan

JUDEK Cecylia – zob. poz. 70

KACZYŃSKI Tadeusz – zob. poz. 10

KANIA Janusz – zob. poz. 35

(kbu) – zob. BULA Karol

KOLANOWSKA Zofia – zob. poz. 52

KOLBUSZEWSKA Aniela – zob. poz. 14, 84

KONOPIŃSKI Lech – zob. poz. 54

KOSSECKA Teresa – zob. poz. 83

KRUSZEWSKA Ewa – zob. poz. 9

KSIĄZNICA SZCZECIŃSKA – zob. WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. S. STASZICA Szczecin

KSIĄZNICA TCZEWSKA – zob. MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. A. SKŁTETA
Tczew

KSIĄZNICA TORUŃSKA – zob. WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA I KSIĄZNICA
MIEJSKA IM. M. KOPERNIKA Toruń

KUCZYŃSKI Henryk – zob. poz. 54

KWIECIŃSKA Aleksandra – zob. poz. 60

LANDOWSKI Roman – zob. poz. 59

LATUS Jan – zob. poz. 31, 124

LENART Emilian – zob. poz. 36

LEWANDOWSKA Teresa – zob. poz. 125, 126

(Is) – zob. poz. 73

ŁYJAK Wiktor Z. – zob. poz. 49

MACH Stanisława – zob. poz. 17

MACIEJEWSKI Tadeusz – zob. poz. 15, 37, 106

93. MAŃCZAK Teresa: *Phytoteiki w bibliotekach*. „Bibliotekarz” 1985 nr 10 s. 14–20

MATRACKA-KOŚCIELNY Alicja – zob. poz. 105

MAZIKIEWICZ Małgorzata – zob. poz. 71

MAZUR Krzysztof – zob. poz. 82

94. MICHAŁOWSKI Kornel: *Polish Musicological Literature. A Selected Bibliography 1975–1977*. 1. Bibliography. 2. Catalogues and Discographies. 5. Music Libraries, Printing and Publishing. W: *Polish Musicological Studies*. Vol. 2. 1986 s. 345–348, 351–352. Zob. też poz. 79, 96

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – zob. BIBLIOTEKI PUBLICZNE

x x
x x

MIĘDZYNARODOWE STOWARZYSZENIE BIBLIOTEK MUZYCZNYCH (IAML)

Zob. też poz. 4 (RISM), 5 (RISM), 79 (RIPM)

95. Gołos Jerzy: *Wstęp do ikonografii muzycznej [RldIM]*. Muzyka Religijna w Polsce. T.7: 1985 s. 523–564. [Adaptacja międzynarodowej instrukcji opisów dla RldIM (Repertoire International d'Iconographie Musicale) w przystosowaniu do zagadnień polskich].

96. Michałowski Kornel: *Bibliografia muzyczna czasopism w Polsce*. Referat wygłoszony na Konferencji IAML w Berlinie, wrzesień 1985. Biblioteka Muzyczna 1983–1984 s. 35–47.

97. Pigla Włodzimierz: *Informatory o rękopisach i drukach muzycznych w bibliotekach polskich*. Referat wygłoszony na V Sympozjum Przedstawicieli Bibliotek Muzycznych i Ośrodków Dokumentacji Muzycznej Krajów Socjalistycznych. Praga 1984. Biblioteka Muzyczna 1983–1984 s. 55–64

98. Pigla Włodzimierz: *V [Pięte] Sympozjum Przedstawicieli Bibliotek Muzycznych i Ośrodków Dokumentacji Muzycznej Krajów Socjalistycznych*. Praga, październik 1984. Biblioteka Muzyczna 1983–1984 s. 69–76.

99. Prokopowicz Maria: *Cómo – Międzynarodowa Konferencja Muzycznych Bibliotek i Ośrodków Dokumentacji [2–8 IX 1984]*. „Ruch Muzyczny” 1985 nr 1 s. 19–20.

100. Prokopowicz Maria: *Music Librarianship in Academic Curriculum and Courses for Librarians Organized in Poland*. [Referat wygłoszony na Konferencji IAML w Berlinie DDR, wrzesień 1985]. „Fontes Artis Musicae” 1986 nr 3 s. 251–253.

101. Prokopowicz Maria: *RldIM, Poland*. [Informacja o stanie prac w Polsce]. „Fontes Artis Musicae” 1985 nr 1 s. 81.

Zob. też SEKCJA BIBLIOTEK MUZYCZNYCH SBP – POLSKA GRUPA NARODOWA
IAML

x x
x x

MOLDOVAN James B. – zob. poz. 20

102. MORAWSKA Katarzyna: *Historical Studies of Old Polish Music during the Thirty Years of*

the Polish People's Republic. W: Polish Musicological Studies. Vol. 2. 1986 s. 198–301. [Omówienie i bibliografia literatury przedmiotu, dotyczącej także materiałów źródłowych z bibliotek i archiwów kościelnych, Biblioteki Jagiellońskiej oraz dawnych zbiorów Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego].

MROWIEC Karol – zob. poz. 47

103. MRYGON Adam, BURCHARD Maria: *Katalog poloników muzycznych w zbiorach austriackich. Szkice o kulturze muzycznej XIX wieku.. T.5: 1984 s. 161–324.*
Zob. poz. 83

x
x x

MUZEUM ANNY I JAROSŁAWA IWASZKIEWICZÓW Stawisko

104. [Iwaszkiewicz Jarosław]: *O Konkursach Chopinowskich. Z archiwum na Stawisku. [Wybór listów J. Iwaszkiewicza do żony Anny] zestawila Maria Iwaszkiewicz. „Ruch Muzyczny” 1985 nr 20 s. 3–5, 25, fot.*
105. Matracka-Kościelny Alicja: *Muzyka w listach Jarosława Iwaszkiewicza do żony Anny. „Ruch Muzyczny” 1985 nr 22 s. 13–14, nr 23 s. 25, fot. [Na podstawie korespondencji w zbiorach Muzeum].*

x
x x

(mż) – zob. poz. 32

NITKIEWICZ Maria – zob. poz. 2

ODDZIAŁOWA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – zob. BIBLIOTEKI PUBLICZNE

OLCZAK Jadwiga – zob. poz. 74

OSTASZEWSKA Ewa – zob. poz. 69

OSRODEK ARCHIWÓW, BIBLIOTEK I MUZEÓW KOŚCIELNYCH Lublin

Zob. poz. 35

OSRODEK DOKUMENTACJI I BADAŃ DAWNEJ MUZYKI POLSKIEJ przy Warszawskiej Operze Kameralnej

106. Maciejewski Tadeusz: *Niepotrzebne papiery. „Poradnik Muzyczny” 1986 nr 6 s. 10–11. [O prowadzonej od 1984 r. przez Ośrodek akcji inwentaryzacji i zabezpieczania rozproszonych i pozostających bez fachowej opieki źródeł dawnej muzyki].*

x

PAWLAK Ireneusz – zob. poz. 38, 39

107. PAWLIKOWSKA Ewa: *Maria Prokopowicz. Laureaci Nagrody im. Heleny Radlińskiej za wybitne osiągnięcia w zakresie bibliotekoznawstwa i bibliotekarstwa w r. 1986. „Poradnik Bibliotekarza” 1986 nr 10 s. 14–15, fot.*

PERKOWSKA Małgorzata – zob. poz. 73

108. PIĞŁA Włodzimierz: *Sprawozdanie z pobytu szkoleniowego w Czechosłowacji 5.09–4.10 1983. Biblioteka Muzyczna 1983–1984 s. 77–84.*

Zob. też poz. 97, 98

PIKULIK Jerzy – zob. poz. 40

PILARCZYK Mirosława – zob. poz. 52

PIWOŃSKI Henryk – zob. poz. 41, 42

109. *POLSKA Norma. Opis bibliograficzny: dokumenty dźwiękowe: PN-85/N-01152/07. – Warszawa: Wyd. Normalizacyjne „Alfa”, 1986. – 60 s. (Autor projektu: Krystyna Bielska).*

POPKOWICZ-TAJCHERT Renata – zob. poz. 90

POŚPIECH Remigiusz – zob. poz. 46

110. *PROKOPOWICZ Maria. Nagroda im. Heleny Radlińskiej za wybitne osiągnięcia w dziedzinie bibliotekoznawstwa i bibliotekarstwa w 1986 r. W: Informator bibliotekarza i księgarza na rok 1987. Warszawa, 1986 na s. 220.*

Zob. też poz. 82, 99–101, 107, 113

PTASIŃSKA Urszula – zob. poz. 30

REGINEK Antoni – zob. poz. 43

(rp) – zob. poz. 79

RYŁ Jadwiga – zob. poz. 48

x
x
x

**SEKCJA BIBLIOTEK MUZYCZNYCH SBP –
– POLSKA GRUPA NARODOWA IAML**

Zob. też poz. 24, 53, 107, 110

111. *Biblioteka Muzyczna 1983–1984*. Music Library. – Warszawa, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich: Sekcja Bibliotek Muzycznych – Polska Grupa Narodowa IAML, 1986. – 116 s.
112. Czarniecka Irena: *VI Krajowa Konferencja Bibliotekarzy Muzycznych, Wrocław 1983*. Biblioteka Muzyczna 1983–1984 s. 64–69.
113. Prokopowicz Maria: *Directory of Music Libraries and Collections in Poland. (A List)*. „Fontes Artis Musicae” 1985 nr 3 s. 176–178
114. *Sekcja Bibliotek Muzycznych – Polska Grupa Narodowa IAML. W: Sprawozdanie Sekretarza Generalnego z działalności Prezydium Zarządu Głównego SBP w okresie od 10 marca 1983 do 15 marca 1984*. „Przegląd Biblioteczny” 1985 zesz. 1 na s. 121. [O VI Krajowej Konferencji Bibliotekarzy Muzycznych, Wrocław 9–10 czerwca 1983].
115. *Sekcja Bibliotek Muzycznych. W: Krajowy Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (Toruń, 13–15 maja 1985 r.)*. „Przegląd Biblioteczny” 1986 zesz. 3/4 s. 385–386.

x
x
x

SIEMASZKO Sabina – zob. poz. 64, 65

SKOWROŃSKI Ryszard – zob. poz. 67, 68

SOKOŁ Zofia – zob. poz. 17

SOWULEWSKA Halina Elżbieta – zob. poz. 44

SPOŻ Andrzej – zob. poz. 82

S.S. – sob. SIEMASZKO Sabina

SZLAGOWSKA Danuta – zob. poz. 50

ŚLIWKA Magdalena – zob. poz. 53

116. ŚWIĘCICKA Elżbieta: *Informator o bibliotekach województwa legnickiego* (materiał zebrala i wstępem opatrzyła Elżbieta Święcicka. Legnica, 1986. – 40 s.: il. (Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Zarząd Okręgu w Legnicy). [M. in. o zbiorach muzycznych]. (t) – zob. poz. 11
- TAMIOŁA Danuta – zob. poz. 13
- TARWACKI Krzysztof – zob. poz. 85
- TERLEGA Elżbieta M. – zob. poz. 15
117. TOMASZEWSKI Wojciech: *Litografowane druki muzyczne Ludwika Letronne*. Szkice o kulturze muzycznej XIX wieku. T.5: 1984 s. 93–132. [Egzemplarze zachowane m. in. w Bibliotece Jagiellońskiej oraz Bibliotece Narodowej].
118. TOMASZEWSKI Wojciech: *Pracownia litograficzna Pietrzykowskich*. Przyczynek do historii warszawskiego edytorstwa muzycznego w latach 1835–1850. Szkice o kulturze muzycznej XIX wieku. T.5: 1984 s. 133–159. [Bibliografia druków muzycznych z zaznaczeniem zachowanych egzemplarzy w bibliotekach polskich].
119. TOMASZEWSKI Wojciech: *Uwagi o polskiej instrukcji katalogowania alfabetycznego druków muzycznych XIX i XX w. Z badań nad polskimi księgozbiorami historycznymi*. Zesz. 8 serii. 1985 s. 73–80.
120. TOMASZEWSKI Wojciech: *Warszawskie czasopisma nutowe w latach 1801–1875*. Biblioteka Muzyczna 1983–1984 s. 47–55. [Na podstawie egzemplarzy zachowanych w bibliotekach polskich].
121. TOMASZEWSKI Wojciech: *Wydawnictwa muzyczne Zakładu Litograficznego Karola Ludwika Magnusa i Józefy Magnusowej*. Rocznik Biblioteki Narodowej 17: 1981/82 s. 189–221. [Zawiera bibliografię wydawnictw nutowych w/w Zakładu Litograficznego

z zaznaczeniem zachowanych egzemplarzy w zbiorach m. in. Biblioteki Jagiellońskiej, Biblioteki Narodowej, Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi, Biblioteki Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu, Kórnickiej Biblioteki PAN].

x
x x

TOWARZYSTWO IM. FRYDERYKA CHOPINA W WARSZAWIE

122. Artysz Elżbieta: *Sprawozdanie z uroczystości 50-lecia Instytutu i Towarzystwa im. Fryderyka Chopina*. Rocznik Chopinowski 16: 1984 s. 187–191. [M. in. o otwarciu dwóch wystaw ze zbiorów Towarzystwa im. F. Chopina: s. 190, fot. 13–19].
123. Czerwińska Teresa, Wróblewska-Straus Hanna: *120 rocznica urodzin I. J. Paderewskiego w Zamku Ostrogskich w Warszawie*. „Biuletyn Rady Porozumienia Towarzystw i Organizacji Chopinowskich na Świecie” 1985 nr 2 (3) s. 26–28, il. [O wystawie okolicznościowej w siedzibie Towarzystwa im. F. Chopina].
– Ditto. [Wersja francuska]. „Bulletin du Conseil de l'Accord des Sociétés et Organisations Frédéric Chopin du Monde” 1985 No 2 (3) p. 26–28, il.
– Ditto. [Wersja angielska]. „Bulletin of the Council for Agreement of Chopin Societies and Organisations in the World” 1985 No. 2 (3) p. 26–28, il.
– Ditto. [Wersja niemiecka]. „Bulletin des Rats der Vereinbarung der Chopin-Gesellschaften und Organisationen in der Welt” 1985 Nr. 2 (3) s. 26–28, il.
124. [Latus Jan] (Jl): *Obchody 176 rocznicy urodzin Chopina*. „Ruch Muzyczny” 1986 nr 7 s. 2. [M. in. o otwarciu biblioteki muzycznej im. Mateusza Glińskiego ofiarowanej do zbiorów Towarzystwa im. F. Chopina przez Zofię Glińską].
125. Lewandowska Teresa: *Kronika 1982–1983*. Rocznik Chopinowski 16: 1984 s. 205–221. [W rozdziale pt. „Wystawy, filmy” m. in. o wystawie w muzeum w Wodzisławiu maj – lipiec 1984 poświęconej życiu i twórczości I. J. Paderewskiego].
126. Lewandowska Teresa: *Kronika Chopinowska 1984*. Rocznik Chopinowski 17: 1985 s. 291–309. [M. in. o wystawach].
127. Wróblewska-Straus Hanna: *Kolekcje chopinowskie*. Katalog wystawy. Scenariusz, wstęp i katalog wystawy Hanna Wróblewska-Straus; opracowanie graficzne katalogu ... Tadeusz Kobylka. – Warszawa, 1985. 132 s.; il. (Towarzystwo imienia Fryderyka Chopina).
128. Wróblewska-Straus Hanna: *Dział Muzealny*. „Biuletyn Rady Porozumienia Towarzystw i Organizacji Chopinowskich na Świecie” 1985 nr 1 (2) s. 26–32, il.
– Ditto. [Wersja francuska]. „Bulletin du Conseil de l'Accord des Sociétés et Organisations Frédéric Chopin du Monde” 1985 nr 1 (2) p. 26–32, il.
– Ditto. [Wersja angielska]. „Bulletin of the Council for Agreement of Chopin Societies and Organisations in the World” 1985 nr 1 (2) p. 26–32, il.
– Ditto. [Wersja niemiecka]. „Bulletin des Rats der Vereinbarung der Chopin-Gesellschaften und – Organisationen in der Welt” 1985 nr 1 (2) S. 26–28 26–32, il.

x
x x

- vp – zob. poz. 16
 WARSZAWSKIE TOWARZYSTWO MUZYCZNE – zob. poz. 9, 102
 WARYSZAK Witold – zob. poz. 75
 WĘGRZYN-KLISOWSKA Walentyna – zob. poz. 15
 WIŚNIEWSKA Maria – zob. poz. 58
 WIŚNIEWSKI Sławomir – zob. poz. 27
 129. WITKOWSKA-ZAREMBA Elżbieta: *Źródła rękopiśmienne do teorii muzyki w Polsce w XIII–XVI wieku*. Musica Medii Aevi. 7: 1986 s. 250–278
 WITKOWSKI Leon – zob. poz. 82
 wjc – zob. poz. 61
 WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – zob. BIBLIOTEKI PUBLICZNE
 WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – zob. BIBLIOTEKI PUBLICZNE
 WOJNOWSKA Elżbieta – zob. poz. 51
 WRÓBLEWSKA-STRAUS Hanna – zob. poz. 123, 127, 128

WYSZOGRODZKI Emil – zob. poz. 86
ZAKRZEWSKA-NIKIPORCZYK Barbara – zob. poz. 80, 81
ZAWADZKA Elżbieta – zob. poz. 87
ZGORZELSKA Aleksandra – zob. poz. 9

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich

**dysponuje jeszcze
niewielką liczbą egzemplarzy publikacji**

Biblioteka Muzyczna 1983 – 1984

Biblioteka Muzyczna 1983–1984 jest kolejnym tomem ukazującego się nieregularnie organu Sekcji Bibliotek Muzycznych Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Celem publikacji jest ukazanie całości problemów dotyczących polskiego czasopiśmiennictwa muzycznego od jego początków po dzień dzisiejszy. Podstawowe artykuły przedstawiają historię, rozwój i ogólną charakterystykę polskich czasopism muzycznych, zaznajamiają z literaturą przedmiotu, wprowadzają w tok prac bibliograficznych nad ich zawartością. *Biblioteka Muzyczna 1983–1984* stanowi pewnego rodzaju teoretyczne przygotowanie do *Centralnego katalogu polskich czasopism muzycznych*.

cena 1.700,–

0 000000144018

SBP OFERUJE NAJNOWSZE WYDAWNICTWA

Ignacy Jan Paderewski

F. Chopin. Nota edytorska i red.: Andrzej Piber. Przedmowa: Jerzy Jasieński. Warszawa: SBP przy współ. Biblioteki Narodowej, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Książnicy Miejskiej im. M. Kopernika w Toruniu, 1991, 52 s., il.

cena 50.000,–

Pierwsze, powojenne, bibliofilskie wydanie lwowskiej mowy Paderewskiego z 1910 r., ogłoszonej z okazji stulecia urodzin Chopina. Teksty: w jęz. polskim według wydania warszawskiego z 1926 r. oraz francuskim i angielskim wg wyd. paryskiego i londyńskiego z 1911 r., w przekładzie de Paula Cazine i Laurence Alma Tadema, zasłużonych tłumaczy literatury polskiej. Książka wydana w pięćdziesiątą rocznicę zgonu I.J. Paderewskiego, jest jednym z najbardziej godnych świadectw uznania dla Chopina złożonym przez genialnego pianistę – wirtuoza i męża stanu. Ze względu na zawartość treściową, jak i wysoki poziom graficzny i drukarski, publikacja Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich wnosi cenne wartości do obchodów związanych ze sprowadzeniem prochów I.J. Paderewskiego do kraju.

Włodzimierz Pigła

Centralny katalog polskich czasopism muzycznych i wydawnictw ciągłych o tematyce muzycznej: zbiory polskie. Warszawa: SBP, Sekcja Bibliotek Muzycznych – Polska Grupa Narodowa IAML, 1991, 304 s., streszcz. ang.

cena 23.000,–

Publikacja służy najpełniejszym zestawem tytułów czasopism i wydawnictw o charakterze ciągłym, publikowanych w jęz. polskim, a także w niektórych językach obcych uznanych za międzynarodowe, w Polsce i za granicą od 1820 do 1985 r. Wykaz ten wraz z zaznaczeniem lokalizacji poszczególnych roczników i numerów w zbiorach polskich ma na celu zaspokoić wszelkie aspekty poszukiwań użytkownika.

Zamówienia przyjmuje: Biuro ZG SBP, 00-953 Warszawa, ul. Konopczyńskiego 5/7, tel. 27-08-47, 27-52-96.

